EN LEXIKOGRAFISK UNDERSÖKNING AV ORD INOM **RIDSPORTEN**

Tammerfors universitet
Institutionen för språk- och
översättningsvetenskap
Nordiska språk
Pro gradu-avhandling
Våren 2006
Raisa Uusitupa

Tampereen yliopisto
Pohjoismaiset kielet
Kieli- ja käännöstieteiden laitos

UUSITUPA, RAISA: En lexikografisk undersökning av ord inom ridsporten / Leksikografinen tutkimus hevosurheilusanoista

Pro gradu -tutkielma, 73 sivua.
Kevät 2006

Tutkielmassani olen tutkinut hevossanastoa, ja tavoitteeni on tehdä kolme ammattikielistä sanalistaa tutkimistani sanoista. Lähteinä sanalistojen sanoille olen pääasiassa käyttänyt erilaisia hevosvarusteliikkeiden kuvastoja sekä hevosiin liittyviä tekstejä Internetissä. Lisäksi olen saanut sanoja mm. televisiosta ja sanakirjoista.

Tarkoitukseni on ensin tehdä ruotsalais-ruotsalainen sanalista, jossa määrittelen ruotsinkielistä hevossanastoa ruotsiksi. Toinen sanalista on ruotsalais-suomalainen, jossa ruotsalais-ruotsalaisen sanalistan sanat on käännetty suomeksi. Kolmas eli viimeinen sanalista on suomalais-ruotsalainen, jossa taas käännän tähän mennessä tutuksi tulleet sanat suomesta ruotsiin. Lähteinä sanojen selityksille ja vastineille olen käyttänyt valmiita sanakirjoja, mm. *Norstedts stora svenska ordbok* (1986) sekä erilaisia ruotsi-suomi -sanakirjoja.

Teoriaosuudessa kerron tarkemmin sanakirjojen tekemisestä käytännössä, eli leksikografiasta, siitä mitä sanakirjantekijän tulee ottaa huomioon esimerkiksi valitessaan hakusanoja. Lisäksi kerron ammattikielestä sekä sanojen merkityksestä ja siitä, miten sanojen merkitys muodostuu.

Avainsanat: lexikografi, betydelse, fackspråk, ordlista, ridsport

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING 5

1 AVHANDLINGENS UPPLÄGGNING 5

1.1 Mål 5

1.2 Metod 6

1.3 Material 7

2 TIDIGARE FORSKNING 9

3 SEMANTIK 9

3.1 Allmänt om semantik 9

3.2 Betydelse 10

4 FACKSPRÅK 14

5 LEXIKOGRAFI 16

5.1 Allmänt om lexikografi 16

5.2 Vad är en ordbok? 16

5.3 Hurdana ordlistor och ordböcker finns det? 17

5.4 Några begrepp och termer 20

5.5 Presentation av orden 21

5.5.1 Ordböckernas uppläggning 21

5.5.2 Uppslagsord och stil 22

5.5.3 Uttal 22

5.5.4 Böjning 23

5.5.5 Ordklass 24

5.5.6 Hänvisningar 24

5.5.7 Enspråkiga ordböcker och definitioner 24

5.5.8 Tvåspråkiga ordböcker och ekvivalenter 26

5.6 Om materialinsamling och principerna i ordboksarbetet 26
5.6.1 Autenticitet 27
5.6.2 Representativitet 27
5.6.3 Ändamålsenlighet 28
5.6.4 Den normerande aspekten 28
5.6.5 De sociala och stilistiska aspekterna 28
5.6.6 Tidsaspekten 29
5.6.7 Den geografiska aspekten 29
5.6.8 Den fackspråkliga aspekten 29

6 ORDLISTOR 30
6.1 Inledning till ordlistorna 30
6.2 En svensk-svensk ordlista 32
6.3 En svensk-finsk ordlista 48
6.4 En finsk-svensk ordlista 58

7 SAMMANFATTNING OCH DISKUSSION 66

LITTERATURFÖRTECKNING 68

INLEDNING

Jag har alltid varit intresserad av hästar och hästsport, speciellt ridning. Jag har ridit i drygt femton år och är ganska erfaren på det här området, skullejag kunna säga. Jag har också alltid varit intresserad av det svenska språket. Därför var det ganska lätt att bestämma ämnet till den här pro gradu-avhandlingen: ridsportsord. På det här viset kan jag dra ytterligare nytta av min hobby. Man vet redan ganska mycket om en gren efter femton år och jag anser att det är lämpligt att använda denna kunskap för ett mera seriöst mål än bara nöje.

I början av mina studier vid universitetet ville jag skriva en uppsats om min hobby, ridning, och om min vanliga dag i stallet. Jag skrev uppsatsen men kom att se att det var otroligt svårt att skriva om ett sådant ämne eftersom jag inte hittade tillräckligt många ord i ordböckerna. Efter många svårigheter hittade jag äntligen sådana ord som t.ex. *sto, hingst, valack, strö, hö, havre* och *träns*, men detta var nästan allt. Med dessa ord kunde jag inte beskriva min hobby. Att skriva min uppsats var att omformulera nästan alla yttranden som innehöll ridsportsord, ord som är helt vanliga för mig men som inte är det för de flesta andra. Därför vill jag i den här pro gradu-avhandlingen skapa tre fackspråkliga ordlistor över ridsportsord, de ord som jag skulle ha behövt tidigare. Kanske kan den här avhandlingen bli till nytta för någon annan som har samma problem som jag tidigare hade med min uppsats.

Orsaken till det faktum att de flesta ridsportsord inte finns i vanliga ordböcker är att ridsport är ett specialiserat fackområde som har sitt eget fackspråk. Det är naturligt att ”mannen på gatan” (dvs. en person som inte vet någonting om hästar) inte vet t.ex. hur *en grimma* (se den svensk-svenska ordlistan, sv-sv) ser ut och vad man gör med den. Men för dem som sysslar med hästar är *en grimma* ett av de föremål som man behöver och använder varje dag. Därtill kan den här avhandlingen vara av nytta för dem som vill syssla med hästar på svenska.

1 AVHANDLINGENS UPPLÄGGNING

1.1 Mål

I den här pro gradu-avhandlingen kommer jag att redogöra för lexikografi, ordboksarbete och ordboksförfattande, vad det är som man måste ta hänsyn till när man författar en ordbok och hur det

hela går till. Men innan man gör en ordbok måste man veta lite allmänt om ords betydelse. Därför ska jag ta upp vissa semantiska frågor innan jag fortsätter till själva lexikografin. Eftersom mitt ämne är ridsport, alltså en ganska snäv gren, ska jag också diskutera några fackspråkliga frågor eftersom ridsport, såsom alla andra hobbyer, har sitt eget fackspråk.

Syftet med denna avhandling är att skapa tre fackspråkliga ordlistor över häst- och ridsportsord. Eftersom de här orden inte är bekanta för allmänheten, för dem som inte sysslar med hästar, inte ens på modersmålet, måste jag förklara vad de olika orden betyder och vad man gör med olika saker och ting, t.ex. med *en grimma*. Därför gör jag först en svensk-svensk definitionsordlista (sv-sv) där jag förklarar orden på svenska. Sedan kommer den andra delen av den empiriska forskningen, dvs. de svensk-finska (sv-fi) och finsk-svenska (fi-sv) ordlistorna, så att läsaren inte bara får veta vad man gör med ett visst föremål utan också vad det heter på finska respektive svenska. Den svensk-svenska listan kan användas både aktivt och passivt, medan den svensk-finska ordlistan kommer först och främst att vara avsedd för passivt bruk och den finsk-svenska ordlistan för aktivt bruk. Skillnaden mellan aktivt och passivt bruk kommer jag att förklara senare. I synnerhet de tvåspråkiga ordlistorna är avsedda för specialister inom området ridsport, medan den svensk-svenska listan kan även en lekman läsa eftersom jag i den listan förklarar vad man gör med saker och ting.

1.2 Metod

Som inledning till mitt eget ordboksarbete bekantar jag mig först med böcker av olika specialister på områdena lexikografi, semantik och fackspråk. I den empiriska forskningsdelen i avhandlingen samlar jag orden i ordlistor efter att ha studerat både finsk- och svenskspråkiga hästsportskataloger. Jag jämför ord i svenska kataloger med finska kataloger samt min egen kännedom om hästsport och på så sätt översätter jag orden. I katalogerna finns det mest substantiv, men eftersom det är omöjligt att skriva korrekt svenska utan verb, har jag också sökt ord annanstans. I olika ordböcker kan man hitta vissa ord som har med hästar att göra. På Internet finns det en elektronisk version av Svenska Akademins Ordbok, som har en hippologisk del. Där har jag hittat några ord som inte finns i mina kataloger. En del av SAOBs ord är dock ålderdomliga och därför tog jag med bara dem som man använder även idag. Också i andra ordböcker finns det ord som har med hästar att göra, och när man hittar ett ord, kan man hitta flera andra under samma uppslagsord. En del av orden har jag hittat i olika texter som behandlar hästar på Internet, t.ex. www.hastohalsa.se, www.ridsport.se och www.svt.se. Från TV fick jag några ord ur Frank Sjömans kommentarer på Helsinki International

Horse Show. Därtill har jag litat på min egen kännedom om hästar och tänkt på vad hästar gör, t.ex. *betar*, *gnäggar* osv, och så har jag tagit med de här orden. Jag har över femton års erfarenhet av hästar och vet vilka saker och ting man använder i stallet nuförtiden, jag vet vad man gör med de flesta, hur t.ex. *ett tredelat bett* (se sv-sv) påverkar hästen.

När jag har bestämt vilka ord som ska tas med i mina ordlistor, slår jag upp orden i ordböcker, bl.a. Norstedts stora svenska ordbok, 1986 (NSSO), och definierar orden i den svensk-svenska ordlistan enligt definitionen i ordboken i fråga (t.ex. NSSO). Finns inte ett visst ord definierat i t.ex. NSSO, skapar jag själv en definition. Sedan översätter jag de svenska orden till finska med hjälp av en svensk-finsk ordbok, t.ex. Stora svensk-finska ordboken, 1984 (SS-FO), och till sist tillägger jag översättningen, dvs. det finska ordet, i den finsk-svenska ordlistan. Här använder jag mest min egen kännedom och väljer den översättning som är mest bekant för mig till uppslagsordet i den finsk-svenska ordlistan. T.ex. i SS-FO finns det ibland ålderdomliga översättningar, bl.a. *en grep / en grepe* har översatts till *tadikko, talikko* (se den svensk-finska ordlistan, sv-fi). Jag anser att *talikko* är mera bekant nuförtiden, och därför har jag *talikko* som ett uppslagsord i den finsk-svenska ordlistan och inte *tadikko*. Ett annat exempel är *träns*, som förr översattes till *päitset*, men nuförtiden används mest ordet *suitset* (se sv-fi, också fi-sv).

I de svensk-svenska och svensk-finska ordlistorna hänvisar jag till de ordböcker som jag anlitat för att definiera eller översätta orden, t.ex. NSSO eller SS-FO. I den finsk-svenska ordlistan har jag inte längre hänvisningar eftersom samma ord finns i de andra ordlistorna och läsaren kan kolla källan där. Dessutom är den finsk-svenska ordlistan i större omfattning min egen lista där jag, som sagt, använder min egen kunskap vid valet av uppslagsorden. Uppslagsorden i alla ordlistor är desamma så länge det är möjligt och ändamålsenligt. Ibland är det ändå förnuftigare att ändra på ordingen. T.ex. *gå på dubbla spår (kulkea kahdella uralla)* eller *ta i tyglarna (pidättää ohjilla)* finns i den svensk-finska ordlistan under uppslagsorden *gå* resp. *ta*, medan en finskspråkig ordboksanvändare hittar dem lättare i en finsk-svensk ordlista under uppslagsorden *ura* resp. *pidättää*.

1.3 Material

Primära källor för mina ordlistor är kataloger från ett par hästsports- och utrustningsföretag som heter *Hööks Hästsport* och *Börjes Tingsryd AB*, samt olika svenska texter som jag har hittat på Internet; www.hastohalsa.se, www.svt.se, www.tq.hkr.se, www.ridsport.se. Några ord fick jag

t.o.m. från TV 1, ur Frank Sjömans kommentarer på Helsinki International Horse Show 2002. Många sammansättningar är direkt från olika ordböcker.

Hööks Hästsport är ett svenskt företag som säljer all slags utrustning för hästar och ryttare. Företaget har över tio varuhus i Sverige, men också ett i Finland, Danmark och Norge. Av *Hööks Hästsports* kataloger har jag använt dem som är från åren 2001-2004. Jag har utnyttjat både finsk- och svenskspråkiga kataloger, och på detta sätt har det varit lätt att jämföra de finska och svenska ekvivalenterna. Den viktigaste källan från *Hööks Hästsport* har varit katalogen ”Höst - Vinter 2001 - 2002” eftersom den är mest omfattande, antalet sidor i den här katalogen är 115 och den är dessutom svenskspråkig.

Börjes Tingsryd har varit ännu viktigare för mig eftersom katalogen ”Börjes Tingsryd 1998” är mycket omfattande, antalet sidor är 144. Företaget började 1944 med att sälja textilvaror. Sedan dess har företaget utvecklat och utvidgat sig, och nuförtiden säljer det t. ex. livsmedel, blommor, verktyg och förstås utrustning för hästar och ryttare. Företaget är verksamt i Sverige, i södra Småland, men dess produkter kan även köpas i Littois i Finland. (www.borjes-tingsryd.se)

Många ord, speciellt sammansättningar, har jag även fått direkt ur olika ordböcker och jag räknar dem med i primära källor (se litteraturförteckningen). T.ex. i NSSO hittade jag flera ord som börjar med *hov*: *hovbeslag, hovslag, hovslagare*, eller som börjar med *häst*: *hästkapplöpning, hästlass, hästpolo, hästskjuts, hästsko, hästskosöm, hästuppfödning* (sv-sv).

Det finns mycket litteratur som behandlar semantik, fackspråk, terminologi och lexikografi, men som utgångspunkt i det här arbetet har jag Bo Svenséns bok *Handbok i lexikografi. Principer och metoder i ordboksarbetet* (1987). Den här avhandlingen kommer huvudsakligen att handla om ordboksförfattande så som detta beskrivs av Svensén i denna bok. Det har utkommit en ny upplaga av den här boken, men eftersom jag började skriva den här pro gradu-avhandlingen enligt den äldre upplagan, håller jag mig i den.

Om betydelse har jag fått mycket information från Mats Dahllöfs bok *Språklig betydelse. En introduktion till semantik och pragmatik* från år 1999. Betydelsebeskrivning är en viktig del av min avhandling eftersom jag ju kommer att ge betydelser till de ord som jag hittat i katalogerna och annanstans.

2 TIDIGARE FORSKNING

Semantik, fackspråk och lexikografi har undersökts av många forskare, som t.ex. Svensén, och i synnerhet semantikens historia går långt tillbaka i tiden. De är ju alla ämnen som undervisas bl.a. vid universitet och som är väl bekanta för lingvister. Jag kommer att redogöra för de här ämnenas bakgrund senare i avhandlingen, under var sin egen rubrik.

Däremot har inte mig veterligen ridsportsord utforskats eller samlats i ordlistor tidigare. Det finns dock häst- och ridsportsord i vanliga ordböcker, men det kan ibland vara svårt att hitta dem. När jag ville skriva min uppsats om min hobby, hittade jag bara några få ord. Nu, när jag skriver den här pro gradu-avhandlingen, hittar jag flera ord, eftersom jag redan kan många ridsportsord på svenska, och jag har läst svenska texter om hästar. Därför vet jag vad det är som jag letar efter i ordböckerna. Ju mera man vet på förhand, desto flera nya ord hittar man. T.ex. *kulkea kahdella uralla* hittar man i NSSO under uppslagsordet *gå*: *gå på dubbla spår*. Under samma uppslagsord finns *kulkea kuolaimella, gå på tygel* (sv-sv). Hade det funnits en omfattande ridsportsordbok, skulle det ha varit lättare för mig att skriva min tidigare uppsats.

3 SEMANTIK

3.1 Allmänt om semantik

Semantik är ”vetenskapen om språklig betydelse” (Dahllöf 1999, 9). Semantik är den lära som studerar relationer mellan *ett tecken* (t.ex. ett ord: *bläs*, sv-sv) och fenomenet eller föremålet i verkligheten, det som vi hänvisar till med tecknet (*ljus strimma på framsidan av huvudet på häst el annat djur: en fux med vit bläs*). (Kuiri 2000, 1-3)

Semantik är ett ämne inom språkvetenskapen. Ett nära besläktat ämne inom språkvetenskapen är *pragmatik*, som studerar språkets användning i olika situationer och talakter. Semantik och pragmatik har sitt ursprung såväl i logiken och filosofin som i språkvetenskapen. Den moderna semantiken utvecklades ca 1970. (Dahllöf 1999, 9)

Mycket nära semantiken ligger *grammatiken*, den lära som ger regler för ordens användning och kombinering. Grammatiken kan ses som bas till semantiken: grammatiken hjälper till att förstå de

semantiska relationerna mellan orden i fraser. (Dahllöf 1999,10). Utan grammatik skulle man inte t. ex. veta vad som är subjekt resp. objekt i en sats.

Semantiken är viktig för min avhandling och forskning eftersom jag forskar i ord som vart och ett har betydelse. Semantiken spelar en viktig roll för lexikografin och ordboksförfattandet eftersom varje ord i en definitionsordbok ska ha betydelse angiven.

3.2 Betydelse

Betydelse kan definieras på olika sätt beroende på aspekten. Ordet *betydelse* kan användas som *verkan*, som *grund för kunskap* eller som *språkligt innehåll*. (Dahllöf 1999, 19) Betydelse som verkan kan beskrivas på följande sätt: X betyder Y = X leder till Y. Y är alltså en följd av X. Dvs. *allroundsadel* betyder *en sadel som inte har någon inriktning* (sv-sv) = det att det inte finns en inriktning hos en sadel leder till att det är en allroundsadel. Betydelse som grund för kunskap kan beskrivas: X betyder Y = av företeelsen X vet vi att en omständighet eller företeelse Y existerar. Med andra ord betyder *brunsttid* att '*ett djur befinner sig i brunst'* (sv-sv). Således kan vi säga att av företeelsen att ett djur befinner sig i brunst vet vi att en omständighet *brunsttid* existerar. Slutligen kan betydelse som språkligt innehåll beskrivas som X betyder Y = ordet X har innehållet Y. Dvs. *bläs* betyder *'ljus strimma på framsidan av huvudet på häst el. annat djur'* (sv-sv) = ordet *bläs* har innehållet (betydelsen) *ljus strimma på framsidan av huvudet på häst el annat djur*. För min undersökning är det tredje fallet det viktigaste. Jag kommer ju att undersöka det språkliga innehållet hos ett ord.

Betydelsen kan vara ett mentalt objekt. Inom ett språk har man mer eller mindre frångått att ett ord hänvisar till ett visst föremål eller en viss företeelse. Ett ord är ett tecken *för ett begrepp* som har *en referent*. *Begrepp* är psykologiskt formade kunskaper om hur en referent ser ut och vilka egenskaper den har. Själva ordet har ingenting med den verkliga referenten att göra. Det är begreppet som definierar hurudan referenten är. T.ex. ordet *fux* är förknippat med ett begrepp som stämmer in på *en fux* (fux betyder en häst som har rödaktig färg, sv-sv). Begreppet definierar hur *en fux* ser ut och vilka egenskaper den skall ha. Förhållandena mellan ett ord, ett begrepp och en referent kan illustreras av den s.k. semiotiska triangeln (figur 1). (Dahllöf 1999, 20)

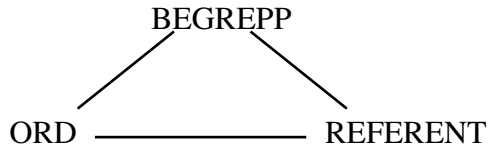

Figur 1. *Den semiotiska triangeln.*

Enligt Ferdinand de Saussure kan situationen också illustreras så att en ljudbild, ett begrepp om hur ett visst ord låter, är kopplat samman med begreppet om själva referenten (figur 2). (Dahllöf 1999, 21) När vi kan ordet *fux*, vet vi hur det låter och hurdan *en fux* ska vara.

Figur 2. *Ett språkligt teckens struktur enligt Ferdinand de Saussure.*

Problemet med mentala begrepp är att olika individer kan ha olika kunskaper och föreställningar om saker och ting. I detta avseende koncentrerar semantiken sig på språket på individuell nivå och inte på social. (Dahllöf 1999, 21-22)

Enligt Dahllöf (1999) är motsatsen till psykologiska begrepp *betydelse som referens och extension*. Det här synsättet är ett mera objektivt sätt att se på betydelse. *Referens* och *extension* handlar inte om subjektiva begrepp, utan om mera objektiva *extensioner*. Ett ords extension är ”mängden av de objekt” (situationer, fenomen, fall) ”som ett ord korrekt beskriver”. (Dahllöf 1999, 22) Man kan jämföra ordet *ponny* med ordet *häst*. *Häst* beskriver inte bara *ett stort, lätt tämjbart hovdjur som kan bära en person på ryggen eller anv. som dragdjur* (sv-sv), utan också *typ av liten uthållig häst, anv. som ridhäst för barn och som dragare och bärare* (sv-sv), dvs. ponny. Dessutom är *ponny* också ett stort, lätt tämjbart hovdjur som kan bära en person på ryggen eller användas som dragdjur. Extensionen av *häst* är alltså större än den av ordet *ponny*. Den viktigaste semantiska egenskapen hos ett ord är kopplingen till det verkliga objektet. (Dahllöf 1999, 22) I fallet med ordet *ponny* är kopplingen till *typ av liten uthållig häst, anv. som ridhäst för barn och som dragare och bärare* det semantiskt viktigaste som skiljer ordet *ponny* från ordet *häst*. Extensionen för ordet *ponny* är alla ponnyer, men inte alla hästar, i världen.

Vid språkinlärning förknippas ord med konventionellt avtalade objekt. Ett barn vet inte naturligt hur t.ex. en blomma ser ut förrän han lär sig dess extension genom erfarenhet. Man lär sig olika ords extensioner och blir oftast medveten om hur olika referenter ser ut. (Dahllöf 1999, 22)

Det här sättet att se på betydelse är både mera objektivt och mera socialt än psykologiska begrepp. Olika människor kan ha olika kunskaper om ponnyer men extensionen varierar inte språkanvändarna emellan. Det här är viktigt för kommunikationen. Man blir förstådd när man talar om samma sak utan individuella åsikter och kunskaper. (Dahllöf 1999, 22-23)

En negativ sida av det här synsättet är sådana objekt som inte finns i verkligheten, som inte har en riktig extension. Det finns t.ex. inga enhörningar i verkligheten, men man kan ändå tala om dem. Att ett ord inte har en extension, betyder inte att själva ordet inte skulle kunna betyda någonting. (Dahllöf 1999, 24)

Behaviourister talar i sin tur om *stimulus* och *respons* som grund för människans funktioner. *Stimulus* påverkar människan via sinnen, och *respons* är människans reaktion på ett stimulus. Ett yttrande är ursprungligen en respons på ett stimulus, någonting har påverkat talaren och fått honom att säga något. Ett stimulus kan leda till en stimulus-responskedja, som en ivrig konversation. Det här synsättet är inte längre av stor vikt, men behaviourismen hade sina förespråkare, bl.a. i amerikansken Leonard Bloomfield. (Dahllöf 1999, 24-25)

Betydelsen kan också ses som *abstrakta idéer*. Platon var en viktig förespråkare för denna tanke. Hans tanke var att betydelsen har sin egen referens som är oberoende av människan och hennes tänkande. Platonism (eller begreppsrealism) följdes av tysken Gottlob Freges idéer om betydelse. Enligt honom kan betydelsen indelas i olika världar. Verkliga, materiella objekt, referenter, finns i den vanliga världen. Människornas personliga föreställningar om ett ord finns i den mentala världen och den tredje världen är en värld där det finns begrepp som är oberoende av människan och språkbruket. De här begreppen har alltså ingenting med människor att göra. Enligt detta synsätt är betydelsen en kombination av människans mentala föreställningar om ordet och objektet samt av de abstrakta, av människan oberoende, ”högre bestämda” begreppen. Denna kombination förknippas med verkliga objekt i den verkliga världen. (Dahllöf 1999, 25-26)

Nuförtiden tror lingvisterna inte att det finns några ”övre” begrepp, som är oberoende av människan och språkbruket. Utan mänskliga språk finns det knappast några förbindelser mellan ord och objekt. (Dahllöf 1999, 27)

Ludwig Wittgenstein ansåg att betydelsen är beroende av ordets *användning*. Ett ords betydelse ska betraktas enbart i användningen, i själva språkbruket. Enligt detta synsätt behöver inte ett ord betyda någonting utan ett sammanhang. Det behövs inga extensioner eller begrepp, utan betydelsen ligger endast i sammanhanget (Dahllöf 1999, 25-26) I motsats till det platonistiska synsättet ser användningsanalysen således betydelsen som starkt beroende av språkbruket.

Som ett exempel på användningsanalys har Dahllöf (1999) ordet *tack*. Man kan fråga sig vad ordets extension eller begrepp är. Enligt användningsanalysen lär människan sig de tillfällen, vid vilka man kan använda ordet *tack*. Problemet ligger i ord som har ett verkligt objekt, t.ex. substantiv, vars användning knappast är beroende av situationen. (Dahllöf 1999, 27-28) Man använder knappast ordet *sadel* i ett visst sammanhang, oftast dock i sammanhang som gäller hästar, utan ordet kan vara en del av en sats när och var som helst.

Sanningsvillkorsteorin som är förknippad med modern logik rör sig på ett ganska abstrakt plan. Enligt sanningsvillkorsteorin ligger betydelsen i satsen, inte i enstaka ord. Ett ord har betydelse om det kan vara en del av en sats. Språkliga uttryck (dvs. ord) och omvärlden kommer i kontakt med varandra genom begreppen *sanning* och *falskhet*. Om ett ord kan användas korrekt i en sats, finns det *sanning* i ordet. Om ordet inte kan användas korrekt i en sats, finns det *falskhet* i ordet. (Dahllöf 1999, 28-29)

Man lär sig modersmålet mest genom att imitera sina föräldrar och andra människor. På det sättet lär man sig att använda rätta ord i rätta situationer och med andra rätta ord. Man lär sig att kombinera ord till riktiga, korrekta fraser eller satser. När man lärt sig modersmålet har man en mekanism inom sig som säger vilka kombinationer som är korrekta och vilka som inte är det. När man får nya erfarenheter i livet och vet mera om omvärlden, blir denna mekanism även starkare. Man kan då urskilja korrekta satser från inkorrekta. (Dahllöf 1999, 28-29)
En viktig del av semantiken är *hyponymi* och *begreppshierarki*. Inom begreppshierarkin finns det begrepp som innehåller andra begrepp, dvs. ett begrepp är överordnat ett annat. Med detta menas att det överordnade begreppet är bredare och innefattar flera ord, medan det underordnade begreppet

innefattar ett mera begränsat antal ord. *Hyponymi* betyder ordens, eller snarare begreppens, hierarkiska relationer. *Hyponymen* har samma karakteristika som *hyperonymen*, men är specifikare. Dvs. hyponymers definitioner ingår i hyperonymens definition. (Dahllöf 1999, 63-64) Ett exempel på hyponymi gav jag redan tidigare: *häst* och *ponny*, varav *häst* är hyperonym till ordet *ponny*, som i sin tur är hyponym. Med andra ord ingår ordets *ponny* definition i den till ordet *häst*. *Ponny* har samma karakteristika som *häst*, men är specifikare.

Något som Dahllöf inte talar om är *meronymi*. Enligt Kuiri (2000) betyder meronymi ett del/helhetsförhållande mellan ord. Det som är en del av en helhet kallas för *meronym*, och helheten i sin tur kallas för *holonym*. (Kuiri 2000, 26) Ett exempel på meronymi är *sadeln* och dess delar. *Sadel* är alltså holonym, och dess delar, t.ex. *sadelgjord*, *bakvalv* och *stigbygel* är meronymer.

4 FACKSPRÅK

Fackspråk är den gren av lingvistiken som studerar språket i särskilda situationer i vilka både talare och lyssnare förstår varandra och de termer som de båda använder när de talar om t.ex. sitt yrke, sin hobby eller någon annan snäv gren. Fackspråksforskning gäller olikheterna mellan *fackspråk* och s.k. *allmänspråk*. Det finns många definitioner på båda, men jag ska börja med fackspråkforskningens historia och utveckling.

Enligt Christer Laurén (1993) har fackspråksforskning varit väl etablerad inom språkvetenskapen sedan 1900-talets början. I början av fackspråksforskningen betonades en enskild term eller ett enskilt ord, medan man nuförtiden betonar ett ord eller en term i en text och i olika kommunikationssammanhang. (Laurén 1993, 9) Fackspråksforskningen, så som många andra lingvistiska forskningsgrenar, har börjat ta mera hänsyn till kontexten, inte bara till den enskilda enheten.

När vi talar med varandra om något vanligt, t.ex. väder, mat osv, talar vi *allmänspråk*. Allmänspråk definieras som ett språk som ”skall kunna användas för odifferentierade syften” (Nordman 1992, 9). Men när vi talar om något mer preciserat, om något specialområde, med sådana som vet lika mycket om området som vi, talar vi *fackspråk*. Som motsats till allmänspråk kan fackspråk definieras som ett språk som ”används för differentierade syften” (Nordman 1992, 9). I hela världen finns det

många ”differentierade syften” och specialområden, som vart och ett har sin egen grupp av specialister som i sin tur talar sitt eget fackspråk.

Det kan finnas flera olika fackspråk t.o.m. inom ett fackområde. De här kallas *jargong*, eller *gruppspråk*, som Svensén (1987) kallar dem. Gruppspråk förstärkar en grupps samhörighet (Svensén 1987, 36). Jargong är en typ av talakt som beror på talaren och åhöraren, dialekten osv. T.ex. jag och mina vänner på stallet talar vår egen jargong och har vårt eget sätt att tala om de saker och ting som är vanliga för oss men inte så kända av andra människor. Jag kan tala om *ponnyn* och med det ordet menar jag en viss ponny i vårt stall, trots att det i vårt stall finns två ponnyer. Jag kan också tala om *stoet* och mena en viss häst i stallet. Någon som inte känner mig eller hästarna i vårt stall, vet inte vilken ponny eller vilket sto jag refererar till. Vi kan ha olika ord för olika saker och på andra stall kan man ha ett annat ord.

Ett exempel på dialektisk variation är det svenska ordet *en sporre*. För mig heter *sporre* vanligen *kannus* på finska men några andra finskspråkiga hästentusiaster, speciellt de i huvudstadstrakten, kallar den för *sporra*. Eftersom det finns så många olika fackspråk och dessutom olika jargonger inom ett fackspråk, är det omöjligt att ha alla fackspråkliga ord med i allmänspråkliga ordböcker.

Enligt Gorosch (1978) kan fackspråk definieras på flera sätt. Man kan säga att fackspråk är detsamma som terminologi, vilket är en mycket snäv definition. Fackspråksforskning gäller inte bara termer. Man kan också säga att fackspråk är hela det språk som används inom ett fackområde. Detta betyder att man inte bara granskar de fackspråkliga termerna utan hela det språk som specialisterna inom ett visst område använder. (Gorosch 1978, 253; jfr Laurén 1993 ovan, s. 14) Min egen åsikt är att när man talar med likvärdiga specialister om ett specialiserat ämne och använder fackspråkliga termer som allmänheten inte känner till, talar man fackspråk. När man i sin tur talar om sitt eget specialområde med icke-fackmän ska man ta hänsyn till att de andra inte förstår termerna. Man ska anpassa sitt språk i enlighet med målgruppen och tala allmänspråk så att åhörarna förstår.

På samma sätt som läkare talar om sitt specialområde, talar också ryttare och hästentusiaster om sitt specialområde, hästar och ridning, samt alla föremål som man behöver när man sysslar med hästar. Ridsport har således sitt eget fackspråk med egna termer och fraser. Ett exempel på ridsportsord

som lekmän kanske inte förstår är *benlinda (pinteli)*, som i och för sig är ett helt vanligt föremål för fackmän, för dem som sysslar med hästar.

Christer Laurén och Marianne Nordman (1996) påpekar att det finns experter på olika nivåer av ett specialområde och att vi inte nödvändigtvis är experter på ett specialområde trots att vi kan några fackspråkliga termer inom detta område. (Laurén & Nordman 1996, 125-126) Detta betyder att t.ex. nästan alla troligen vet vad en *sadel* är, och man kan tala om hästar och sadlar, men man är ändå inte expert på ridsport som ett fackspråkligt specialområde. På samma sätt måste den som har en egen häst veta mera om hästar och också kunna flera termer än den som bara går på en ridskola en gång i veckan. En veterinär i sin tur måste veta mera om hästar och också känna flera termer än den som bara har en egen häst. Det här är exempel på de olika nivåer som Laurén och Nordman talar om.

5 LEXIKOGRAFI

5.1 Allmänt om lexikografi

Lexikografi definieras av Svensén (1987) som ”en verksamhet som går ut på att observera, samla, utvälja och beskriva enheter ur ett eller flera språks förråd av ord och ordkombinationer” (Svensén 1987, 1). Lexikografer studerar ord i ett eller flera språk och samlar in ord för ordlistor eller ordböcker. Det finns massor av information om lexikografi men jag kommer att fästa mest uppmärksamhet på själva ordboksarbetet och ordboksförfattandet, dvs. hur man författar ordböcker, hur man väljer ut orden, hur de ska presenteras i ordböckerna osv. Jag kommer alltså att koncentrera mig på de praktiska aspekter som har med ordboksförfattandet att göra.

5.2 Vad är en ordbok?

Man talar om *ordböcker*, *lexikon* och *encyklopedier*. Svensén (1987) påpekar *att en ordbok* kan vara enspråkig eller tvåspråkig, medan *ett lexikon* alltid är tvåspråkigt och icke-specialiserat, om det inte finns ett specificerande attribut före ordet ”lexikon”. *Lexikon* kan även betyda en språkanvändares ordförråd i ett visst språk. Termen *ordbok* kan användas mer fritt om ordböcker, lexikon och encyklopedier. (Svensén 1987, 2)

En encyklopedi i sin tur är en uppslagsbok. Den ger information om världen i stället för om en enskild enhet i ett visst språk. Encyklopedi kan också kallas ett sådant verk som inriktar sig på ett speciellt fackområde. (Svensén 1987, 2)

Sammanfattningsvis kan konstateras att mina ordlistor hör till gruppen ordböcker, trots att de inte är böcker: en enspråkig och två tvåspråkiga. Om man vill kalla min svenk-svenska ordlista lexikon, ska den kallas ridsportslexikon. Den specialiserar sig ju på ett fackområde, hästar. Detsamma gäller för de svensk-finska och finsk-svenska listorna. De är ju tvåspråkiga men specialiserade.

Den svensk-svenska listan kan sägas vara en encyklopedi eftersom den inte bara anger betydelser utan också förklarar hur t.ex. *en grimma* ska användas. Den ger alltså information inte bara om ordet, en enhet i språket, utan också om världen.

Men eftersom mina ordlistor inte är riktiga böcker, kommer jag i den här avhandlingen att kalla dem för ordlistor: en svensk-svensk ordlista (sv-sv), en svensk-finsk ordlista (sv-fi) och en finsk-svensk ordlista (fi-sv).

5.3 Hurdana ordlistor och ordböcker finns det?

Svensén (1987) grupperar olika typer av ordböcker enligt vissa kriterier. De här kriterierna är motsatspar till varandra: *normerande* resp. *beskrivande*, *synkroniska* resp. *diakroniska*, *enspråkiga* resp. *tvåspråkiga*, *aktiva* resp. *passiva*, *allmänspråkliga* resp. *fackspråkliga*, *för lekmän* resp. *för specialister*, *för allmänt bruk* resp. *för språkinlärning* och *för vuxna* resp. *för barn* (Svensén 1987, 18-20). Jag ska nu förklara vad de här kriterierna betyder.

Normerande ordböcker ger normer för hur ett språk ska brukas, medan en *beskrivande ordbok* visar hur språket faktiskt används. (Svensén 1987, 18) Mina ordlistor är inte normerande, även om det finns regler för hur ett ord ska användas och även exempel på hur ordet används. Jag har likväl inte tagit med ord från alla texter jag hittat, där det har funnits t.ex. klara skrivfel. Hade jag tagit dem med, skulle det ha skett i korrigeringssyfte.

En *synkronisk ordbok* beskriver språket under en viss period, medan en *diakronisk ordbok* visar hur språket har förändrats under olika tidsperioder. (Svensén 1987, 18) Mina ordlistor är definitivt

synkroniska: det finns inte historiska ekvivalenter eller definitioner av orden, om det inte har funnits i de ordböcker jag anlitat, och i så fall har jag försökt ”modernisera” dem genom att ta med den ekvivalent som man nuförtiden mest använder (jfr *tadikko / talikko,* fi-sv).

I en *enspråkig ordbok* förklaras uppslagsorden på samma språk, medan i en *tvåspråkig ordbok* har uppslagsorden översatts till ett annat språk. Förklaringarna i en enspråkig ordbok kallas *definitioner* eller *parafraser*. Översättningarna i en tvåspråkig ordbok kallas *ekvivalenter*. Ibland finns det inte fullständiga ekvivalenter beroende bl.a. på kulturen, men det kommer jag att diskutera senare. (Svensén 1987, 18-19, 147)

Man brukar tala om olika delområden inom språkanvändning och språkkunskaper. Dessa delområden visas vanligen i en figur (figur 3).

AKTIV	PASSIV
tala	lyssna / förstå
skriva	läsa /förstå

Figur 3 Delområdena inom människans språkanvändning.

I människans språkanvändning finns det fyra delområden: att kunna tala och skriva ett språk, dvs. producera språket, och att kunna lyssna och läsa ett språk så att man förstår. Den aktiva sidan gäller produktion av språket medan den passiva sidan innehåller det att man hör och förstår samt det att man läser och förstår ett språk. Det finns olika regler för hur en *aktiv* respektive *passiv* ordbok ska vara, för att den skall betjäna ordboksanvändaren på det bästa möjliga sättet.

Aktiva ordböcker har författats för att hjälpa läsaren att producera (tala eller skriva) språket, medan *passiva ordböcker* är till för att hjälpa läsaren att förstå (lyssna eller läsa) språket. (Svensén 1987, 19) Min svensk-svenska ordlista ligger mittemellan aktiv och passiv: den är avsedd för läsaren att förstå ridsportsord, dvs. listan är passiv, och den är avsedd för att läsaren skall kunna producera språket med hjälp av ridsportsord samt kunna böja orden osv, dvs. listan är aktiv. Gränsen mellan aktiv och passiv ordbok är vanligen ganska oklar, men eftersom jag själv har finska som modersmål, anser jag att min svensk-finska ordlista först och främst är avsedd för passivt bruk. Med hjälp av denna ordlista kan en finskspråkig läsare förstå de svenska ord han slår upp. Därför behöver jag inte

ange böjningen till de finska ekvivalenterna. Däremot är den finsk-svenska ordlistan avsedd för aktivt bruk. En finskspråkig läsare kan producera målspråket med hjälp av denna ordlista. Han kan slå upp ett ord på finska, kolla ekvivalenten på svenska och använda den.

Dock kan även en svenskspråkig läsare använda mina ordlistor, men att producera finska blir svårt eftersom böjningen saknas.

Allmänspråkliga ordböcker innehåller allmänspråkliga ord, medan *fackspråkliga ordböcker* specialiserar sig på ett visst specialområde. Det finns dock några fackspråkliga ord också i allmänspråkliga ordböcker. (Svensén 1987, 19) Hit hör t.ex. ord i branscher som hela tiden blir vanligare bland lekmän. En sådan bransch är databranschen. Den utvecklas hela tiden och olika tekniska termer blir allt vanligare bland lekmän. Vanliga termer inom den här branschen är t.ex. *mus*, *centralenhet* osv. och de ska tas med i en allmänspråklig ordbok. Därtill tas också sådana ord med, som var och en som konsument och en del av samhället kommer i kontakt med genom utbildning, fritidsaktiviteter och massmedia. (Svensén 1987, 37) Alla mina ordlistor är fackspråkliga. Jag har inte definierat eller gett ekvivalenter till allmänspråkliga ord, som varit en del av en sammansättning e.d, eftersom mitt syfte ju är att skapa fackspråkliga ordlistor.

Ordböcker för lekmän resp. *för specialister* kan definieras på samma sätt som allmänspråkliga och fackspråkliga ordböcker. Allmänspråkliga ordböcker är avsedda för lekmän och fackspråkliga för specialister. Några ordböcker som är avsedda för specialister kräver bakgrundskunskap av läsaren för att denna skall kunna förstå definitionerna. (Svensén 1987, 20) Min svensk-svenska ordlista är avsedd för lekmän, eftersom orden definieras så att en lekman förstår vad t.ex. *en benlinda* är för något. Däremot kan de tvåspråkiga ordlistorna sägas vara avsedda för specialister eftersom jag inte längre förklarar vad *en benlinda* är för någonting, utan bara översätter den till *pinteli*, eller tvärtom (*pinteli* översätts till *benlinda*).

Om en ordbok är avsedd *för språkinlärning* ska den ha mer information än om den är avsedd *för allmänt bruk*. Det räcker inte med att bara beskriva språket. Uppslagsorden och definitionerna eller ekvivalenterna ska vara mer anknutna till själva kommunikationen så att läsaren har mer nytta av ordboken. (Svensén 1987, 20) Mina ordlistor ligger här någonstans mittemellan: det blir lättare att använda ett ord om man också läser exempel på användningen. För alla ord ger jag inte exempel på

användningen eftersom t.ex. ett ord som *häst* troligen är ett så vanligt ord att man kan använda det utan speciella exempel.

Till slut, om en ordbok är avsedd *för barn* ska den vara mycket lättare att läsa och använda än om den är avsedd *för vuxna*. (Svensén 1987, 20) Mina ordlistor är först och främst avsedda för att användas av vuxna.

På basis av denna indelning kan man säga att det ibland är ganska svårt att definiera hurdan en ordbok är eftersom gränserna kan vara oklara. Därför är det svårt att säga om mina ordlistor är aktiva eller passiva, eller om de är avsedda för lekmän eller specialister. Vem som helst kan förstås läsa i en ordbok eller ordlista, men om man har tillräckligt med bakgrundskunskap om ett specialområde, är det lättare att förstå och läsa i en specialiserad ordbok. Mitt syfte är ändå att skapa ordlistor som bäst skall betjäna en finskspråkig specialist inom området hästar och ridsport.

5.4 Några begrepp och termer

För att förstå de senare förklaringarna i den här avhandlingen måste man förstå några grundbegrepp och termer. Innan jag går vidare ska jag presentera de viktigaste av dessa.

Om man slår upp ett ord i en ordbok, eller om man vill veta hur ett ord definieras, slår man upp *ett uppslagsord* i ordboken. Uppslagsord är det ord som står först, det ord som definieras. Vanligen står uppslagsordet i fet stil. Ett uppslagsord är t.ex. *rida* (sv-sv). Efter uppslagsordet kan komma böjningen, uttalet, ordklassen, definitionen eller ekvivalenter på målspråket och eventuella exempel på hur ordet används eller andra uppgifter om uppslagsordet. Ordningen mellan olika lexikografiska kategorier kan variera.

Uppslagsord kan vara sammansättningar eller avledningar, som t.ex. *pälsfällning* (sv-sv) och *avlusa* (sv-sv). *Pälsfällning* är *genomskinligt till sin betydelse* - man vet vad *päls* betyder, och man vet vad *fällning* betyder. Sätter man dessa två ord samman, vet man vad sammansättningen *pälsfällning* betyder. Däremot finns det också sammansättningar och avledningar som är *icke-genomskinliga till sin betydelse*, t.ex. *foderhäst* (sv-sv). Man vet vad *foder* betyder, man vet vad *häst* betyder, men när man sätter de här samman, kommer inte sammansättningens betydelse fram. *Foderhäst* är inte en häst gjord av foder eller något liknande, utan en *häst som man sköter och tar hand om några dagar i*

veckan, men som man inte själv äger, andra dagar är det någon annan som sköter och tar hand om hästen (sv-sv).

Sammansättningarna kan vara *lexikaliserade*, dvs. att ett ord med tiden har fått en bestämd betydelse oberoende av de olika delarnas betydelse i en sammansättning. En sådan sammansättning är inte genomskinlig till betydelsen. Ett exempel på ett lexikaliserat ord har jag åter *foderhäst*. En ordboksanvändare har möjligen bristfälliga kunskaper i ett språk, och därför måste lexikaliserade ord förklaras i en ordbok. För mig är detta viktigt eftersom mina ord är avsedda för både aktivt och passivt bruk. En finskspråkig läsare skall kunna förstå vad *foderhäst* betyder (passivt bruk) samt veta vad *hoitohevonen* heter på svenska (aktivt bruk).

5.5 Presentation av orden

5.5.1 Ordböckernas uppläggning

Vad är det som ska finnas i en ordbok? Howard Jackson (1988) säger att en ordbok innehåller uppslagsord, deras betydelse, användning i kontext, grammatiska möjligheter och pragmatiska angivelser (i vilka situationer ordet kan användas). Allt detta är mycket information. Därför är en ordbok nära relaterad till andra verk som beskriver ett språk, speciellt till grammatikböcker. Enligt Jackson kan en ordbok också innehålla ordens uttal, ordklass, etymologi, böjning, transitivitet hos verb, citat och exempelfraser, beroende på typen av ordbok. (Jackson 1988, 142-155)

Svensén (1987) påpekar också att det ska finnas en bruksanvisning i en ordbok. En läsare ska kunna utnyttja en ordbok på det bästa möjliga sättet, därför behöver han ett *förord* i ordboken. (Svensén 1987, 222)

I förordet ska ordboksförfattaren beskriva ordbokens *mikrostruktur och makrostruktur* samt de *lexikografiska kategorierna*. Ordbokens *mikrostruktur* betyder strukturen i enskilda ordboksartiklar. Med denna struktur menas det sätt på vilket ordboksförfattaren presenterar uppslagsord, böjning, uttal, ordklass m.m. I förordet förklaras också hur *homografer* (ord som har samma stavning men olik betydelse) och *homofoner* (ord som uttalas på samma sätt men stavas olika) behandlas och vilka tecken som används t.ex. i uttalsinformation. Ordbokens *makrostruktur* betyder olika ordboksartiklars förhållande till varandra: om artiklarna är i alfabetisk ordning eller inte samt om

det finns flera artiklar i ett stycke. En beskrivning av ordbokens *lexikografiska kategorier* visar ordens olika stavningar, uttalsmöjligheter, betydelser, suffix osv. samt hur man ska läsa artiklarna. (Svensén 1987, 222, 194 f.)

Mikrostrukturen i mina ordlistor är följande: uppslagsordet och dess böjning står i fet stil. Efter böjningen kommer ordklassen och därefter definitionen eller ekvivalenten / ekvivalenterna. Finns det flera definitioner eller ekvivalenter, har de löpande nummer framför (som exempelvis invid ordet *satulatyyny*, fi-sv). Sist i en artikel är eventuella exempel på ordets användning i en sats. Till varje ord ger jag inte dessa exempelfraser eftersom alla ord inte kräver det. Det finns många ord som ordboksanvändaren kan använda utan att få exempelsatser, bl.a. *häst*, *ponny* och *sadel*. Enskilda artiklar i mina ordlistor står i alfabetisk ordning. Det finns ett uppslagsord i varje artikel. Lexikografiska kategorier i mina ordlistor är uppslagsordet och dess böjning, ordklass, definition / ekvivalent och exempelfraser.

I följande kapitel kommer jag att redogöra för hur uppslagsord, uttal, böjning, ordklass, hänvisningar, definitioner och ekvivalenter ska behandlas enligt Svensén. Svensén talar också bl.a. om valens och konstruktion, kollokationer och idiom samt illustrationer och etymologiska uppgifter, men jag tar inte upp dem utförligare eftersom de inte är av stor vikt för mina ordlistor.

5.5.2 Uppslagsord och stil

Uppslagsordet ska sättas med fet eller halvfet stil. Man ska också ange ett ords olika betydelser om ordet har fler än en betydelse. Olika betydelser anges normalt med löpande nummer. Uppslagsordet skall ge information om ordens stavning och avstavningsmöjligheter, uttal och grammatiska egenskaper. (Svensén 1987, 51-57).

5.5.3 Uttal

Svensén (1987) säger att uttalet av uppslagsord måste finnas i enspråkiga ordböcker. I tvåspråkiga ordböcker ska uttalsuppgifter ges om ordboken är avsedd för passiv användning. (Svensén 1987, 58)

Typer av uttalsinformation är ljud, längd, betoning och accent. Om det är frågan om bara betoningen, kan den uppgiften ges i själva uppslagsordet. Betoningen kan markeras med en punkt eller ett streck under vokalen i den betonade stavelsen. Man kan även använda accenttecken.

Kommer det mera information om uttalet, ska den ges direkt efter uppslagsordet, inom parentes eller snedstreck. (Svensén 1987, 58-59)

I motsats till Svenséns regler kommer jag inte att ange ordens uttal, inte ens i den svensk-svenska ordlistan, eftersom orden i mina listor uttalas enligt konventionella uttalsregler i svenskan, och om läsaren absolut vill veta hur ett visst ord uttalas, kan han slå upp ordet t.ex. i NSSO. Finns det ord som uttalas avvikande från svenskans uttalsregler, kommer jag att ange uttalet i mina listor, i enlighet med Svenséns regler.

5.5.4 Böjning

I en svensk ordbok som är avsedd för svenskar är det inte alltid nödvändigt att ange ordets ordklass eftersom den kan ses av böjningen. Allmänt kan man säga att böjningsuppgifter ska ges beroende på läsaren. I en aktiv flerspråkig ordbok ska ekvivalenterna ha tydliga böjningsuppgifter, i en passiv ordbok ska böjningsuppgifterna finnas i samband med uppslagsordet. (Svensén 1987, 66-67)

Stilen och placeringen av böjningsuppgifterna varierar också, likaså mängden av uppgifter. Som huvudregel kan man säga att ju mera komplicerad ett ords böjning är, desto flera böjningsformer ska anges. (Svensén 1987, 68)

I enspråkiga svenska ordböcker behöver man inte ge böjningsformer till sådana efterled i sammansättningar som själva finns som uppslagsord i ordboken. Substantiv behandlas så att man ger bestämd form singular och obestämd form plural, samt bestämd form plural om ordet inte slutar på *-na*. Om både obestämd och bestämd form singular sammanfaller, ges obestämd artikel inom parentes: *tävlan* best. f. = (en). Till adjektiv ges neutrum och komparativ: *brun* -t -are. Vad gäller svenska verb, beror böjningsuppgifterna på verbets tema. Om böjningen är oregelbunden, ska man ge alla former. (Svensén 1987, 72-73)

Mina ordlistor är ju avsedda för både aktivt och passivt bruk, och därför ger jag böjningen så fullständigt som möjligt. Jag anser att det är tydligt att för verb ge böjningen så att jag ger först grundformen och separerar stammen och ändelsen med ett snedstreck, och sedan anger olika böjningsändelser: *gap/a -ade -at*. Av böjningsändelsen *-ade* vet man att presensformen är *gapar*. Samma stil använder jag vid substantiv. Till adjektiv anger jag neutrum och komparativ.

För de finska ekvivalenterna anger jag inte böjningen eftersom den inte heller finns i de flesta ordböcker (jfr t.ex. Svens-finsk storordbok. Ruotsi-suomi suursanakirja, WSOY, 1994). Dessutom är de finska ekvivalenterna avsedda för en finskspråkig läsare som redan vet hur ett finskt ord böjs.

5.5.5 Ordklass

Man ska ange ordklass främst i passiva ordböcker, även om ordklassen ju framgår av böjningen. Placeringen kan vara direkt efter uppslagsordet eller böjningsuppgifterna. Stilen och presentationssättet varierar mycket ordböcker emellan. (Svensén 1987, 74-78)

Jag ger ordklassen efter böjningen, mest i förkortad form: *subst, adj,* men *verb* resp. *verbi* i den finsk-svenska ordlistan. Jag ger ordklassen till alla uppslagsord eftersom läsaren, vare sig han använder ordlistan aktivt eller passivt, känner nödvändigtvis inte ett ords ordklass.

5.5.6 Hänvisningar

Olika ord kan ha samma betydelse, t.ex. *brösta* och *förbygel* betyder båda *rintaremmi* (fi-sv). Samma ord kan också stavas på olika sätt. Då behöver inte betydelsen ges för vart och ett av de ord som betyder samma sak. I sådana här fall kan man använda hänvisningar. Likaså kan ordboksförfattaren, om ordboksanvändaren vill veta vad *löss* betyder, genom hänvisningar leda läsaren till grundformen av verbet: *se lus* (sv-sv). Läsaren kan även uppmanas att söka mera information om ordet och dess användning genom en hänvisning till en annan artikel där ordet i fråga av någon anledning behandlas. (Svensén 1987, 187)

Det används hänvisningar som *se* eller *jfr*. Är hänvisningen *se*, ger man inga uppgifter om uppslagsordet i artikeln i fråga, utan läsaren måste slå upp det ord som han hänvisas till. *Jfr* som hänvisning betyder att läsaren kan få ytterligare uppgifter om ordet i någon annan artikel, även om det finns den nödvändiga informationen i den artikel som läsaren först slagit upp. (Svensén 1987, 188-189)

5.5.7 Enspråkiga ordböcker och definitioner

Ord i enspråkiga ordböcker förklaras på samma språk som uppslagsordet. Men man kan inte förklara orden hur som helst utan det finns vissa regler också för detta. Enligt Svensén (1987) ska

man först tänka på om ordet har en eller flera betydelser. Betydelserna kan indelas på grund av ordens form, syntax, paradigm eller pragmatik, dvs. hur ordet används grammatiskt, hur ordet kan kombineras med andra ord, hur betydelsen ändras om ordet ersätts med en *synonym* eller *antonym*, motsats, samt i vilka situationer ordet kan användas. (Svensén 1987, 106-108)

Ordförklaringar i enspråkiga ordböcker kallas för *parafraser* eller *definitioner*. Parafras är en kort omskrivning, man ger ett begrepp en annan benämning med ord som är mer bekanta för läsaren än uppslagsordet. T.ex. *voltige -n -r subst konstridning på häst som löper på volt och är ofta osadlad; på cirkus o.d.* (sv-sv). Parafraser kan också vara synonymer till uppslagsordet, t.ex. *bringa, brösta* (sv-sv). Men när man ger parafraser måste man komma ihåg den stilistiska aspekten. Parafrasen får inte på något sätt vara mer markerad, dvs. den får inte innehålla flera stilistiska särdrag än uppslagsordet. Här kommer också tidsaspekten samt de fackspråkliga och geografiska aspekterna in i bilden. Parafraserna får inte vara fackspråkliga och de får heller inte vara ålderdomliga eller regionala. Parafraserna ska vara allmänspråkliga så att läsaren förstår dem. (Svensén 1987, 111-114)

När man definierar ett ord ska man definiera *innehållet* i ett ord, inte *uttrycket*. Varje ord eller begrepp har sin *innehållssida* och *uttryckssida*. Innehållet av ett ord betyder det verkliga föremålet eller fenomenet som ordet refererar till, och uttrycket betyder det ord med vilket vi refererar till föremålet. Man ska vara konsekvent när man ger definitioner så att definitionerna blir lätta att förstå, t.ex. vid substantiv kan man först beskriva föremålet och sedan förklara vad man gör med det. T.ex. *grimskaft -et = -en subst rem som kan fästas vid grimma anv. när man vill leda el. binda djuret; halm -en subst mängd strån av mogen säd anv. som foder, byggnadsmaterial m.m. (NSSO), anv. som underlag i box eller spilta (RU)* (sv-sv). Det skulle vara mycket svårt att förstå orden i en enspråkig ordbok om alla ord var definierade på olika sätt. Man ska också välja de karakteristiska dragen i en definition mycket noga, så att definitionen passar just på ett visst ord och inte på många andra liknande ord också. Man ska inte heller ge *cirkeldefinitioner*. Cirkeldefinitioner har uppslagsordet eller en del av uppslagsordet som en del av definitionen. En sådan definition kan en läsare inte förstå utan att vara tvungen att leta efter flera ord i ordboken, ”gå i cirkel”. (Svensén 1987, 118-120)

Ibland är det emellertid omöjligt att helt undvika cirkeldefinitioner och de finns i ordböcker trots allt. T.ex. *prisrosett -en -er subst en rosett som hästen får när den vunnit i en tävling* (sv-sv).

Dessutom skulle det kräva mycket utrymme om man alltid borde definiera ordet *häst* i samband med alla sammansättningar som börjar med ordet *häst*.

Vid konkreta substantiv anger man olika bestämningar: adjektivattribut, prepositionsattribut osv. Vid abstrakta ord är det annorlunda, man kan ersätta uppslagsordet i definitionen t.ex. med ett verb och ha med ett mer abstrakt substantiv, t.ex. ett ord som *slöseri* kan definieras som *att vara slösaktig*. På så sätt blir definitionen lättare att förstå. Det viktigaste man måste minnas när man ger definitioner är att orden i definitionerna ska vara mindre komplexa, dvs. lättare att förstå än själva uppslagsordet. (Svensén 1987, 121, 132)

5.5.8 Tvåspråkiga ordböcker och ekvivalenter

I tvåspråkiga ordböcker ska man försöka ge uppslagsord så likvärdiga motsvarigheter på det andra språket som möjligt. Dessa kallas för *ekvivalenter*. Ibland är det svårt, t.ex. därför att det inte finns helt motsvarande ekvivalenter eller begrepp i de två språken. Eskimåerna har flera ord för t.ex. *snö*. Därför kan orden vara *fullständiga* eller *partiella ekvivalenter*. (Svensén 1987, 136-138) För mig är det ganska lätt att ge fullständiga ekvivalenter eftersom jag koncentrerar mig på ett enda användningsområde, ridsport, och de föremål som används i Sverige och i Finland är ju likadana, *en grimma* är *en grimma,* vare sig den befinner sig i Sverige eller i Finland.

Dock finns det olikheter mellan svenska och finska, åtminstone när det gäller verb. Ibland måste man förklara ett svenskt verb med flera finska ord eller tvärtom. T.ex. *aukoa suuta (ratsastuksen aikana)* kan man på svenska uttrycka med ett enda ord: *gapa* (fi-sv).

5.6 Om materialinsamling och principerna i ordboksarbetet

Svensén (1987, 28-38) beskriver också materialinsamling och urval. Som urvalskriterier nämner han *autenticitet, representativitet, ändamålsenlighet, den normerande aspekten, den sociala aspekten, den stilistiska aspekten, tidsaspekten, den geografiska aspekten* och *den fackspråkliga aspekten*. Han diskuterar också egennamn i ordböcker men namn kommer jag inte att behandla eftersom det inte finns några egennamn i min undersökning.

5.6.1 Autenticitet

Ordens *autenticitet* handlar om ordens förekomst, dvs. ord som är autentiska är sådana som verkligen finns och används i ett språk. Svensén påpekar att det kan vara svårt för en enskild ordboksförfattare att välja ord till ordboken eftersom en enskild författare alltid är subjektiv. Ett ord som författaren känner till och använder är kanske inte så känt för andra människor. Därför vore det bra att ta orden från källor som inte är beroende av författaren själv. (Svensén 1987, 28) Orden i mina ordlistor är autentiska eftersom de alla har hämtats från kataloger, ordböcker, löpande text eller tal. Att orden finns i dessa källor betyder att de verkligen finns och används. Det ingår dock ord som inte hör till de vanligaste inom ridsport, t.ex. ord för föremål som tillhör ”specialiserade” områden inom ridsport, såsom westernritt osv. Ändå är de här orden autentiska eftersom de används av hästentusiaster inom grenen i fråga, de är således ”riktiga” ord som verkligen finns i språket.

5.6.2 Representativitet

Autenticitet ligger ganska nära *representativitet*. Representativitet betyder att orden verkligen används i språket. Som Svensén konstaterar, betyder representativitet att ordet ”har en viss frekvens i språkbrukarnas gemensamma lexikon” (Svensén 1987, 29), dvs. att ordet används relativt ofta. Man måste ändå påpeka att olika regler gäller för aktiva resp. passiva ordböcker. Är ordboken aktiv ska frekvensen vara högre eftersom ordboksanvändarna kommer att mer eller mindre använda de ord som finns i boken. Är ordboken passiv ska det finnas sådana ord i ordboken som användarna kan tänkas komma att hitta i de texter de läser. (Svensén 1987, 29-30)

Som källor till mina ordlistor har jag använt flera kataloger m.m. I katalogerna har orden varit ungefär desamma. Därför kan jag påstå att de är frekventa och att de verkligen används i språket. Likaså har olika källtexter, skrivna av olika skribenter, innehållit samma ord. En del av orden är ur ordböcker, och om ett ord redan finns i en ordbok, är det frekvent. Dock har det funnits ålderdomliga ord i de ordböcker som jag anlitat, t.ex. i NSSO: *riddar/e* subst *-(e)n = tungt väpnad ryttare under medeltiden*. Ibland har det stått *hist* efter förklaringen i ordboken och då vet jag att det ordet inte skall tas med i mina ordlistor. Dessutom vet jag av egen erfarenhet av världen att det inte längre finns t.ex. *riddare*, åtminstone i den mening som de funnits förr i världen. Sådana här ord har jag strukit i mitt arbete. Således kan jag konstatera att mina ord är representativa.

5.6.3 Ändamålsenlighet

Ord som tas med i en ordbok ska vara nyttiga för ordboksanvändarna då det är omöjligt att ta med alla ord i ett språk i en enda ordbok. Detta betyder ordens *ändamålsenlighet*. Svensén (1987) har som exempel enspråkiga svenska ordböcker som är avsedda för svenskar. I dessa ska man inte ta med t.ex. sammansättningar eller avledningar som är genomskinliga till betydelsen, det skulle inte vara ändamålsenligt, men gärna sammansättningar och avledningar som inte är genomskinliga. Detsamma gäller för prefix och suffix. Man kan ändå ha produktiva prefix och suffix som självständiga uppslagsord i ordboken eftersom en svensk kan producera ord med de här uppslagsorden som bas. Varje språk har sina egenheter och regler. Det som gäller svenskan gäller inte nödvändigtvis andra språk.

I tvåspråkiga ordböcker är reglerna lite annorlunda eftersom de vanligen är avsedda för aktivt bruk. Vad gäller *lexikaliserade*, icke-genomskinliga sammansättningar, är reglerna desamma som i enspråkiga ordböcker, de ska tas med som uppslagsord. Men vad gäller de genomskinliga sammansättningarna, är det svårare. Det är ofta svårt att säga om t.ex. en finsk sammansättning kan översättas direkt till svenska, trots att det ofta är möjligt. Detta betyder att alla, t.o.m. genomskinliga sammansättningar måste tas med i en tvåspråkig ordbok som uppslagsord. (Svensén 1987, 31-32)

5.6.4 Den normerande aspekten

En ordbok avsedd för allmänt bruk, inte t.ex. en slangordbok, är normerande. Orden i ordboken ska alltså följa svenska skrivregler. Ibland tas det med ord som ofta stavas fel, men då hänvisas läsaren att slå upp den korrekta stavningsformen. En ordbok, om den är normerande och inte beskrivande, ger regler, *normer*, för hur orden ska skrivas, uttalas, böjas och användas. (Svensén 1987, 32)

När jag granskade texter på Internet, hittade jag också texter som barn hade skrivit om hästar. Där fanns det typiska exempel på skrivfel som man kan göra. De felaktigt skrivna orden lät bra när jag läste dem högt, men stavningen var fel. Dessa ord tog jag inte med eftersom mina ordlistor presenterar det korrekta bruket.

5.6.5 De sociala och stilistiska aspekterna

Svensén (1987) behandlar också *sociala och stilistiska aspekter*. De sociala och stilistiska aspekterna gäller bl.a. uttryck som är stötande, vardagliga eller på något annat sätt inte hör till s.k.

normalt språk. (Svensén 1987, 33) Jag har inga sådana ord i ordlistorna som uppslagsord. Har jag ett vardagligt ord som en av ekvivalenterna, står det *talspr.* resp. *puhek.* efter ordet inom parentes, t.ex. ***bettskiv/a -an -or*** *subst kuolainkumi, tutti (puhek.) (RU)* (sv-fi).

5.6.6 Tidsaspekten

En ordboksförfattare ska också ta hänsyn till *tidsaspekten* när han väljer ord till ordboken. I vanliga, allmänspråkliga ordböcker betyder detta att alla äldre och ålderdomliga ord ska markeras så att läsaren förstår att ordet inte längre är särskilt användbart om det föremål eller fenomen som det avsåg tidigare. Orden i ordboken borde vara nya, sådana som människorna verkligen använder i vår tid. (Svensén 1987, 35) Jag har tagit med ord som nuförtiden används om olika ridsportsföremål och jag anser att sådana här ord inte förändras så mycket, inte ens under en längre tid.

5.6.7 Den geografiska aspekten

I olika delar av ett land och ett språkområde kan ett begrepp eller ett föremål ha olika namn. Tidigare nämnde jag ett föremål som på korrekt finska heter *kannus*, men ofta kallas för *sporra* (enligt det svenska namnet) speciellt i huvudstadstrakten. Man ska alltså också ta hänsyn till *den geografiska aspekten*. Den geografiska aspekten betyder att hänsyn tas regionala varianter av ord. Svensén (1987) anser att de regionala varianterna ska tas med endast i passiva ordböcker eftersom det inte är nyttigt att ha med dem i en aktiv ordbok. (Svensén 1987, 36) Orden i mina ordlistor är inte regionala varianter eftersom katalogerna är avsedda för alla, inte för människor inom ett speciellt geografiskt område.

5.6.8 Den fackspråkliga aspekten

Normalt finns det i en ordbok inte många fackspråkliga termer. Men enligt Svensén (1987) ska några fackspråkliga uttryck också tas med i en allmänspråklig ordbok också, nämligen sådana som en normal människa kommer i kontakt med t.ex. i utbildningen, genom massmedia och fritid. (Svensén 1987, 36-37) Det är också orsaken till att jag hittade bara några nyttiga ord för uppsatsen jag ville skriva i början av mina studier. *Den fackspråkliga aspekten* är viktig för mig eftersom mina ordlistor ju är fackspråkliga.

6 ORDLISTOR

6.1 Inledning till ordlistorna

Orden i mina ordlistor är hämtade ur olika källor, och listorna innehåller ord för t.ex. ridsportsutrustning *(sadel, träns, täcke)*, verb som har med hästar och ridsport att göra *(gnägga, betsla, sadla)* och fraser som används inom det här området *(gå på tygel, gå på dubbla spår)*. Dock har det funnits flera andra ord i källorna än de som jag tagit med, men många av dem var inte så vanliga. Ett exempel på en mera sällsynt använt föremål kan vara *Pessoabett*, som jag alltså inte har tagit med i mina ordlistor. Jag har tagit med de ord som jag anser att en hästentusiast vanligen kommer i kontakt med.

I listorna finns också med några allmänspråkliga ord, som t.ex. *influensa* och *rörelse*. En finskspråkig läsare kan inte vara säker på om ett allmänspråkligt ord passar till just det här sammanhanget, dvs. om *influensa* kan användas också om en sjukdom hos häst och inte bara hos människa.

Svensén (1987) rekommenderar att man ska ha med alla delar i en sammansättning som enskilda uppslagsord men eftersom mina ordlistor specialiserar sig på ridsport kommer jag inte att förklara eller översätta helt vanliga ord som *bak, ben* och *skydd* i sammansättningen *bakbensskydd*. De här orden hör till allmänspråkliga ordböcker och behöver inte tas med i fackspråkliga ordlistor.

Ordningen mellan olika uppgifter i mina ordlistor är följande: i samband med uppslagsordet finns böjningen, förutom i den finsk-svenska ordlistan, där läsaren redan antas känna böjningen. Efter uppslagsordet kommer ordklassen: *subst* står för substantiv, *verb* resp.den finska *verbi* för verb och *adj* för adjektiv. Sedan kommer definitionen / definitionerna eller ekvivalenten / ekvivalenterna, beronde på ordlistan. Sist i en artikel kommer eventuella exempel på hur uppslagsordet kan användas, eller olika fraser där uppslagsordet ingår, t.ex. *rida red ridit verb 1. färdas på hästryggen el. ibl. på annat djurs rygg 2. påverka (häst) med hjälper för att uppnå visst beteende spec. träna (häst) (NSSO+): rida in unghästen: att dressera unghästen; rida ute: rida i skogar eller längs (små) vägar (RU).*

Inom parentes i ordlistorna har jag förkortningen till källan för definitionen respektive ekvivalenten. *NSSO* står för *Norstedts stora svenska ordbok* (1986), *NSSO+* för *Norstedts PLUS-ordbok* (1997). *SAOB* står för *Svenska Akademiens Ordlista* på Internet (information hämtad 2005). De här förkortningarna gäller för den svensk-svenska ordlistan. Vid den svensk-finska ordlistan har jag anlitat olika svensk-finska ordböcker: *SS-FO* betyder *Stora svensk-finska ordboken* (1982), *WSOY S-F* står för *Svensk-finsk storordbok* (1973), WSOY SF-SO står för *Stora finsk-svenska ordboken* (1997) och *GUMM* står för *Suomi/ruotsi/suomi taskusanakirja* (1992). Står det *RU* inom parentes, betyder det att jag själv har definierat eller översatt ordet. Ibland står det *s.v. Hästguide* eller t.ex. *s.v. läger i NSSO*. Detta betyder att det funnits en färdig definition till en del av uppslagsordet som jag ändrat lite för att definitionen bättre skall passa uppslagsordet i fråga. För den finsk-svenska ordlistan har jag inte anlitat ordböcker för att få ekvivalenter eftersom jag redan vetat dem av den svensk-finska ordlistan.

Andra förkortningar i ordlistorna är helt vanliga, som jfr, l. (resp. den finska t.), särsk., o.d. osv. I den svensk-svenska ordlistan har jag alla förkortningar på svenska. Men eftersom de andra ordlistorna först och främst är avsedda för läsare som har finska som modersmål, har jag förkortningarna på finska vid ekvivalenterna och exemplen i de svensk-finska och finsk-svenska ordlistorna.

6.2 En svensk-svensk ordlista

A

allroundsad/el -eln -lar *subst* en sadel som inte har någon inriktning, t.ex. på hoppning eller dressyr (RU)

ardenner -n *subst* se **ardennerhäst**

ardennerhäst -en -ar *subst* typ av stor och kallblodig häst (NSSO)

avel -n *subst* planmässig förökning och uppfödning av djur (NSSO)

avl/a -ade -at *verb* ge upphov till liv genom befruktning, numera mest om djur (NSSO)

avlus/a -ade -at *verb* befria från löss el. annan ohyra: *avlusning* (NSSO); *avlusningsmedel*

avmask/a -ade -at *verb* befria från mask: *avmaskning* (NSSO)

av/vänja -vande -vant *verb* vänja vid att avstå från bröstmjölk: *avvänjning* (NSSO)

B

bakben -et = -en *subst* bakre ben på (fyrfota)djur (NSSO)

bakbensskydd -et = -en *subst* skydd på hästens bakben under ridningen (RU)

bakvalv -et = -en *subst* den runda, hårda bågen längst bak i sadeln, bakom sätet (RU)

bal -en -ar *subst* större, kompakt varupacke (NSSO)

ban/a -an -or *subst* 1. anlagt område för tävlingar (NSSO) eller ridning i allmänhet (RU) 2. förutsägbar väg som ngt tar vid sin förflyttning (NSSO): *hinderbana, banhoppning*

bandage -et = -en *subst* förband avsett att skydda eller stödja (NSSO)

bandageunderlägg -et = -en *subst* ett stycke tyg som läggs under bandaget för att ge mera stöd och för att förhindra skav på hästens ben (RU)

banhoppning -en -ar *subst* det att ekipaget rider på planen och hoppar en planerad hinderbana i förutsägbar ordning (RU)

benlind/a -an -or *subst* en lång våd av elastiskt tyg som lindas runt hästens ben för att skydda benen under träningen (RU)

benrem -men -mar *subst* ett snöre som fästs mellan hästens bakben, t.ex. i ett täcke, hjälper att hålla täcket på sin plats (RU)

benskydd -et = -en *subst* anordning som skyddar underbenet (NSSO) och ger stöd (RU)

bensnöre -t -n *subst* se **benrem**

bet/a -ade -at *verb* 1. äta gräs eller löv 2. föra (boskap) på bete (NSSO)

bete -t -n *subst* det att utfodra djur genom att låta dem beta naturlig växtlighet (NSSO): *gå på bete*

bets/el -let -len *subst* styrmedel för häst bestående av bett, huvudlag och tyglar el. tömmar (NSSO)

betsl/a -ade -at *verb* förse (häst) med betsel: *betsling* (NSSO)

bett -et = -en *subst* metalldel av betsel som läggs i hästens mun (och som överför den egentliga styrningen: *stångbett; tränsbett*; *betten bör ligga an mot mungiporna utan att dessa blir uppdragna*) (NSSO) munstycke på betsel jämte tillhörande ringar el. parer- el. sidstänger: *lätt el. milt bett, skarpt bett*; *hästen går på el. tar stöd av el. på el. vilar mot bettet*, *dvs. hästen håller huvudet så, att ryttaren genom tyglarna känner ett lagom stöd av bettet i hästens mun* (s.v. SAOB)

bettskiv/a -an -or *subst* runda gummiskivor i båda ändor av bettet, för att förhindra bettet att glida in i hästens mun (RU)

betäck/a -te -t *verb* utföra befruktande parningsakt med djurhona (NSSO)

betäckning -en -ar *subst* befruktande parning med djurhona (jfr. *betäcka*) (NSSO)

betäckningssäsong -en *subst* perioden då stona kan betäckas (RU)

bita bet bitit *verb* trycka samman tänderna kring (del av) ngt el. ngn (NSSO): *bita sig fast: hästen biter sig fast i bettet*

blankett -en -er *subst* typ av hinder gjort av plankor, vanligen upprätt (RU)

bläs -en -ar *subst* ljus strimma på framsidan av huvudet på häst el annat djur : *en fux med vit bläs* (NSSO)

bog -en -ar *subst* skulderparti hos större däggdjur (NSSO): *bogspets*
bokstavsmarkering -en -ar *subst* punkter på dressyrbanan markerade med bokstäver, t.ex. R, S, L, I osv (RU)
bom -men -mar *subst* 1. fällbar eller vikbar stång som i liggande ställning används så som avspärrning (NSSO) i hinder (RU): *bomhållare* 2. hård stumme på sadel (NSSO): *bomvidd*
boots *subst* plur. gummiskydd runt hästens hovar under ridningen, förhindrar slag och skador i hovar (RU)
borst/a -ade -at *verb* stryka borste mot (ngn yta) under tryck i syfte att göra den blankare, avlägsna smuts e.d. (NSSO)
borst/e -en -ar *subst* redskap för borstning som består av en mängd styva hår eller fibrer på ett gemensamt fäste och anv. för rengöring, putsning, ordnande m.m. (NSSO)
boss/a -an -or *subst* den del av sadeln som ryttaren vilar sina skänklar mot under ridningen (RU)
box -en -ar *subst* fristående eller inbyggt, lådliknande utrymme för föraring av ngt, äv. utvidgat mindre rum eller avbalkning avsett för förvaring t.ex. av djur (NSSO): *boxvägg*
bring/a -an -or *subst* främre delen av bröstparti hos större däggdjur (NSSO)
brun -t -are *adj* som har färg som en pepparkaka, dvs. en blandfärg av svart, gult och rött (NSSO): *brun häst, brunte*
brunst -en *subst* periodiskt återkommande tillstånd av parningsdrift hos däggdjur: *brunstig, brunstperiod* (NSSO)
brunsttid -en -er *subst* perioden då stoet är brunstigt (RU)
brunstig -t -are *adj* som befinner sig i brunst, om vissa däggdjur (NSSO)
bröst/a -an -or *subst* den del av seldon som förbinder sulky med häst (NSSO), äv. om remmen vars båda ändor fästs i sadeln så att remmen ligger mot hästens bringa, för att förhindra sadeln att glida bakåt (RU)
buk -en -ar *subst* främre, nedre del av (människo)kropp, mellan bröstkorgen och bäckbenet (NSSO)
bädd -en -ar *subst* naturligt eller konstgjort underlag i form av ett förhållandevis djupt skikt (NSSO) t.ex. av strö, i boxen eller spiltan (RU)

C

chaps *subst* plur. ryttarens utrustning, en typ av byxor av läder som skyddar mot vind, kyla osv, hjälper också att hålla ryttarens ben på rätt plats (RU)
connemar/a -an -or *subst* vacker och uthållig (ponny)ras från Irland, mankhöjden 135-148 cm, duktig tävlingshäst med bra lynne (s.v. Häst-guide)

D

di/a -ade -at *verb* 1. ge modersmjölk, nästan aldrig om människa (NSSO*): Stoet diade sitt föl* (RU) 2. suga i sig modersmjölk, nästan aldrig om människa (NSSO): *Fölet trängde sig in under modern och började dia*
diagonal -en -er *subst* sträcka som förbinder två ej närliggande hörn (NSSO) t.ex. på ridbanan: *rida längs diagonalen*
dresser/a -ade -at *verb* metodiskt inöva (viss färdighet) hos djur (NSSO)
dressyr -en -er *subst* hästens övande av olika grundkunskaper, innehåller inte hoppning e.d.(RU), metodiskt inövande av viss färdighet (hos djur: *fältdressyr*; äv. om resultatet; spec. som tävlingsgren: *dressyrnummer; dressyrprov; de svenska ryttarna hade framgång i dressyr och hoppning*) (NSSO)
dressyrhandsk/e -en -ar *subst* ridhandske särskilt avsedd för dressyrtävlingar, vanl. av vitt läder (RU)
dressyrhatt -en -ar *subst* cylinderaktig hatt som ryttaren använder vid dressyrtävlingar (RU)
dressyrprogramm -et = -en *subst* på förhand utsagd serie av olika rörelser som ekipaget måste göra i dressyrtävlingar (RU)
dressyrsad/el -eln -lar *subst* speciellt för dressyr utvecklad sadel vars bossor är lite längre än de på allroundsadeln (RU)
dressör -en -er *subst* personen som yrkesmässigt dresserar djur (NSSO)
driva drev drivit *verb* utgöra direkt kraftkälla för, äv. överfört upprätthålla verksamhet (NSSO): *Hon driver ridskola*

dräktig -t -are *adj* som bär foster (om djurhona) (NSSO*): flera av stona är dräktiga*

E

ekipage -t = -n *subst* (finare) åkdon med dragare (och betjäning) om vagn el. släde, äv. om häst och ryttare, särskilt som samverkande enhet vid tävling o.d. (NSSO)

F

fatt/a -ade -at *verb* plötsligt övergå till (visst tillstånd) (NSSO): *fatta galopp*

fjordhäst -en -ar *subst* en norsk häst som är ljusgul med vitsvart uppstående man (NSSO)

flank -en -er *subst* sidovägg av buken på däggdjur (NSSO)

flock -en -ar *subst* grupp varelser sammanhållen framför allt av instinkt, i fråga om vissa djur (NSSO)

flughuv/a -an -or *subst* huva som ställs i grimman eller i träns för att skydda hästens ögon och öron mot flugor (RU)

flugpannband -et = -en *subst* pannband med fransar för att skydda hästens ögon mot flugor och andra insekter (RU)

flätningskam -men -mar *subst* typ av mankam som man använder när man flätar manen (RU)

fod/er -ret = -ren *subst* föda avsedd för husdjur (NSSO): *foderhäck, foderkrubba, fodertillskott*

foderhäst -en -ar *subst* häst som man sköter och tar hand om några dagar i veckan, men som man inte själv äger, andra dagarna är det någon annan som sköter och tar hand om hästen (RU)

fodr/a -ade -at *verb* ge (kreatur) foder (NSSO)

framben -et = -en *subst* ettdera av de främre benen på djur med fyra el. ev. flera ben (NSSO): *frambensskydd*

framknä -(e)t -n *subst* mellersta leden på hästens framben (RU)

framvalv -et = -en *subst* bågen längst fram på sadeln (RU)

framåtbjudning -en -ar *subst* det att hästen själv vill föra sig raskt utan att ryttaren måste påskynda den (RU)

fullblod -et = -en *subst* varmblodig häst av ädlaste slag: *engelskt fullblod* (NSSO), *arabiskt fullblod*

fux -en -ar *subst* häst som har rödaktig färg (NSSO)

fyrspann -et = -en *subst* spann med fyra hästar framför ett åkdon, gående två och två med det ena paret efter det andra: *en kaross förspänd med fyrspann* (NSSO); *fyrspannskörning*

fyrsprång = (en) *subst* full galopp (NSSO)

fång -en *subst* en sjukdom hos hästar och nötkreatur med blödning och inflammation i hovarna resp. klövarna som typiskt symptom (NSSO)

fält -et = -en *subst* väl avgränsad delyta, vanl. rektangulär el. av annan enkel form (NSSO): *ridfält*

fältridning -en -ar *subst* kombination av dressyr, hoppning och distansridning (RU)

fältritt -en -er *subst* se **fältridning**

fälttävlan = plur. fälttävlingar *subst* att tävla i fältridning (RU)

föd/a upp födde fött *verb* producera genom att förse med näring (NSSO): *föda upp hästar*

föl -et = -en *subst* unge av häst (NSSO)

föl/a -ade -at *verb* föda föl; *fölning* (NSSO)

fölgrimm/a -an -or *subst* liten grimma avsedd speciellt för föl (RU)

förbyg/el -eln -lar *subst* rem som placeras mot hästens bröst, för att hindra sadeln att glida bakåt (RU)

G

gall/a-an -or *subst* (ofta plur.) kronisk vätskeutgjutning i benens ledgångar eller senskidor (NSSO)

galopp -en -er *subst* mycket snabbt löpsätt hos fyrfotadjur (särskilt häst) varvid tidvis alla fyra benen är i luften: *galoppbana, galopptävling, korsgalopp* (NSSO), *galoppsport*

galopper/a -ade -at *verb* förflytta sig i galopp (NSSO)

galoppombyte -t -n *subst* ombyte varvid hästen byter från höger till vänster galopp el. tvärtom (RU)

ganasch -en -er *subst* bakre, undre sidodel av hästs huvud där tuggmuskeln sitter fästad: *hon fäste käkremmen runt ganaschen* (NSSO)
gap/a -ade -at *verb* spärra upp munnen (NSSO), hästen öppnar och stänger munnen under ridningen så att det stör ridningen (RU)
gjord -en -ar *subst* bred, stark rem anv. för fastspänning, särsk. av sadel runt hästs mage (NSSO)
gnägg -et = -en *subst* ljud av gnäggande (NSSO) det att hästen gnäggar (RU)
gnägg/a -ade -at *verb* avge kraftigt, gällt, hackigt läte, om häst: *gnäggning; hästarna kastade huvudet bakåt och gnäggade* (NSSO)
gnäggande -t -n *subst* se **gnägg** (RU)
gotlandsruss -et = -en *subst* en ponny av gotländsk ras (NSSO)
graman -en -er *subst* lång lina vanl. av läder som hjälper till att få hästen att gå på tygel under ridningen: *gramantygel* (RU)
grep -en -ar el. grep/e -en -ar *subst* ett jordbruksredskap i form av en stor gaffel, anv. bl.a. för hölassning, gödselspridning och potatisupptagning (NSSO)
grimm/a -an -or *subst* remanordning som omsluter huvudet på häst eller liknande djur (och i vilken man kan t.ex. fästa en rem (grimskaft) när man vill leda djuret (jfr. *betsel, träns*): *grimskaft; i stallet hade hästarna alltid grimma på sig*. Äv. utvidgat om del av betsel som går runt hästens nos: *hannoveransk grimma* (NSSO)
grimskaft -et = -en *subst* rem som kan fästas vid grimma anv. när man vill leda el. binda djuret (NSSO)
grind -en -ar *subst* anordning för tillslutning av öppning i staket eller mur för person eller fordon (NSSO) portliknande typ av hinder (RU)
grovfod/er -ret *subst* husdjursfoder med lågt näringsvärde p.g.a. hög halt av växttrådar, mots. *kraftfoder* (NSSO)
gummibett -et = -en *subst* mildare bett av gummi (RU)
gummiboots = *subst* plur. runda skydd av gummi, för att skydda hästens hovar under träningen (RU)
gummiskrap/a -an -or *subst* ryktsak av gummi, anv. med runda rörelser för att ta bort löshår och smuts (RU)
gummityg/el -eln -lar *subst* tygel av gummi med små knölar för att åstadkomma bättre tag (RU)
gå gick gått på dubbla spår *verb* hästen går snett så att framben utgör ett spår och bakbenen annat (RU)
gå gick gått på tygel *verb* hästen håller huvudet så att den vilar mot bettet (s.v. *bett* i SAOB)

H

hag/e -en -ar *subst* inhägnad betesmark som inte bearbetas utan har naturlig karaktär: *hagmark, hästhage* (NSSO)
halm -en *subst* mängd strån av mogen säd anv. som foder, byggnadmaterial m.m. (NSSO), anv. som underlag i box eller spilta (RU)
halvblod -et = -en *subst* häst som är avkomma av ett fullblod och en häst av annan ras (NSSO)
handikappridning -en -ar *subst* en handikappad persons ridning på en lugn och erfaren häst med avsikt att förbättra ryttarens muskler, balans och sinne (RU)
has -en -or el. -ar *subst* parti av bakben mellanskanken och skenbenet på husdjur (NSSO): *hasspets*
hassen/a -an -or *subst* senan i hästens has (RU)
havre -n *subst* ett sädesslag som främst används såsom kreatursfoder (NSSO)
hind/er -ret = -ren el. -erna *subst* konkret föremål (eller terrängförhållande) som minskar framkomligheten, spec. i vissa sporter om medvetet utplacerad anordning: *hindertagning*; *hästen rev sista hindret* (NSSO)
hinderban/a -an -or *subst* löparbana med utplacerade hinder (för personer el. hästar) (NSSO)
hindermaterial -et = -en *subst* material som man använder vid hoppning. Innehåller *hinderstöd, stolpar, bomhållare* osv. (RU)
hingst -en -ar *subst* hanne av hästdjur (NSSO)

hippofobi -n *subst* att vara rädd för hästar (RU)
hjälm -en -ar *subst* omslutande (halvklot-formigt) huvudskydd av hårt, kraftigt material (till skydd mot slag, träffar (av olika slag) m.m.: *ridhjälm* (NSSO): *hjälmreflex*
hjälp -en -er *subst* medel som ryttare använder för att påverka hästen med skänklar, armar, röst etc.*: galopphjälp, säteshjälp, vikthjälp* (NSSO)
hobbyryttare -n *subst* ryttare som regelbundet och av renodlat intresse ägnar sig åt ridning, utan tävlings- eller yrkesriktning (RU)
hobbystall -et = -en *subst* stall som inte är ridskola (RU)
hopp/a -ade -at *verb* få att göra ett hopp (NSSO): *hoppning*
hoppinriktning -en -ar *subst* t.ex. om sadel, om den är speciellt avsedd att användas vid hoppning (mots. *dressyrinriktning*) (RU): *hoppsadel, hoppschabrak, hoppspö*
hoppspö -(e)t -n *subst* kort ridspö speciellt avsett för hopping (RU)
hov -en -ar *subst* yttersta, hornbeklädd del av foten på hästdjur (m.fl. djur: *bakhov; framhov; klapprandet av hovar*) (NSSO)
hovbeslag -et = -en *subst* beslag på hästens hov, som skyddar mot nötning och förbättrar fotfästet (jfr. *hästsko*) (NSSO)
hovborst/e -en -ar *subst* en speciell borste avsedd för putsning av hovar (RU)
hovfett -et *subst* salva som penslas på hästens hovar för att hålla dem fuktiga, syn. *hovsalva* (RU)
hovkrats -en -ar *subst* en krok av plast eller metall med vilken man rengör hovarnas insida (RU)
hovolja- n *subst* som hovfett men i form av olja (RU)
hovpens/el -eln -lar *subst* ofta rundformig pensel avsedd för att pensla hovfett eller hovolja med (RU)
hovskad/a -an -or *subst* slag eller annan typ av skada i hovarna (RU)
hovskydd -et = -en *subst* skydd för hovar, t.ex. gummiboots m.m. (RU)
hovskägg -et = -en *subst* hårtofsen på kotleden (RU)
hovslag -et = -en *subst* ljud av (hästs) hovar mot marken (NSSO)
hovslagare -n *subst* person som yrkesmässigt skor hästar och nötkreatur (NSSO)
hovsul/a -an -or *subst* bottensidan på hästs hov (RU)
hovtjära -n *subst* se hovfett, äv. anv. vid hovsjukdomar (RU)
hovvård -en *subst* att sköta hovar: sko, använda hovfett m.m. (RU)
hårnät -et = -en *subst* tunnt nät som dressyrryttaren har på sitt hår vid tävlingar för att se vårdad ut (RU)
häck -en -ar *subst* uppställt hinder (av ungefär midjehöjd) som skall hoppas över vid viss typ av löpning, äv. om liknande hinder vid hästkapplöpning (NSSO)
häst -en -ar *subst* ett stort, lätt tämjbart hovdjur som kan bära en person på ryggen eller användas som dragdjur (NSSO)
hästdjur -et = -en *subst* djur av en familj som omfattar hästar och hästliknande djur (såsom *sebror* och *åsnor*) (NSSO)
hästgodis -et *subst* (vard.) speciella sötsaker för hästar, vanl. morot eller äpple som smak (RU)
hästinfluensa -n *subst* sjukdom hos hästar, liknar människans influensa (RU)
hästkapplöpning -en -ar *subst* hastighetstävling mellan hästar med kusk eller ryttare (sammafattande benämning för trav- och galoppsport: *han spelade bort hela förmögenhetern på hästkapplöpningar*) (NSSO)
hästklinik -en -er *subst* större mottagning med veterinärer specialiserade på hästar (RU)
hästkunskap -en -er *subst* förmågan att handskas med hästar på det korrekta sättet samt att känna till grundfakta om hästar (RU)
hästlass -et = -en *subst* lass på hästdragen vagn (NSSO)
hästpolo -n *subst* ett ryttarspel med klubbor och boll (mellan två lag med vartdera fyra spelare jämte hästar) (NSSO)
hästras- en -er *subst* raser av hästar, t.ex. *fjordhäst*, *islandshäst* m.m. (RU)

hästskjuts -en -ar *subst* hastdragen vagn, äv. abstrakt skjutsning i hästdragen vagn (NSSO)
hästsko -n -r *subst* (drygt) halvcirkelformat järnbeslag som fästs under hoven på häst: *hästskoformad* (NSSO)
hästskosöm -met koll. äv. -men, = **best. plur. -men**. *subst* (mest koll.) spik för fästning av hästsko vid hoven (NSSO)
hästsport -en *subst* olika typer av sport varvid man sysslar med hästar, t.ex. galopptävlingar, dressyr, hoppnig, hobbyridning etc. (RU)
hästuppfödning -en -ar *subst* det att uppföda hästar (s.v. NSSO)
hästvård -en *subst* det att vårda och ta hand om hästar (RU)
hästägare -n *subst* den som har en egen häst (RU)
hö -(e)t *subst* kreatursfoder av torkat gräs och torkade klöverväxter (m.m.: *höbal; klöverhö; det doftade av nyslaget hö; bärga hö ; ett fång hö*) (NSSO), *högaffel*
höbal -en -ar *subst* större, kompakt packe av hö (s.v. *bal* i NSSO)
högaff/el -eln -lar *subst* ett gaffelliknande jordbruksredskap för hantering av hö (NSSO)
hönät -et = -en *subst* remanordning vanl. av nylon som fylls med hö, används i kätten eller under transportering (RU)
hötapp -en -ar *subst* knippe hö (NSSO+)
hötjug/a -an -or *subst* typ av högaffel med två klor (NSSO+)

I
inridning -en -ar *subst* det att skola och vänja unghästen vid ridning (RU)

inspänning -en -at *subst* det att ta i tyglarna så att hästen hindrar farten e.d. (RU)
inspänningstyg/el -eln -lar *subst* en kortare lina av läder som hjälper till att få hästen att gå på tygel (RU)
isabell -en *subst* en ljust grågul färg (NSSO)
isabellafärg *subst* se **isabell**
islandshäst -en -ar *subst* härdig och uthållig ren ras från Island, kroppen är satt och kompakt, har ofta två extra gångarter, tölt och passgång (s.v. Hästguide)

J
jaktridning -en -ar *subst* typ av (rituell) jakt till häst (NSSO)
jodphurs = *subst* plur. skor av läder som det är bra att rida med (RU) ridbyxor med smala ben och byxuppslag (eng.), äv. om kängor som bärs till sådana byxor (NSSO)
juv/er -ret = -ren *subst* (nedhängande) mjölkkörtel med spenar under buken på däggdjurshona: *juverinflammation* (NSSO), *fölet hittade mammans juver och började dia* (RU)

K
kallblod -et = -en *subst* häst av ras som kännetecknas av grövre och tyngre kroppsbyggnad och lugnare temperament och därför är mer lämpad för jordbruk och skogsbruk än för ridning (NSSO)
kandar -et = -en *subst* typ av skarpare betsel med ett hävstångsbett och ett ledat bett (NSSO)
kandarbett -et = -en *subst* skarpare bettet på kandarträsen (RU)
kandarträns -en -ar *subst* träns inklusive kandarbettet och remmar anhörande dessa (RU)
kapson -en -er *subst* stark grimma för dressyr av häst: *kapsonlina; kapsonring* (NSSO)
kastanj -en -er *subst* hård, hornartad utväxt på insidan av hästens ben (NSSO)
kilsits -en -ar *subst* typ av dämpande dyna med en kil, placeras under sadeln (RU)
kindkedj/a -an -or *subst* en kedja av metall som hör till kandarbett e.d. och som fästs under hästens nos, bredvid nosremmen (RU)
kindkedjegrop -en -ar *subst* gropen nedanför hästens nos där kindkedjan fästs (RU)
klapp -en -ar *subst* lätt, vänligt slag med öppen hand (NSSO*):han gav hästen en klapp för att tacka den* (RU)
klapp/a -ade -at *verb* upprepat utdela (lätt) slag mest med öppen hand (NSSO)

kli -(e)t *subst* skal från sädeskärnor: *havrekli* (NSSO)
kli/a -ade -at *verb* 1. kännas irriterande (men inte smärtsamt) i huden på ett sätt som gör att man får lust att riva 2. vanl. refl. riva (på kroppsdel) för att få slut på irriterande känsla i huden med fingrar el annat föremål: *hästen stod och kliade sig mot staketet*; äv. med annat syfte, t.ex. att visa vänlighet el. som uttr. för att man är brydd e.d. (NSSO): *klia hästen bakom örat*
klipp/a -te -t *verb* skära bort eller itu med sax el. annat verktyg med två skärande delar: *klippa håret (*NSSO)
klippmaskin -en -er *subst* verktyg avsett för att klippa hästens eller annat djurs hår (RU)
klubbtävling -en -ar *subst* tävling avsedd för ekipage som inte tävlar i större tävlingar, jfr. *regional tävling, nationell tävling* (RU)
knäput/a -n -or *subst* dynor på bägge sidor av sadeln för att hålla ryttarens knän på rätt plats under ridningen (RU)
kolik -en *subst* smärtsam tarmkramp: *kolikanfall* (NSSO)
kommando -t -n *subst* kort befallning vanl. i standardiserad form; särsk. till soldat (och djur): *kommandoord*; *kommandorop* (NSSO); *det finns många kommandon som ridläraren använder* (RU)
kontusion -en -er *subst* krosskada av slag, stöt e.d. (NSSO)
kors -et = -en *subst* del av bålen över bäcken och svandkotor hos ryggradsdjur (NSSO)
korsförlamning -en *subst* allvarlig sjukdom hos häst som kan bero på för mycket träning (RU)
korsgalopp -en -er *subst* galopp varvid hästen galopperar höger galopp med framben och vänster galopp med bakben eller tvärtom (RU)
kortsid/a -an -or *subst* en av de båda kortare sidorna på en avlång plan el. i ett rum e.d.: *ryttaren vände rätt upp på bortre kortsidan* (NSSO)
kot/a -an -or *subst* det vinklade parti av hästens fot som ligger mellan hoven och skenbenet (NSSO)
kotben -et = -en *subst* skelettben i hästens kota (NSSO)
kotled -en -er *subst* led mellan skenben och kotben på häst (NSSO)
kraftfod/er -ret = -ren el. -erna *subst* näringsrikt kreatursfoder med låg halt av växttrådar (NSSO)
kron/rand -randen -ränder *subst* den mjuka, övre delen av hoven på hästen (RU)
krubb/a -an -or *subst* långsträckt, ngt rundad behållare för utfodring av kreatur, spec. om den behållare där jesusbarnet enl. traditionen lades (NSSO)
krubbitar/e -(e)n *subst* häst som har ovanan att svälja luft genom att ta stöd med tänderna mot krubbkant e.d., och som därigenom kan få kolik (NSSO)
krubbitning -en -ar *subst* det att hästen som ovana sväljer luft genom att ta stöd med tänderna mot krubbkant e.d. (RU)
kryss -et = -en *subst* tecken i form av ett snedställt kors med lika långa armar (NSSO), typ av hinder (RU)
kryssgjord -en -ar *subst* endera av gjordar i ett täcke e.d. som fästs under magen så att de formar ett kryss (RU)
kvarka -n *subst* smittsam katarr i de övre luftvägarna hos häst (NSSO)
kåp/a -an -or *subst* läderytan på båda sidor av sadeln (RU)

L

leda ledde lett *verb* få att röra sig (i viss riktning): *de ledde in hästarna i stallarna* (NSSO): *ledgrimskaft; ledning*
lind/a -ade -at *verb* anbringa (i flera varv) runt ngt; spec. med avs. på tygstycke e.d. (ofta för att motverka skada): *de lindade gasbinda runt foten* (NSSO)
liniment -et = -en *subst* tjockflytande vätska för ingnidning av huden med smärtlindrande, antiseptisk e.d. verkan: *liniment(s)flaska; kalkliniment; kamferliniment* (NSSO)
lipizzan -en -er *subst* fin dressyrhäst från Lipizza, nästan alltid vit som vuxen, klok och lugn, mankhöjd 150-165 cm (Häst-guide)
longer/a -ade -at *verb* leda hästen i cirkel runt den som longerar (RU)

longering -en -ar *subst* det att leda hästen på en cirkel så att människan står i mitten av cirkeln och hästen rör sig runt henne, i den andra ändan av en lång lina (RU)
longerlin/a *subst* den långa linan som används vid longering (RU)
longeringslin/a -an -or *subst* se **longerlina**
longerpisk/a -an -or *subst* ett långt spö som används vid longering (RU)
lugg -en -ar *subst* huvudhår som täcker (en del av) pannan: *linlugg; stryka luggen ur pannan* (NSSO)
lus -en löss *subst* vanl. plur. en liten vinglös, blodsugande insekt vars bett orsakar klåda (NSSO)
lyd/a lydde el. löd, lytt *verb* rätta sig efter ngn överordnad persons vilja (NSSO)
lyf/ta -te -t *verb* föra rakt uppåt genom luften; vanl. från viloläge på underlag: *lyfta handen till hälsning* (NSSO): *hästen ska lyfta på foten när man kratsar hovarna*
långsid/a -an -or *subst* endera av de båda längre sidorna av (nästan) rektangulärt föremål el. område (mots. *kortsida*) (NSSO)
lädergrimm/a -an -or *subst* grimma gjord av läder (RU)
läderolja -n *subst* vätska som används för att skydda och göra läderdelar mjukare på träns e.d. (RU)
lädertvål -en -ar *subst* rengöringsmedel för läder, innehåller läderskyddande ingredienser (RU)
lädertyg/el -eln -lar *subst* tygel av läder, används spec. på kandarträns (RU)
länd -en -er *subst* ryggens nedersta del, äv. om ryggens bakre del på (hus)djur (NSSO)
löshopp/a -ade -at *verb* låta hästen hoppa över hinder utan ryttare, vanl. med avsikt att se hur en unghäst hoppar (RU)
löshoppning -en -ar *subst* leda hästen så att den hoppar över hinder utan ryttare (RU)
löshäst -en -ar *subst* häst utan ryttare som förs jämte ekipage eller annan häst med ryttare (NSSO)
löss *subst* se **lus**

M

magplatt/a -an -or *subst* en platta vanl. av läder eller gummi som fästs i sadelgjorden under hästens mage för att förhindra hästen att sparka på sin mage under hoppning e.d. (RU)
man -en -ar *subst* långt nackhår på vissa djur (t.ex. hästar) (NSSO)
mankam -men -mar *subst* kam avsedd för hästens man (RU)
mankhöjd -en -er *subst* hästens höjd mätt från manken till marken (RU)
mank/e -en -ar *subst* högsta ryggparti på dragdjur särsk. på häst: *mankhöjd; mankrem* (NSSO)
mantejp -en -er *subst* självhäftande remsa (NSSO) som används när man gör flätor i hästens man, hjälper till att hålla håret på plats (RU)
martingal -en -er *subst* läderlina vars ena ände fästs i sadelgjorden och de andra i bettringarna för att förhindra hästen att få sitt huvud för högt om den skenar (RU)
massageskrap/a -an -or *subst* grov skrapa som även ger massage till hästens hud (RU)
medellinje -n -r *subst* linje som går genom planen i samma riktning som kortsidan eller långsidan (RU)
medryttare -n *subst* en som rider och tar hand om hästen vissa dagar i veckan: *hästen har två medryttare, i dag är det hennes tur, i morgon är det hans tur* (RU)
mineralsten -en -ar *subst* slicksten som innehåller mineraler (RU)
mock/a -ade -at *verb* skyffla undan kreatursspillning e.d.: *mocka stallet* (NSSO)
mockning -en -ar *subst* det att skyffla undan kreatursspillning e.d. (s.v. *mocka* i NSSO)
mur -en -ar *subst* kraftig vägg som avgränsar eller uppbär ngt av sammanfogade stenar, betong e.d. (NSSO) en typ av hinder, t.ex. plasttegel utan sammanfogning (RU)
mässingbett -et = -en *subst* bett av mässing (RU)

N

nackrem -men -mar *subst* den del av träns som går bakom hästens öron, syn. nackstycke (RU)
new forestponny -n -er *subst* snabb, uthållig och läraktig ponny från New Forest i södra England, med fina gångarter, används

ofta i tävlings-sammanhang, mankhöjd 130-148, vanligast brun (Hästguide)

nos -en -ar *subst* framskjutande del kring luktorganen på däggdjurshuvud (särsk. på vissa husdjur: *nosgrimma; tjuren hade ring i nosen*) (NSSO)

nosband -et = -en *subst* bredare delen av nosgrimma (RU)

nosgrimm/a -an -or *subst* extra del av träns som sitter runt nosen på häst (NSSO)

nosrem -men -mar *subst* smalare delen av nosgrimma, under nosbandet (RU)

nybörjare -n *subst* person som nyss har börjat med ngt som kräver kunskaper el. färdigheter, ofta i fråga om första stadiet av studiegång e.d.: *nybörjarfel, nybörjarkurs* (NSSO)

nylongrimm/a -an -or *subst* grimma gjord av nylon (RU)

nöjesridning -en -ar *subst* att rida utan tävlingsambitioner och för att få motion och nöje (RU)

O

oljerock -en -ar *subst* ytterplagg av vattentät och oljelik yta för överkroppen som räcker ungefär till knäet och har ärmar (s.v. *rock* i NSSO)

omhopp -et = -en *subst* ny omgång hopp för att skilja hoppare som ligger lika (NSSO)

ox/er -ern -rar *subst* bred, upprätt hinder med två rader bommar på samma höjd (RU)

P

pannband -et = -en *subst* en del av träns, på hästens panna (RU)

pannborst/e -en -ar *subst* en liten, mjuk borste som används till hästens huvud (RU)

pannlamp/a -an -or *subst* lampa som fästs vid pannan och används vid verksamhet som för övrigt försiggår i (nästan) totalt mörker (NSSO)

pannlugg -en -ar *subst* den del av hästens man som ligger vid pannan (RU)

passage -n -r *subst* mycket samlat trav med höga, taktmässiga steg (NSSO)

passgång -en *subst* gångart (hos vissa fyrfotadjur) varvid samma sidas fram- och bakben flyttas samtidigt: *hos hästen är passgång en felaktig form av skritt eller trav* (NSSO) typisk gångart för islandshästar (RU)

piggborste -en -ar *subst* borste av plast som man borstar lera av hästen eller kammar manen eller svansen med (RU)

plan -en -er *subst* jämnt, avgränsat område som inte (nämnvärt) lutar och vanl. är avsett för ngn spec. aktivitet, ofta idrottsutövning: f*otbollsplan* (NSSO); *ridplan*

plastrong -en -er *subst* se **platron**

plastrongnål -en -ar *subst* ett prydnadsnål som placeras i plastrongen / platronen i dressyrtävlingar (RU)

platron äv. plastrong -en -er *subst* typ av bred herrhalsduk, ibl. äv. anv. av damer (till riddräkt) (NSSO)

ponny -n -er el. ponnies *subst* typ av liten uthållig häst anv. som ridhäst för barn och som dragare och bärare: *barnen fick åka med parkens s.k. ponnyexpress* (NSSO)

ponnysad/el -eln -lar *subst* sadel avsedd för ponny (RU)

prisrosett -en -er *subst* en rosett som hästen får när den vunnit i en tävling (RU)

prisutdelnig -en -ar *subst* det att dela ut priser vid tävlingar (RU)

privatstall -et = -en *subst* stall med privat ägare jfr. *ridskola* (RU)

pull/a -ade -at *verb* försöka springa fortare ät kusken vill, om travhäst: *outsidern pullade långt in på upploppet* (NSSO)

put/a -an -or *subst* (stor mjuk) kudde eller dyna (NSSO): *knäputa*

päls -en -ar *subst* hårklätt skinn hos djur: *pälsjägare; byta päls* (NSSO)

pälsfällning -en -ar *subst* det att börja byta päls genom att fälla pälsen (RU)

pälssättning -en -ar *subst* det att efter pälsfällningen börja anlägga ny päls (RU)

R

regional licens -en -er *subst* tillstånd till tävlingar på regional nivå (RU)

regntäcke -t -n *subst* utegångstäcke av vattentåligt material (RU)

rida red ridit *verb* 1. färdas på hästryggen el. ibl. på annat djurs rygg 2. påverka (häst) med hjälper för att uppnå visst beteende spec träna (häst) (NSSO+): *rida in unghästen: att*

dressera unghästen; rida ute: rida i skogar eller längs (små) vägar

ridban/a -an -or *subst* anlagt område för ridning, vanl. med spec. underlag, markeringar osv. (s.v. *bana* i NSSO)

ridbyx/a -an -or *subst* åtsmitande byxor för ridning, som är lätta att röra sig i (ofta med (skinn)skoning på benets insida: *hon drog på sig sina vita ridbyxor*; urspr. om en typ med upptill utvidgat ben: *ridbyxmodell*) (NSSO)

ridförening -en -ar *subst* organiserad grupp av ryttare, vanl. på lokal nivå, jfr. *klubb* (s.v. *förening* i NSSO)

ridhandsk/e -en -ar *subst* handske avsedd för ridning med speciella (läder)lappar mellan fingrarna (RU)

ridhus -et = -en *subst* byggnad med manege för (lektions)ridning, äv. utvidgat om hel organisation med stallar, manege, instruktörer m.m.: *Göteborgs ridhus* (NSSO)

ridhäst -en -ar *subst* häst som främst är avsedd för ridning (i motsats till arbetshäst, travhäst osv.: *ridhästtyp; utbilda ridhästar*) (NSSO)

ridinstruktör -en -er *subst* person som yrkesmässigt utbildar ryttare (vid ridskola) (NSSO)

ridkavaj -en -er *subst* för ridning, spec. ridtävlingar avsedd kort jacka med slag (s.v. *kavaj* i NSSO)

ridkläder *subst* plur. åtsmitande kläder avsedda för ridning, innefattar ridbyxor, ridkavaj, ridhandskar etc. (RU)

ridlektion -en -er *subst* tidsperiod av bestämd omfattning under vilken ridundervisning ges (s.v. *lektion* i NSSO)

ridlykt/a -an -or *subst* lampa som fästs vid ryttarens panna och används när man rider i mörker, jfr. *pannlampa*

ridläg/er -ret = -ren *subst* tillfällig förläggning för en större grupp människor på en ridskola e.d. där det ges undervisning och ridlektioner (s.v. *läger* i NSSO)

ridlärare -n *subst* se **ridinstruktör**

ridning -en -ar *subst* det att rida (RU)

ridplan -en -er *subst* jämn yta vanl. av sand e.d. avsedd för ridning (RU)

ridskjort/a -an -or *subst* vit skjorta avsedd för (tävlings)ridning (RU)

ridskol/a -an -or *subst* inrättning för undervisning i ridning (med hästar, ridlärare, manege etc.) (jfr. *ridhus*) (NSSO): *min syster driver ridskola*

ridsport -en *subst* ridaktiviteter som innefattar dressyr, hoppning och fälttävlan (för nöje el. tävling) (NSSO)

ridspö -(e)t -n *subst* kort (läderklätt) spö som ryttare ibland använder för att mana på eller bestraffa hästen (NSSO)

ridstrump/a -an -or *subst* strumpa med långt skaft, spec. avsedd för ridning och för att användas under ridstövel (RU)

ridstövel -eln- lar *subst* knähög (läder)stövel som är avsedd för ryttare: *svarta ridstövlar; ridstövelns bakkappa skall vara hög så att sporren kan placeras riktigt* (NSSO)

ridsår -et = -en *subst* skavsår på ryttare uppkommet genom ridning (NSSO)

ridtäcke -t -n *subst* täcke som används under ridningen på häst som har kort päls (på vintern) (RU)

ridtävling -en -ar *subst* särskilt anordnad begivenhet varvid flera personer (eller lag) mäter sin förmåga för att fastställa vem som är bäst och näst bäst etc. i ngt avseende (NSSO), *dressyrtävling*, *hopptävling*, *fälttävling* osv. (RU)

ridutrustning -en -ar *subst* uppsättning föremål som behövs (NSSO) vid ridning (RU)

ridvant/e -en -ar *subst* plagg för handen i stickat material el. ibl. tyg; ofta med särsk. avdelning bara för tummen (NSSO) och en för lillfingern (RU)

ritt *subst* se **ridning**

riva rev rivit *verb* förstöra genom att sönderlägga i delar eller helt rasera; äv. utvidgat om att (oavsiktligt) få ngt att falla (NSSO); *hästen rev muren och fick felpoäng i tävlingen; med fel menas att hästen vägrar eller river*

rotvisk/a -an -or *subst* mjukare borste som används för att ta bort dammet från hästens päls (RU)

russ -et = -en *subst* se **gotlandsruss**

rykt -en *subst* det att rykta: *ryktborste; ryktskrapa; dagen börjar med rykt klockan*

sex; hästens hårrem glänste som siden efter rykten (NSSO)
rykt/a -ade -at *verb* borsta bort stövet ur pälsen på (häst) (med hjälp av ryktborste som dras mot skrapa efter varje tag: *välryktad; utfodra och rykta hästarna*) (NSSO)
ryktborst/e -en -ar *subst* en ganska liten borste för noggrannare borstning (RU), oval borste med kort borst, avsedd för ryktning av häst (NSSO)
rykthandsk/e -en -ar *subst* handskaktig platta, vanligen av gummi, för tvättning eller massering av häst (RU)
ryktning -en -ar *subst* se **rykt**
ryktsskrap/a -an -or *subst* metallskrapa på vilken beläggning från ryktborste stryks av (NSSO)
ryktsten -en -ar *subst* bit av pimpsten för att ta bort inrotad smuts från hästen (RU)
ryttare -n *subst* person som rider särsk. på häst; tillfälligt el. vanemässigt: *ryttarfolk; ryttarinna; ryttarskara; ryttarspel; ryttarstaty; ryttaren ramlade av när hästen vägrade framför hindret* (NSSO)
ryttarförbund -et = -en *subst* större organisation av ryttare, vanl. på nationell nivå; *Finlands Ryttarförbund* (RU)
ryttarmärke -t -n *subst* kunskapsmärke som kan avläggas på en kurs el. på en ridskola; B-märke; C-märke (RU)
räfs/a -an -or *subst* redskap för hopsamling av hö eller löv (eller liknande) på marken, bestående av långa fjädrande pinnar fästa på ett långt skaft (NSSO)
räfs/a -ade -at *verb* med hjälp av räfsa eller kratta samla ihop gräs, löv e.d. (NSSO)
rörels/e -en -er *subst* det att röra ngt särsk. kroppsdel: *gymnastiska rörelser* (NSSO); *dressyrrörelser* (RU)

S

sad/el -n -lar *subst* sits som läggs på ryggen på djur som man skall rida på (särsk. häst: *sadeldyna; sadelgjord; sadelmakare; dressyrsadel; hoppsadel; hoppa upp i sadeln*) (NSSO)
sadelbom -men -mar *subst* 1. hård stumme på sadel (med skinnbeklädnad) (NSSO)
sadelbrott -et = -en *subst* skada som uppstår på häst på grund av felaktig belastning genom att ryttaren sitter snett el. sadelfilten är veckad (NSSO)
sadelbrut/en -et -na *adj* som lider av sadelbrott (om hästen) (NSSO)
sadeldyn/a -an -or *subst* stoppad sits på sadel (syn. *sadelputa*) (NSSO)
sadelfilt -en -ar *subst* filt som läggs under sadeln på riddjur (för att skydda det mot skavsår o.d.) (mindre brukl.; jfr. *vojlock*) (NSSO)
sadelgjord -en -ar *subst* bred rem som spänns från en sadels ena sida till den andra under riddjurets buk (för att hålla sadeln på plats: *dra åt sadelgjorden*) (NSSO)
sadelknapp -en -ar *subst* knappformad upphöjning på framkant av sadel (vanl. på äldre typer av sadlar) (NSSO)
sadelläge -t -n *subst* ställe på hästrygg där det är lämpligt att placera sadeln (syn. *sadelstad*) (NSSO)
sadelmakare -n *subst* person som yrkesmässigt tillverkar sadlar (och ibl. äv. stoppar möbler: *sadelmakarnål*) (NSSO)
sadelput/a -an -or *subst* se **sadeldyna** (NSSO)
sadelskydd -et = -en *subst* särsk löst skydd som träs på (cykel)sadel (NSSO+) syn. *sadelöverdrag* (RU)
sadelstad -en -er *subst* se **sadelläge**
sadeltryck -et *subst* tryck av sadel mot riddjurs rygg (ofta äv. om skada på riddjur vållad av felaktigt tryck, el. av felaktig belastning) (NSSO)
sadeltäcke -t -n *subst* se **ridtäcke**
sadelöverdrag -et = -en *subst* se **sadelskydd**
sadl/a -ade -at *verb* förse med sadel: *hästarna är sadlade* (NSSO)
sadl/a av -ade -at *verb* avlägsna sadel från (häst): *cowboyarna sadlade av framför saloonen* (NSSO)
sadl/a på -ade -at *verb* förse (häst) med sadel (NSSO)
saltsten -en -ar *subst* sten som innehåller mineraliska salter t.ex. bergsalt (NSSO) se slicksten

schabrak -et = -en *subst* fyrkantig toppning som ställs under sadeln för att hindra skav (RU)
senskydd -et = -en *subst* skydd, vanl. av plast eller läder, för att skydda hästens senor under träningen (RU)
shetlandsponny -n -er äv. ponnies *subst* en långhårig, lugn och uthållig ponnyhäst, den minsta av alla hästar: *den läraktiga shetlandsponnyn är en idealisk barnhäst* (NSSO)
shetlandsträns -en -ar *subst* träns avsedd för shetlandsponny (RU)
shortchaps = *subst* plur. förkortad version av chaps, vanligen av läder, sätts på vaderna på ryttaren, hjälper till att hålla vaderna på rätt plats under ridningen (RU)
sits -en -ar *subst* den del av sadeln där ryttaren sitter (RU), sätt att sitta på häst: *fältsits; ha en bra/dålig sits; lodrät sits*) (NSSO)
sitta av satt suttit *verb* stiga av hästen (RU)
sittskydd -et = -en *susbt* mjuk tygstycke som placeras på sadeln för att göra den mjukare och på vintern varmare att sitta på (RU)
skank -en -ar el. -or *subst* del av bakbenet närmast ovanför knät på visst djur (NSSO)
skav -et *subst* mest i sms (skada uppkommen genom) skavning särsk. på fot: *skoskav* (NSSO); *skavsår*
sken -et *subst* okontrollerad rusning särsk. av häst: *hästen satte av i sken; falla i sken* (NSSO)
sken/a -ade -at *verb* rusa okontrollerat särsk. om häst: *skengalen, skenvana; hästen skenade iväg med sin ryttare* (NSSO)
skenben -et = -en *subst* den kraftigare, främre skelettdelen i underbenet hos människa: *både skenbenet och vadbenet är brutna, hon sparkade honom på skenbenet*; äv. om skelettben hos djur, som motsvarar mellanhandens el. mellanfotens ben hos människa (NSSO)
skinntvättmed/el -let = -len *subst* medel som användas vid tvättning av skinn- el. läderdelar, t.ex. träns, sadel osv. (RU)
sko -dde -tt *verb* förse (häst) med järnbeslag på hovarna: *skoning; oskodd; smeden skor hästarna; hästen skall skos var sjätte vecka* (NSSO)
skottkärr/a -an -or *subst* enhjulig vagn som skjuts för hand och är avsedd för forsling av löst material, särsk. i jordbruk (s.v. *skottkärra* i NSSO)
skrap/a -an -or *subst* redskap som används för att skrapa av ngt: *ryktskrapa* (NSSO)
skritt -en *subst* gångart hos fyrfotadjur varvid ett ben i taget lyfts särsk. hos hästar; den långsammaste gångarten: *hästen skall röra sig i ren, vägvinnande skritt; rida i samlad skritt* (NSSO)
skänk/el -eln -lar *subst* ryttares ben vid ridning: *skänkelhjälp; ge hästen skänklarna* (NSSO)
skänkelhjälp -en -er *subst* påverkan (av riddjur) med hjälp av skänklarna (NSSO)
skänkl/a -ade -at *verb* påverka (riddjur) med skänklarna (NSSO)
skötsel -n *subst* (minst) nödvändig tillsyn och behandling (av ngt levande och vårdbehövande: *boskapsskötsel; djuren kräver skötsel praktiskt taget dygnet runt*) (NSSO)
slicksten -en -ar *subst* saltsten för boskap att slicka på (syn. *sleke*) (NSSO)
smack/a -ade -at *verb* smälla med läpparna eller med tungan mot gommen så att ett distinkt, tonlöst ljud uppkommer: *han smackade igång hästen* (NSSO)
smackning -en -ar *subst* ljud som uppstår då man smackar: *hon gav till en liten misslynt smackning* (NSSO)
snopp -en -ar *subst* vit fläck på (hästs) nos eller överläpp (NSSO)
sommarpäls -en -ar *subst* hårklätt skinn hos djur (NSSO) på sommaren (RU)
spad/e -en -ar *subst* ett grävverktyg som består av ett tämligen platt järnblad fäst på ett skaft (NSSO)
spann -et = -en *subst* grupp dragdjur som är spända för vagn e.d.; särsk. om hästar: *fyrspann; hundspann; hästspann; oxspann; sexspann; spannet är förspänt; spänna ifrån spannet* (NSSO)
spannkörning -en -ar *subst* det att köra spann (RU)
spannmål -en *subst* kärnor av tröskad säd: *spannmålsexport; spannmålsförråd;*

spannmålshandlare; spannmålslager; spannmålsmagasin; spannmålspris; spannmålssilo; spannmålssäck; hålla priset på spannmål uppe; skicka spannmål till katastrofområdet (NSSO)

spark/a -ade -at *verb* ge (ngn/ngt) en hård stöt med foten genom att med kraft svänga benet: *hon sparkade på sin slöa häst för att få upp den i galopp* (NSSO)

spark/as -ades -ats *verb* sparka (på) ngn tillfälligt el. vanemässigt: *sparkas inte!; hästen sparkas* (NSSO)

spatt -en *subst* kronisk deformerande inflammation i has som medför hälta och stelhet; särsk. hos häst: *spattbruten* (NSSO)

spattig -t -are *adj* som har spatt*: en gammal spattig häst* (NSSO)

spets/a med öronen -ade -at *verb* göra öronen spetsiga: *hästen stod med spetsade öron och lyssnade* (s.v. *spetsa* i NSSO)

spillning -en *subst* avföring från djur: *hästspillning* (NSSO)

spilt/a -an -or *subst* avbalkat utrymme för häst i stall (jfr. *box, bås*): *leda in hästen i spiltan; hästarna står i sina spiltor och sover; lägga in halm i spiltan* (NSSO)

spiltvägg -en -ar *subst* lodrät, avgränsande yta på eller i spilta, mellan tak och golv som utgör avgränsning mellan olika spiltor (s.v. *vägg* i NSSO)

sporr/a -ade -at *verb* driva på (häst) med sporrar: *sporra hästen i galopp* (NSSO)

sporr/e -en -ar *subst* bygel med taggig trissafäst vid ryttares stövelhäl (anv. för att mana på och styra hästen: *den hästen får inte ridas med sporrar, han satte sporrarna i hästen och galopperade iväg*) (NSSO), bygel av metall eller plast med en liten, trubbig tagg, placeras på ryttarens båda vrister (RU)

sporrem -men -mar *subst* endera av remmar som håller sporrarna på plats (RU)

spån -et = -en *subst* tunn avhylad eller avslipad bit av trä eller järn e.d.: av varierande form och storlek: *hyvelspån; sågspån; träspån* (NSSO)

spår -et = -en *subst* anordning med skenor på marken för transport av vissa fordon särsk. tåg e.d., äv. utvidgat om långsmal fördjupning (NSSO): *Hästen går på dubbla spår*

spö -(e)t -n *subst* smal och böjlig men stark käpp spec. om sådan anv. vid fiske el. för bestraffning: *spörapp; spöstraff; ridspö* (NSSO)

staket -et = -en *subst* (lägre) stängsel som markerar gräns (jfr plank): *ett vitmålat staket runt villaträdgården; hoppa över staketet in till grannen; smita genom ett hål i staketet; staket med gallergrind* (NSSO) typ av hinder (RU)

stall -et = -en el. -ar *subst* byggnad för inhysning av hästar (indelad i spiltor, boxar m.m.; ibl äv. för andra husdjur: *stallbyggnad; stalldräng; stallgång; leda in hästarna i stallet; mocka i stallet; stall och ladugårdar*) (äv. om ridhusanläggning med stallar och manege osv. (med plur. stall): *gå till stallet och rida; småflickorna springer i stallet varenda dag*) (äv. om viss uppsättning hästar, i tävlingssammanhang (med plur. stall*): kapplöpningsstall; NN:s vinstrika stall*) (NSSO)

stall/a -ade -at *verb* inhysa i stall (under längre tid; med avs. på häst) (NSSO)

stallback/e -en -ar *subst* öppet område utanför stall (NSSO)

stallgång -en -ar *subst* tunnelliknande passage som är stor nog för att en varelse skall kunna ta sig igenom (jfr korridor) i stallet (s.v. *gång* i NSSO)

stallovan/a -n -or *subst* ovana hos häst som den utövar bl.a. när den är förslöad, t.ex. krubbitning (RU)

stallskåp -et = -en *subst* förflyttbart skåp för ridutrustning med speciellt utrymme för sadel, träns osv., ofta tillverkat av metall eller faner (RU)

stalltäcke -t -n *subst* täcke som används i stallet i sället för att användas ute (RU)

stann/a -ade -at *verb* 1. sluta att förflytta sig framåt vid gående, åkande osv.; om levande varelse el. fordon e.d.: *hon stannade framför de röda trafikljusen* 2. få (ngt) att sluta flytta sig framåt med avs. på fordon e.d.*: stanna bilen vid övergångsstället* (NSSO), *stanna hästen*

stigbyg/el -eln -lar *subst* endera av två (metall)byglar med fotplatta, som hänger på ömse sidor av sadel i läderremmar (med

funktion att stödja ryttarens fot vid uppsittning och ridning: *sätta in foten i stigbygeln; han stod upp i stigbyglarna i galoppen*) (NSSO)

stigbygelgummi -t -n *subst* löstagbar gummiplatta som fästs på stigbygeln för att förhindra stöveln att halka från stigbygeln (RU)

stigbygelmuff -en -ar *subst* muff av något slags tyg som ställs på sitgbygeln för att hålla ryttarens tår varma på vintern (RU)

stigläd/er -ret = -ren *subst* endera av två remmar som stigbyglar hänger i, fäst vid sadel*: justera stiglädren till rätt längd* (NSSO)

stjärn -en *subst* vit fläck i pannan på häst: *en fux med stjärn* (NSSO)

sto -(e)t -n *subst* hona av hästdjur särsk. häst men äv. åsna, sebra e.d.: *stoföl; ardennersto; avelssto; fölsto; åsnesto; på ängen betade ett sto och hennes föl* (NSSO)

strimbläs -en -ar *subst* långsmal vit fläck på hästs nos (RU)

stropp -en -ar *subst* (ögleformad) nedhängande eller utstående del av ngt, avsedd för fasthållande, dragande eller upphängande m.m.: *hängselstropp; stövelstropp; ringklockans stroppar hänger över sängen* (NSSO); *sadel(gjords)stropp*

stryk/a öronen bakåt strök strukit *verb* föra öronen längs yta på nacken (s.v. *stryka* i NSSO): *hästen stod med bakåtstrukna öron*

stråll/e -en -ar *subst* mjukare del på bottensidan av hästs hov: *man drar hovkratsen längs strålen på hoven* (RU)

stövelknekt -en -ar *subst* redskap med vars hjälp man tar av sig stövlar vanl. bestående av en platta med urtag för stövelhälen (NSSO)

stövelpådragare -n *subst* krok med vars hjälp man drar på sig ridstövlar (RU)

svans -en -ar *subst* långsmal, rörlig, ofta böjlig kroppsdel i bakdelen på djur: *svansföring, svanslös; svansrot; svansspets; svanstagel; svanstipp; svanssviftning* (NSSO)

svanskapp/a -an -or *subst* skydd avs. för svansrot på häst under transport e.d. (jfr. *svansskydd*) (RU)

svanskot/a -an -or *subst* ettdera av flera skelettben som hos ryggradsdjur stöder svansen (NSSO+)

svansläd/er -ret = -ren *subst* rem som håller sadeln på sin plats, fästs runt svansen, anv. vanl. på småponnyer (RU)

svansrem -men -mar *subst* rem i sadel eller täcke som fästs runt el. under svansen, med avs. att hålla sadel el. täcke på rätt plats (RU)

svans/rot -roten -rötter *subst* den tjocka delen högst uppe i svansen där svansens muskler finns och som hästen viftar sin svans med (RU)

svansskydd -et = -en *subst* skyddar hästens svans under transport, en toppning av tyg (RU)

svanstag/el -let = -len *subst* långa, tjocka hår i hästens svans (s.v. *tagel* i NSSO)

svettskrap/a -an -or *subst* redskap avs. för att efter tvättningen skrapa bort det överflödiga vattnet (RU)

svettäcke -t -n *subst* tunnt täcke för att placeras under tjockare täcke med avs. att avlägsna fukt (RU)

svinrygg -en -ar typ av upprätt hinder (RU)

säkerhetsstigbyg/el -eln -lar *subst* stigbygel med särskild kåpa för tårna eller med en klips med avs. att foten inte glider genom stigbygeln (RU)

säte -t -n *subst* delen av sadeln där ryttaren sitter (RU)

T

ta i tog tagit *verb* öka i styrka (NSSO): *ta i tyglarna : förhindra farten* (RU)

tag/el -let = -len *subst* långa, tjocka hår i man och svans hos hästdjur: *tagelborste; tagelmadrass; tagelstoppning; tagelstrå* (NSSO)

termobyx/a -an -or *subst* byxor av lätt och väl isolerande material (NSSO)

transportskydd -et = -en *subst* stadiga skydd avsedda för hästs ben under transport (RU)

transporttäcke -t -n *subst* tjockare och uthålligt täcke spec. avs. för transport (RU)

trav -et el. -en *subst* en gångart hos fyrfotadjur (särskilt hos hästar) varvid den ena framfoten och den motsatta bakfoten

samtidigt lyfts och sätts i marken: *rida i trav; falla in i trav ; hästen satte av i trav*; äv. travsport, travtävling (vanl. lika mycket spel- som sportevenemang: *det är trav på Solvalla i dag; han förlorade en massa pengar på trav*) (NSSO)

trav/a -ade -at *subst* röra sig i trav (om häst el. annat fyrfotadjur*: hästen travade orent och diskades*) (NSSO)

tredelat bett -et = -en *subst* tränsbett med tre rörliga delar i stället för två med avs. att hästen inte kan bita sig fast i bettet (RU)

trill/a -ade -at *verb* ofta med partikel: falla (utan att allvarligare skada uppstår) om person el föremål: vanl. utan ngn (längre) luftfärd: *han tappade balansen och trillade omkull; hon trillade av hästen* (NSSO)

trimkniv -en -ar *subst* kniv avsedd för att vårda genom att avlägsna överflödigt hår från manen på häst (v.s. *trimma* i NSSO)

tripp/el -eln -lar *subst* typ av hinder som består av tre delar (v.s. *trippel* i NSSO)

träns -en -ar *subst* anordning som ställs på hästens huvud som man kontrollerar hästen med, vanligen av läder (RU) typ av betsel med två skänklar eller ringar: *tränsring; tränstygel* (NSSO)

träns/a -ade -at *verb* sätta träns på (häst) (NSSO)

tränsbett -et = -en *subst* vanligaste typen av bett med två delar (RU)

tukombination -en -er *subst* serie hinder som består av två enstaka delar med en landning (och ett steg) emellan (RU)

tvätthandsk/e -en -ar *subst* gunmmihandske avs. för tvättning av häst (RU)

tyg/el -eln -lar *subst* rem (liknande anordning) vars ena ände är fäst vid betslet på ett riddjur och vars andra ände ryttaren håller i handen för att styra djuret: *tygelföring; stångtygel; tränstygel; ge hästen lösa tyglar* (NSSO)

tygelkramning -en -ar *subst* ryttarens grepp på tyglarna (RU)

tygl/a -ade -at *verb* behärska och styra (ett riddjur) med hjälp av tyglar tygla en häst (NSSO)

tyngd -en -er *subst* (knappast plur.) (mått på) naturlig kraft som verkar på alla föremål och strävar att dra dem ned mot jorden: *tyngdkraft; tyngdlös* (NSSO*) en av ryttarens hjälp för att påverka häst är tyngden* (RU)

tyngdpunkt -en -er *subst* punkt i vilken ett föremåls hela massa kan anses koncentrerad vilket kan utnyttjas vid fys. beräkningar och har betydelse för föremålets jämviktsförh. (NSSO): *ryttarens tyngdpunkt ska vila jämnt på båda sidor av hästen* (RU)

täckgjord -en -ar *subst* rem som går under hästs mage och fästs vid sidan på täcke (RU)

täcke -t -n *subst* större, rektangulärt dubbelt tygstycke, stoppat med vadd, dun eller konstfiber (eller liknande), som används i bädd för att täcka och värma kroppen, äv. om annat tjockt täckande tygstycke el. filt: *hästtäcke* (NSSO)

tämj/a -de el. tämde el. tamde, -t el tämt el. tamt *verb* få (vilt djur) att foga sig efter människans vilja så att det bl.a. ej angriper människor*: tämja en rasande tiger*, spec. göra till husdjur*: tämja en vildhäst* (NSSO)

U

ulltäcke -t -n *subst* täcke av ylle (RU)

unghäst -en -ar *subst* ungefär fyraårig häst, som håller på att inridas: *unghästarnas inridning kräver kuskap och erfarenhet* (RU)

upp/föda -födde -fött *subst* få att växa och utvecklas genom att förse med (viss typ av) näring med avs. på barn el. unge till högre djur, äv. med tonvikt på resultatet, med avs. på ekon. värdefulla djur frambringa genom att förse med näring och omvårdnad: *uppföda avelssvin; uppföda travhästar* (NSSO)

uppfödare -n *subst* person som uppföder djur mer el. mindre yrkesmässigt: *arbeta som uppfödare av rashästar* (NSSO)

uppfödning -en *subst* det att uppföda (viss typ av) djur: gården var inriktad på uppfödning av smågrisar (NSSO)

upprätt = *adj.* neutr. som befinner sig i lodrätt läge eller ställning (NSSO), typ av hinder (RU)

uppsittning -en *subst* det att sätta sig upp på ett riddjur el. ett fordon: *tävlingsryttaren gjorde en graciös uppsittning i sadeln*

(NSSO); *sadelgjorden dras åt innan uppsittningen* (RU)
utfodr/a -ade -at *verb* förse (husdjur) med föda: *korna utfodrades varje morgon klockan sju* (NSSO)
utfodring -en *subst* det att utfodra husdjur: *utfodringsplats* (NSSO)
utför/a -de -t *verb* vara verksam med och föra till sitt slut med avs. på viss handling e.d. (NSSO*): hästen utförde rörelsen fint* (RU)

V
vad -en -er, äv. -or *subst* bakre muskulatur på underbenet*: vadmuskel; ha kraftiga vader* (NSSO)
vadstöd -et = -en *subst* anordning i sadel som hjälper till att stödja ryttarens vader (s.v. *stöd* i NSSO)
valack -en -er *subst* kastrerad hingst (NSSO)
valack/a -ade -at *verb* kastrera hingstar (mindre brukl.): *valackare; valackning* (NSSO)
varmblod -et = -en *subst* häst av en ras som kännetecknas av livligt temperament och snabba kroppsrörelser och som särsk. anv. för ridning osv. (mots. *kallblod*) (NSSO)
varv -et = -en *subst* mer eller mindre cirkelformig rörelse tillbaka till utgångspunkten (NSSO): *han red i höger / vänster varvet* (RU)
vattengrav -en -ar *subst* hålighet med förhållandevis lodräta väggar, vanl. långsträckt och ofta grävd med vatten eller blått täcke, typ av hinder (s.v. *grav* i NSSO)
western- / västernridning -en -ar *subst* ridning med motiv från livet i den amerikanska Vilda Västern med friare hjälp och andra rörelser än i normal ridning, äv. västernridning (s.v. *western* i NSSO+)
western- / västernsad/el -eln -lar *subst* sadel liknande dem som användes i Vilda Västern med en knapp istället för framvalv och lägre bakvalv m.m. (RU)
viktförändring -en -ar *subst* det att ryttaren förflyttar sin tyngdpunkt från vänster till höger eller tvärtom t.ex. vid galoppombyten (RU)
vinterpäls -en -ar *subst* tjock, hårklätt skinn hos djur på vintern (v.s. *päls* i NSSO)
virv/el -eln -lar *subst* rund eller spiralformad bildning av (visst) hastigt kretsande, rörligt material, äv. utvidgat om ställe i hårbotten där hårstråna växer åt olika håll: *hårvirvel; ha en virvel mitt i pannan* (NSSO)
vojlock -en -ar *subst* underlag för sadel: vojlockfilt (NSSO+)
voltige -n -r *subst* konstridning på häst som löper på volt och ofta är osadlad; på cirkus o.d.: *voltigeridning; voltigör* (NSSO)
vägr/a -ade -at *verb* genom uttalande eller (utebliven) handling motsätta sig krav eller förväntning (på att) utföra viss handling e.d.: *hästen vägrade framför hindret* (NSSO)
vägran = el. vägring -en -ar *subst* det att vägra (NSSO) *tre vägran på hinderbanan betyder underkännande*
vävribbtyg/el -eln -lar *subst* tyglar av vävribbt tyg eller läder (RU)

Å
ål -en -ar *subst* mörk färgstrimma längs ryggen på häst med ljusare grundfärg (NSSO)

Ä
ändvärmare -n *subst* se **sittskydd** (RU)

6.3 En svensk-finsk ordlista

A

allroundsad/el -eln -lar *subst* yleissatula (RU)

ardenner -n *subst* ks. **ardennerhäst**

ardennerhäst -en -ar *subst* ardennerilaishevonen (WSOY S-F)

avel -n *subst* 1. (uppfödande) kasvatus: (förädling) jalostus 2. (fortplantning) siitos: *djuret ät otjänligt till avel eläin on siitokseen soveltumaton* (SS-FO)

avl/a -ade -at *verb* siittää, saada aikaan, panna alulle, tuottaa, luoda (WSOY S-F)

avlus/a -ade -at *verb* puhdistaa täistä (WSOY S-F)

avmask/a -ar -ade *verb* antaa matokuuri (WSOY S-F), madottaa: *hästar ska avmaskas mot tarmparasiter hevoset täytyy madottaa suolistoloisia vastaan* (RU)

av/vänja -vande -vant *verb* saada luopumaan, vieroittaa (WSOY S-F): *föl ska avvänjas i ettårsålder varsa tulee vieroittaa vuoden ikäisenä* (RU)

B

bakben -et = -en *subst* takajalka (WSOY S-F): *resa sig på bakbenen nousta takajaloilleen* (SS-FO)

bakbensskydd -et = -en *subst* takajalansuoja (RU)

bakvalv -et = -en *subst* takakaari (RU)

bal -en -ar *subst* paali (SS-FO)

ban/a -an -or *subst* ura, rata (WSOY S-F): *hinderbana esterata* (RU)

bandage -t = -n *subst* lämpöpinteli (RU)

bandageunderlägg -et = -en *subst* pintelinalunen, patja (RU)

banhoppning -en -ar *subst* rataesteratsastus (RU)

benlind/a -an -or *subst* pinteli (RU)

benrem -men -mar *subst* jalkaremmi, jalkahihna (RU)

benskydd -et = -en *subst* jalkasuoja (RU)

bensnöre -t -n *subst* ks. **benrem** (RU)

bet/a -ade -at *verb* käydä laitumella, laiduntaa, syöttää, syödä (WSOY S-F)

bete -t -n *subst* laidun, laidunrehu; *gå på bete käydä laitumella; släppa hästarna på bete päästää hevoset laitumelle*

bets/el -let = -len *subst* (huvudlag och bett) suitset mon. (bett) kuolaimet (huvudlag) päitset (SS-FO), suitset (RU) mon.: *lägga betsel på en häst panna hevoselle päitset päähän, t. suitset t. kuolaimet suuhun; ks. myös* **betsla***; leda en häst vid l. i betslet taluttaa hevosta suitsista t. päitsistä*

betsl/a -ade -at *verb* suitsittaa, panna (hevoselle) suitset suuhun; *betsla av riisua (hevoselta) suitset, päästää (hevonen) suitsista; betsla på en häst suitsittaa (hevonen), panna (hevoselle) suitset suuhun; betsling -en suitsitus, suitsittaminen, suitsienpano* (SS-FO)

bett -et = -en *subst* (munlag på betsel) kuolaimet (SS-FO)

bettskiv/a -an -or *subst* kuolainkumi, tutti (puhek.) (RU)

betäck/a -te -t *verb* astua, astuttaa, tiineyttää, hedelmöittää (WSOY S-F): *hingsten betäcker stoet ori astuu tamman*

betäckning -en -ar *subst* astutus, astuttaminen, tiineyttäminen, hedelmöitys (WSOY S-F)

betäckningssäsong -en -er *subst* astutuskausi (RU)

bita bet bitit *verb* purra, puraista*; bita sig fast pureutua kiinni* (WSOY S-F) *hästen biter sig fast i bettet hevonen puree kuolaimeen kiinni*

blankett -en -er *subst* lankkueste (RU)

bläs -en -ar *subst* läsi, laukki (WSOY S-F)

bog -en -ar *subst* lapa, rynnäs (WSOY S-F)

bokstavsmarkering -en -ar *subst* (kouluradan) kirjainmerkintä (RU)

bom -men -mar *subst* 1. (satulan) runko (RU) 2. puomi (WSOY S-F)

boots *subst* plur. (kumi)bootsit (RU)

borst/a -ade -at *verb* harjata, puhdistaa pölystä (WSOY S-F)

borst/e -en -ar *subst* harja (WSOY S-F)

boss/a -an -or *subst* satulan siipi (RU)

box -en -ar *subst* karsina, hinkalo, parsi, pilttuu (SS-FO)
bring/a -an -or *subst* rynnäs, ryntäät (RU)
brun -t -a *adj* ruskea*: brun häst el. brunte ruunikko* (WSOY S-F)
brunst -en *subst* kiima (WSOY S-F)
brunsttid -en -er kiima-aika (WSOY S-F)
brunstig -t -are *adj* kiimainen (WSOY S-F)
bröst/a -an -or *subst* rintaremmi (RU)
buk -en -ar *subst* maha, vatsa, ruumiin alapuoli (WSOY S-F)
bädd -en -ar *subst* alusta, perusta, patja, -kerros (SS-FO), karsinan kuivikealusta (RU)

C
chaps *subst* plur. chapsit (RU)
connemar/a -an -or *subst* connemaranponi (RU)

D
di/a -ade -at *verb* 1. imeä äidinmaitoa (WSOY S-F) 2. imettää (RU)
diagonal -en -er *subst* lävistäjä (WSOY S-F)
dresser/a -ade -at *verb* kouluttaa, opettaa eläimiä (WSOY S-F)
dressyr -en -er *subst* harjoitus, koulutus, kasvatus (SS-FO), kouluratsastus (RU)
dressyrhandsk/e -en -ar *subst* kouluratsastushanska (RU)
dressyrhatt -en -ar *subst* silinteri (RU)
dressyrprogramm -et -en *subst* kouluohjelma (RU)
dressyrsad/el -eln -lar *subst* koulusatula (RU)
dressör -en -er *subst* eläinten kouluttaja (WSOY S-F)
driva drev drivit *verb* harjoittaa kauppaa, ylläpitää liikettä tai teollisuutta (WSOY S-F): *min syster driver ridskola sisareni pitää t. harjoittaa ratsastuskoulua* (RU)
dräktig -t -are *adj* tiine, kantava (WSOY S-F): *är ditt sto redan dräktigt onko tammasi jo tiine*

E
ekipage -t = -n *subst* ratsukko (RU) ekipaasi, (hienot) vaunut hevosineen; (urh.) ratsukko (WSOY S-F)

F
fatt/a -ade -at galopp *verb* nostaa laukka (RU)
fjordhäst -en -ar *subst* vuonohevonen (RU)
flank -en -er *subst* (kotieläimen) kylki (GUMM)
flock -en -ar *subst* lauma, joukko (GUMM)
flughuv/a -an -or *subst* kärpäshuppu (RU)
flugpannband -et = -en *subst* kärpässuoja (RU)
flätningskam -men -mar *subst* letityskampa (RU)
fod/er -ret = -ren *subst* rehu (WSOY S-F)
foderhäst -en -ar *subst* hoitohevonen (RU)
fodr/a -ade -at *verb* rehustaa, ruokkia (WSOY S-F)
framben -et = -en *subst* etujalka (WSOY S-F)
framknä -(e)t -n *subst* etupolvi (SS-FO)
framvalv -et = -en *subst* etukaari (RU)
framåtbjudning -en *subst* eteenpäinpyrkimys (RU)
fullblod -et = -en *subst* täysiverinen, täysiverihevonen (WSOY S-F)
fux -en -ar *subst* vaalea raudikko (WSOY S-F), rautias (RU)
fyrspann -et = -en *subst* nelivaljakko (WSOY S-F)
fyrsprång = (en) *subst* neli, kiitolaukka (RU): *rida i fyrsprång ratsastaa täyttä laukkaa, han satte av i fyrsprång hän ampaisi täyteen vauhtiin* (GUMM)
fång -en *subst* kaviokuume (WSOY S-F)
fält -et = -en *subst* kenttä, pinnan osa, kohta, tasanko, nummi, pellot ja niityt; alue, ala (WSOY S-F)
fältridning -en -ar *subst* kenttäratsastus (WSOY S-F)
fältritt -en *subst* ks. **fältridning**
fälttävlan = plur. fälttävlingar *subst* kenttäratsastuskilpailu (RU)
föda upp födde fött *verb* kasvattaa: *föda upp hästar kasvattaa hevosia* (RU)
föl -et = -en *subst* varsa, nuori hevonen (WSOY S-F)
föl/a -ade -at *verb* varsoa (SS-FO)
fölgrimm/a -an -or *subst* varsariimu (RU)
förbyg/el -eln -lar *subst* rintaremmi (RU)

G

gall/a -an -or *subst* hevosten jännetulehdus (WSOY S-F)

galopp -en -er *subst* laukka (WSOY S-F)

galopper/a -ade -at *verb* laukata (WSOY S-F)

galoppombyte -t -n *subst* laukanvaihto (SS-FO)

ganasch -en -er *subst* hevosen alaleuan yläosa lihaksineen (WSOY S-F)

gap/a -ade -at *verb* aukoa suuta ratsastuksen aikana (RU)

gjord -en -ar *subst* satulavyö (WSOY S-F)

gnägg -et = -en *subst* hirnahdus (WSOY SF-SO)

gnägg/a -ade -at *verb* hirnua, hirnahdella, hirnahtaa (WSOY SF-SO)

gnäggande -t -n *subst* hirnunta (WSOY SF-SO)

gotlandsruss -et = -en *subst* gotlannin russponi (RU)

graman -en -er *subst* gramaani (RU)

grep -en -ar / grep/e -en -ar *subst* talikko (WSOY S-F)

grimm/a -an -or *subst* riimu (WSOY S-F)

grimskaft -et = -en *subst* riimunvarsi (SS-FO)

grind -en -ar *subst* veräjä, portti (WSOY S-F) porttieste (RU)

grovfod/er -ret = -ren *subst* korsirehu (SS-FO)

gummibett -et = -en *subst* kumikuolain (RU)

gummiboots = *subst* plur. kumibootsit (RU)

gummiskrap/a -an -or *subst* kumisuka (RU)

gummityg/el -eln -lar *subst* kumiohja (RU)

gå på dubbla spår gick gått *verb* kulkea kahdella uralla (RU)

gå på tygel gick gått *verb* kulkea kuolaimella (RU)

H

hag/e -n -ar *subst* haka, hakalaidun; hakaniitty (SS-FO), tarha, hevosen aidattu ulkoilutila (RU)

halm -en *subst* olki, korsi, oljet (SS-FO); pahnat (RU)

halvblod -et = -en *subst* puoliverihevonen t. puoliverinen hevonen (SS-FO)

handikappridning -en -ar *subst* vammaisratsastus (RU)

has -en -or el. -ar *subst* kinner, kintere (SS-FO)

hassen/a -an -or *subst* kinnerjänne (SS-FO)

havre -n *subst* kaura (SS-FO)

hind/er -ret = -ren el. -erna *subst* este (SS-FO)

hinderban/a -an -or *subst* esterata (SS-FO)

hindermaterial -et = -en *subst* estetarvikkeet (RU)

hingst -en -ar *subst* ori (SS-FO)

hippofobi -n *subst* hevoskammo (RU)

hjälm -en -ar *subst* kypärä (SS-FO)

hjälp -en -er *subst* apu (SS-FO) *hästen styrs med fina hjälper, t.ex. genom att trycka med skänkeln hevosta ohjataan kevyillä avuilla, esim painamalla pohkeella; skänkelhjälp pohjeapu*

hobbyryttare -n *subst* harrasteratsastaja (RU)

hobbystall -et = -en *subst* harrastetalli (RU)

hopp/a -ade -at *verb* hypätä (SS-FO)

hoppinriktning -en *subst* estepainotus: *sadel med hoppinriktning estepainotteinen satula* (RU)

hoppspö -(e)t -n *subst* esteraippa (RU)

hov -en -ar *subst* kavio (SS-FO)

hovbeslag -et = -en *subst* (hevosen)kengitys (SS-FO)

hovborst/e -en -ar *subst* kavioharja (RU)

hovfett -et *subst* kaviorasva (RU)

hovkrats -en -ar *subst* kaviokoukku (RU)

hovolja -n *subst* kavioöljy (RU)

hovpens/el -eln -lar *subst* kaviopensseli (RU)

hovskad/a -an -or *subst* kaviovamma, kaviovaurio (RU)

hovskydd -et = -en *subst* kavion suoja (RU)

hovskägg -et = -en *subst* vuohiskarvat, vuohistupsu (SS-FO)

hovslag -et = -en *subst* kavionkapse, kavionkopse (SS-FO)

hovslagare -n *subst* kengitysseppä, (hevosen) kengittäjä (SS-FO)

hovsul/a -an -or *subst* kavionpohja (SS-FO)
hovtjära -n *subst* kavioterva (RU)
hovvård -en *subst* kavio(ide)n hoito (RU)
hårnät -et = -en *subst* hiusverkko (SS-FO)
häck -en -ar *subst* pensasaita, aita, este; häkki, ristikko (SS-FO)
häst -en -ar *subst* hevonen, ratsu, humma (SS-FO)
hästdjur -et = -en *subst* hevoseläin (SS-FO)
hästgodis -et *subst* (ark.) hevosnamu (RU)
hästinfluensa -n *subst* hevosinfluenssa (RU)
hästkapplöpning -en -ar *subst* hevoskilpailut (SS-FO)
hästklinik -en -er *subst* hevosklinikka (RU)
hästkunskap -en -er *subst* hevosmiestaito (RU)
hästlass -et = -en *subst* hevoskuorma (SS-FO)
hästpolo -n *subst* hevospoolo (SS-FO)
hästras -en -er *subst* hevosrotu (SS-FO)
hästskjuts -en -ar *subst* hevoskuljetus (RU), hevoskyyti (SS-FO)
hästsko -n -r *subst* hevosenkenkä (SS-FO)
hästskosöm -met koll. myös -men = mon. määr. -men *subst* hevosenkenkänaula (SS-FO)
hästsport -en *subst* hevosurheilu (SS-FO)
hästuppfödning -en -ar *subst* hevos(en)kasvatus, hevostalous (SS-FO)
hästvård -en *subst* hevosen hoito, hevoshoito (SS-FO)
hästägare -n *subst* hevosenomistaja (RU)
hö -(e)t -n *subst* heinä (SS-FO)
höbal -en -ar *subst* heinäpaali (SS-FO)
högaff/el -eln -lar *subst* heinähanko (SS-FO)
hönät -et = -en *subst* heinäverkko (RU)
hötapp -en -ar *subst* heinätukko (SS-FO)
hötjug/a -an -or *subst* heinähanko (SS-FO)

I

inridning -en -ar *subst* ratsastaminen, ratsastus; opettaminen, opetus, kouluttaminen (SS-FO); ratsuttaminen: *unghästar behöver inridning nuoret hevoset tarvitsevat ratsuttamista*
inspänning -en -ar *subst* pidäte, pidätys, jännitys (RU)
inspänningstyg/el -eln -lar *subst* sivuohja (RU)
isabell(a)färg *subst* isabella, harmaankeltainen (väri) (SS-FO); liinakko (RU)
islandshäst -en -ar *subst* islanninponi (SS-FO), islanninhevonen (RU)

J

jaktridning -en -ar *subst* metsästysratsastus (SS-FO)
jodphurs *subst* plur. jodphurit, ratsastuskengät (RU)
juv/er -ret = -ren *subst* utare, udar (SS-FO), nisä (RU)

K

kallblod -et = -en *subst* kylmäverihevonen (SS-FO)
kandar -et = -en *subst* kankikuolaimet, kandaarit (SS-FO)
kandarbett -et = -en *subst* kankikuolain (RU)
kandarträns -en -ar *subst* kankisuitset (RU)
kapson -en -er *subst* (talutus)riimu, kapsoni (SS-FO)
kastanj -en -er *subst* kastanja (SS-FO), yönsilmä (RU)
kilsits -en -ar *subst* romaani kiilalla (RU)
kindkedj/a -an -or *subst* (hevosen) leukaketju (SS-FO), kuolainketju (RU)
kindkedjegrop -en -ar *subst* kuolainketjukuoppa (RU)
klapp -en -ar *subst* taputus (SS-FO): *han gav hästen en klapp på halsen hän taputti hevosta kaulalle*
klapp/a -ade -at *verb* taputtaa, taputella (SS-FO): *han klappade hästen på halsen hän taputti hevosta kaulalle*
kli -(e)t *subst* plur. leseet (RU)
kli/a -ade -at *verb* syyhyttää, syyhytä, syyhyä, kutista, raapia, raaputtaa (SS-FO): *hästen kliar sig i ögat hevonen silmä syyhyää* (RU)
klipp/a -te -t *verb* leikata, leikellä (SS-FO), klipata (RU)

klippmaskin -en -er *subst* leikkuri, leikkauskone, leikkuukone (SS-FO), klippauskone (RU)
klubbtävling -en -ar *subst* seuran sisäinen kilpailu (SS-FO), seurakilpailu (RU)
knäput/a -an -or *subst* polvituki (RU)
kolik -en *subst* ähky, koliikki (SS-FO)
kommando -t -n *subst* komento, käsky, määräys, komentaminen, käskeminen (SS-FO): *det finns många kommandon som ridläraren använder ratsastuksenopettaja käyttää monia käskyjä*
kontusion -en -er *subst* ruhjevamma, ruhjou(tu)ma, kontuusio (SS-FO)
kors -et = -en *subst* risti, ristiselkä, hevosella ja koiralla myös lantio (SS-FO)
korsförlamning -en -ar *subst* lannehalvaus (SS-FO)
korsgalopp -en -er *subst* ristilaukka (SS-FO)
kortsid/a -an -or *subst* lyhyt t. päätysivu (SS-FO), kentän lyhytsivu (RU)
kot/a -an -or *subst* nikama, hevosen vuohinen (SS-FO)
kotben -et = -en *subst* hevosen vuohisluu (SS-FO)
kotled -en -er *subst* hevosen vuohisnivel (SS-FO)
kraftfod/er -ret = -ren t. -erna *subst* väkirehu (SS-FO)
kron/rand -randen ränder *subst* (k)ruununraja (RU)
krubb/a -an -or *subst* seimi, (ruoka-, syöttö-, rehu)soimi (SS-FO), ruokakuppi (RU)
krubbitare -n *subst* puun-, soimenpurija (SS-FO)
krubbitning -en *subst* puunpurenta (SS-FO)
kryss -et = -en *subst* vinoristi, rasti, risti (SS-FO), ristikko(este) (RU)
kryssgjord -en -ar *subst* ristivyö (RU)
kvarka -n *subst* köhä (SS-FO)
kåp/a -an -or *subst* satulan siipi (RU)

L

leda ledde lett *verb* taluttaa, ohjata (SS-FO)
lind/a -ade -at *verb* kääriä, kiertää, kietoa, sitoa (SS-FO)
liniment -et = -en *subst* linimentti (SS-FO)
lipizzan -en -er *subst* lipizzanhevonen (RU)
longer/a -ade -at *verb* juoksuttaa (SS-FO)
longering -en -ar *subst* juoksuttaminen, juoksutus (SS-FO)
longer(ings)lin/a -an -or *subst* juoksutusliina (RU)
longerpisk/a -an -or *subst* juoksutusraippa (RU)
lugg -en -ar *subst* otsatukka (SS-FO): *otsaharja: pannlugg* (RU)
lus -en löss *subst* täi (SS-FO)
lyd/a -de el. löd, lytt *verb* totella, noudattaa, kuunnella (SS-FO*): hästen lydde inte hjälper hevonen ei kuunnellut apuja* (RU)
lyft/a -te -t *verb* nostaa, nostella, kohottaa, kohotella (SS-FO): *hästen ska lyfta på foten när man kratsar hevosen tulee nostaa jalka kun putsataan kaviot* (RU)
långsid/a -an -or *subst* kentän (RU) pitkä t. pitkittäissivu (SS-FO)
lädergrimm/a -an -or *subst* nahkariimu (RU)
läderolja -n *subst* nahkaöljy (RU)
lädertvål -en *subst* satulasaippua (RU)
lädertyg/el -eln -lar *subst* nahkaohja (RU)
länd -en -er *subst* lanne, lonkka, lautanen, kupeet (SS-FO)
löshopp/a -ade -at *verb* 1. hypätä irtoesteitä 2. irtohypyttää hevosta (RU)
löshoppning -en -ar *subst* irtohypytys (RU)
löshäst -en -ar *subst* irtohevonen, karannut hevonen (RU), varahevonen (SS-FO)
löss *subst* ks. **lus** (SS-FO)

M

magplatt/a -an -or *subst* (satulavyön) mahasuojus (RU)
man -en -ar *subst* harja; *hästen skakar manen hevonen ravistaa harjaansa* (SS-FO)
mankam -men -mar *subst* 1. (hevosen) harjanjuuri 2. harjakampa (SS-FO)
mank/e -en -ar *subst* säkä; *en häst med hög, bred, låg manke korkea-, leveä-, matalaselkäinen hevonen* (SS-FO)
mankhöjd -en -er *subst* säkäkorkeus (RU)
mantejp -en -er *subst* letitysteippi (RU)
martingal -en -er *subst* martingaali (RU)
massageskrap/a -an -or *subst* hierontasuka (RU)

medellinj/e -en -er *subst* keskilinja, pituus/leveyshalkaisija (RU)
medryttare -n *subst* hoitaja (RU)
mineralsten-en -ar *subst* mineraalikivi (RU)
mock/a -ade -at *verb* luoda, lapioida t. talikoida (lantaa); *hardu mockat (i) stallet, mockat undan spillningen i stallet? Oletko luonut lannan tallista* (SS-FO)
mockning -en -ar *subst* lannan luonti (SS-FO)
mur -en -ar *subst* muuri (SS-FO), muurieste (RU)
mässingbett -et = -en *subst* messinki-kuolain (RU)

N
nackrem- men -mar *subst* niskahihna (RU)
new forestponny -n -er *subst* new forestponi (RU)
nos -en -ar *subst* kuono, turpa (SS-FO)
nosband -et = -en *subst* turpahihna (SS-FO)
nosgrimm/a -an -or *subst* turparemmi (suitsissa) (RU)
nosrem -men -mar *subst* (ala)turpahihna (RU)
nybörjare -n *subst* aloittelija, vasta-alkaja, alokas (SS-FO)
nylongrimm/a -an -or *subst* nailonriimu (RU)
nöjesridning -en -ar *subst* huviratsastus, virkistysratsastus (RU)

O
oljerock -en -ar *subst* öljy(kangas)takki (RU)
omhopp -et = -en *subst* hypyn uusinta, uusintahyppy (SS-FO)
ox/er -ern -rar *subst* okseri (RU)

P
pannband -et = -en *subst* otsapanta (RU)
pannborst/e -en -ar *subst* pääharja (RU)
pannlamp/a -an -or *subst* otsalamppu (RU)
pannlugg -en -ar *subst* otsaharja, etuharja (RU)
passage -n -r *subst* liitoravi, pasaasi (SS-FO)
passgång -en *subst* tasakäynti, tasakäyntiastunta (SS-FO), passi (isl.) (RU)
piggborst/e -en -ar *subst* piikkisuka (RU)
plan -en -er *subst* kenttä (SS-FO): *ridplan ratsastuskenttä*
plastrong t. plastron t. platron -en -er *subst* plastrong (RU), röyhelösolmio, plastron (SS-FO)
plastrongnål -en -ar *subst* plastrongneula (RU)
ponny -n -er el. -ponnies *subst* poni, ponihevonen / kääpiöhevonen (SS-FO)
ponnysad/el -eln -lar *subst* ponisatula (RU)
prisrosett -en -er *subst* palkintorusetti, ruusuke (RU)
prisutdelning -en -ar *subst* palkintojenjako, palkinnonjako (SS-FO)
privatstall -et = -en *subst* yksityistalli (RU)
pull/a -ade -at *verb* pullata, rynnätä: *hästen pullade och ryttaren kunde inte stoppa den hevonen ryntäsi eikä ratsastaja voinut pysäyttää sitä* (RU)
put/a -an -or *subst* tuki: *knäputa polvituki* (RU)
päls -en -ar *subst* turkki, turkis (SS-FO)
pälsfällning -en -ar *subst* karvanlähtö, karvanpudotus, karvanvaihto (RU)
pälssättning -en -ar *subst* karvankasvu, karvankasvatus, karvankasvattaminen, karvanvaihto (RU)

R
regional licens -en -er *subst* aluekilpailulupa (RU)
regntäcke -t -n *subst* sadeloimi (RU)
rid/a red ridit *verb* ratsastaa, ratsastella (SS-FO)
rid/a in red ridit *verb* ratsuttaa: *unghästar ska inridas nuoret hevoset täytyy ratsuttaa* (RU)
rid/a ute red ridit *verb* ratsastaa maastossa: *vill du rida ute eller hoppa? haluatko ratsastaa maastossa vai hypätä?* (RU)
ridban/a -an -or *subst* ratsastuskenttä / -rata (RU)
ridbyx/a -an -or *subst* ratsastushousut (RU)
ridförening -en -ar *subst* ratsastusseura (RU)

ridhandsk/e -en -ar *subst* ratsastushansikas (SS-FO)
ridhus -et = -en *subst* ratsastushalli, maneesi (SS-FO)
ridhäst -en -ar *subst* ratsastushevonen, ratsuhevonen, ratsu (SS-FO)
ridinstruktör -en -er *subst* ratsastuksenopettaja, ratsastuksenohjaaja (RU)
ridkavaj -en -er *subst* ratsastustakki (RU)
ridkläder *subst* plur. ratsastusasu, ratsastusvaatteet, ratsastuskamppeet (SS-FO)
ridlektion -en -er *subst* ratsastustunti (SS-FO)
ridlykt/a -an -or *subst* ratsastuslamppu (RU)
ridläg/er -ret = -ren *subst* ratsastusleiri (RU)
ridlärare -n *subst* ks. **ridinstruktör**
ridning -en -ar *subst* ratsastaminen, ratsastus- (SS-FO)
ridplan -en -er *subst* ratsastuskenttä (RU)
ridskjort/a -an -or *subst* ratsastuspaita (RU)
ridskol/a -an -or *subst* ratsastuskoulu (SS-FO): *min syster driver ridskola siskoni ylläpitää ratsastuskoulua* (RU)
ridsport -en *subst* ratsastus, rastastusurheilu (SS-FO), ratsastuslaji (RU)
ridspö -(e)t -n *subst* ratsuraippa, ratsupiiska (SS-FO)
ridstrump/a -an -or *subst* ratsastussukka (RU)
ridstöv/el -eln -lar *subst* ratsastussaapas, ratsusaapas (SS-FO)
ridsår -et = -en *subst* ratsastushaava (SS-FO)
ridtäcke -t -n *subst* ratsastusloimi (RU)
ridtävling -en -ar *subst* ratsastuskilpailu (SS-FO)
ridutrustning -en *subst* ratsastus-tarvikkeet (RU)
ridvant/e -en -ar *subst* ratsastushanska, ratsastuskinnas (RU)
ritt -en -er *subst* ks. **ridning**
riv/a rev rivit *verb* pudottaa (estekilp.): *med fel menas att hästen vägrar eller river virheellä tarkoitetaan että hevonen kieltäytyy tai pudottaa* (RU)
rotvisk/a -an -or *subst* pölyharja, juuriharja (RU)
russ -et = -en *subst* ks. **gotlandsruss** (RU)
rykt -en *subst* hoito, huolto, vaalinta (SS-FO), sukiminen (RU)
rykt/a -ade -at *verb* hoitaa, vaalia, puhdistaa siistiä, ruokota, sukia, harjata (SS-FO)
ryktborst/e -en -ar *subst* suka, hevossuka, hevosharja (SS-FO)
rykthandsk/e -en -ar *subst* pesuhanska (RU)
ryktning -en -ar *subst* ks. **rykt**
ryktskrap/a -an -or *subst* suka (SS-FO)
ryktsten -en -ar *subst* harjauskivi, hohkakivi (RU)
ryttare -n *subst* ratsastaja (SS-FO)
ryttarförbund -et = -en *subst* ratsastajainliitto (RU)
ryttarmärke -t -n *subst* ratsastajamerkki (SS-FO)
räfs/a -an -or *subst* harava (WSOY S-F)
räfs/a -ade -at *verb* haravoida kokoon (heinää, ruohoa, viljaa) (WSOY S-F)
rörels/e -en -er *subst* liikkuminen, liike, liikunta, liikunto, liikehtiminen, liikehdintä, liikutus (SS-FO), kouluratsastusliike (RU)

S

sad/el -eln -lar *subst* satula (SS-FO)
sadelbom -men -mar *subst* satulan runko (SS-FO)
sadelbrott -et = -en *subst* satulanlyöttymä (SS-FO)
sadelbrut/en -et -na *adj* satulan lyöttämä (SS-FO)
sadeldyn/a -an -or *subst* satulatyyny (SS-FO)
sadelfilt -en -ar *subst* satulahuopa (SS-FO)
sadelgjord -en -ar *subst* satulavyö (SS-FO)
sadelknapp -en -ar *subst* satulannuppi (SS-FO)
sadelläge -t -n *subst* satulankohta (SS-FO)
sadelmakare -n *subst* satulaseppä (SS-FO)
sadelput/a -an -or *subst* ks. **sadeldyna** (SS-FO)
sadelskydd -et = -en *subst* satulansuojus (SS-FO)

sadel/stad -staden -städer ks. **sadelläge** (SS-FO)
sadeltryck -et = -en *subst* satulan hankauma, satulan painauma (RU)
sadeltäcke -t -n *subst* ks. **ridtäcke**
sadelöverdrag -et = -en *subst* ks. **sadelskydd**
sadl/a -ade -at *verb* satuloida (SS-FO)
sadl/a av -ade -at *verb* riisua satula hevosen selästä (SS-FO)
sadl/a på -ade -at *verb* satuloida (RU)
saltsten -en -ar *subst* suolakivi (SS-FO)
schabrak -et = -en *subst* (koristeltu) satulahuopa (SS-FO), neliöhuopa (RU)
senskydd -et = -en *subst* jännesuoja (RU)
shetlandsponny -n -er äv -ponnies *subst* shetlanninponi (RU)
shetlandsträns -en -ar *subst* shetlannin(ponin)suitset (RU)
shortchaps *subst* plur. minichapsit (RU)
sits -en -ar *subst* 1. istuin, takapuoli, takalisto, takamus, takamusta 2. (ratsastajan) istuma-asento, istunta (SS-FO)
sitta av satt suttit *verb* nousta t. laskeutua hevosen selästä (SS-FO), jalkautua, laskeutua ratsailta (RU)
sittskydd -et = -en *subst* istuinpehmuste, istuimensuojus (RU)
skav -et = -en *subst* hankaus (SS-FO), hiertymä (RU)
sken -et *subst* ryntäys (RU): *hästen råkade el. föll el. satte av i sken hevonen pillasuti, vauhkoontui t. riehaantui (hurjaan juoksuun)* (SS-FO)
sken/a -ade -at *verb* (hevosesta) pillastua, vauhkoontua t. riehaantua hurjaan juoksuun: *en skenande häst pillastunut hevonen; hästen skenade för bilarna hevonen peläsyti autoja ja pillastui* (SS-FO)
skenben -et = -en *subst* sääriluu, (hevosen) etusääri (SS-FO)
skinntvättmed/el -let = -len *subst* nahanpesuaine (RU)
sko -dde -tt *verb* kengittää (SS-FO)
skottkärr/a -an -or *subst* työntörattaat, kottikärryt (WSOY S-F)
skrap/a -an -or *subst* kaavin, raappa, raavin (SS-FO), suka (RU)
skritt -en *subst* käynti: *gå, rida i skritt kulkea, ratsastaa käymäjalkaa, käymäjalassa* (SS-FO*), ratsastaa käyntiä* (RU)
skänk/el -eln -lar *subst* pohje, reisi: *ge hästen skänklarna puristaa hevosta reisillä ja pohkeilla, käyttää pohkeita* (SS-FO)
skänkelhjälp -en *subst* pohjeapu, pohkeiden käyttö (SS-FO)
skänkl/a -ade -at *verb* käyttää pohkeita (SS-FO)
skötsel -n *subst* hoito, hoitaminen (SS-FO)
slicksten -en -ar *subst* nuolukivi (SS-FO)
smack/a -ade -at *verb* maiskuttaa, maiskutella, maiskauttaa, maiskautella (SS-FO)
smackning -en -ar *subst* maiskutus, maiskaus, maiskautus, maiskahdus (SS-FO): *med hjälp tillsammans med smackning får man hästen igång avuilla ja maiskuttamalla saa hevosen liikkeelle* (RU)
snopp -en -ar *subst* (hevosen) kuonopilkku (SS-FO)
sommarpäls -en -ar *subst* (eläimen) kesäturkki (SS-FO), kesäkarva (RU)
spad/e -en -ar *subst* lapio (WSOY S-F)
spann -et = -en *subst* valjakko (SS-FO)
spannkörning -en -ar *subst* valjakolla ajaminen t. ajo (SS-FO), valjakkoajo (RU)
spannmål -en *subst* vilja (SS-FO)
spark/a-ade -at *verb* potkaista, potkia, potkiskella, sätkytellä (SS-FO)
spark/as -ades -ats *verb* potkia, potkia toisiaan: *den här hästen sparkas tämä hevonen potkii t. on potkija* (SS-FO)
spatt -en *subst* patti (SS-FO)
spattig -t -are *adj* pattinen, pattijalkainen (SS-FO)
spets/a med öronen -ade -at *verb* höristää korviaan: *hästen stod med spetsade öron hevonen seisoi korvat hörössä* (s.v. *höröllä(än)* i WSOY SF-SO)
spillning -en *subst* lanta, sonta (SS-FO)
spilt/a -an -or *subst* pilttuu, parsi (SS-FO)
spiltvägg -en -ar *subst* pilttuun t. karsinan seinä (RU)
sporr/a -ade -at *verb* kannustaa (SS-FO)
sporr/e -en -ar *subst* kannus, kannusrauta: *ge hästen sporrarna antaa hevoselle(en)*

kannuksia; sätta el. hugga sporrarna i hästen iskeä kannukset hevosen(sa) kylkiin (SS-FO)
sporremm -en -ar *subst* kannushihna, kannusremmi (SS-FO)
spån -et = -en *subst* lastu, päre (SS-FO), kuivikepuru (RU)
spår -et = -en *subst* jälki, ura, raide merkki (SS-FO): *hästen går på dubbla spår hevonen kulkee kahdella uralla* (RU)
spö -(e)t -n *subst* piiska, raippa (SS-FO)
staket -et = -en *subst* aita (SS-FO), myös esteestä: *ekipaget hoppade över staketet ratsukko hyppäsi aitaesteen yli* (RU)
stall -et = -en t. -ar *subst* talli (SS-FO)
stall/a -ade -at *verb* panna t. viedä talliin, panna talli- t. sisäruokintaan (SS-FO)
stallback/e -en -ar *subst* tallipiha (SS-FO)
stallgång -en -ar *subst* tallin käytävä (RU)
stallovan/a -an -or *subst* hevosen paha tapa tallissa: *hästen har krubbitning som stallovana hevosella on puunpurenta pahana tapana* (RU)
stallskåp -et = -en *subst* tallikaappi (RU)
stalltäcke -t -n *subst* talliloimi (RU)
stann/a -ade -at *verb* pysähtyä, seisahtua, lakata, tauota, loppua, päätyä, jäädä, pysyä, juuttua, hyytyä, pysä(hd)yttää, seisa(hd)uttaa, hillitä (SS-FO)
stigbyg/el -eln -lar *subst* jalustin: *sätta fötterna i stigbyglarna panna jalat jalustimiin* (SS-FO)
stigbygelgummi -t -n *subst* jalustinkumi (RU)
stigbygelmuff -en -ar *subst* jalustin-lämmitin, jalustinsuojus (RU)
stigläd/er -ret = -ren *subst* jalustinhihna (SS-FO)
stjärn -en *subst* (otsa)tähti: *en häst med stjärn i pannan tähtiotsainen hevonen* (SS-FO)
sto -et -n *subst* tamma (SS-FO)
strimbläs -en -ar *subst* piirto: *en häst med strimbläs i pannan piirtopäinen hevonen* (RU)
stropp -en -ar *subst* (satulan) vastinhihna (RU)
stryk/a öronen bakåt strök strukit *verb* luimistaa korviaan: *hästen stod med bakåtstrukna öron hevonen seisoi korvat luimussa* (s.v. *luimistaa* i WSOY SF-SO)
strål/e -en -ar *subst* (kavion) säde (SS-FO): *man drar hovkratsen längs strålen på hoven kaviokoukkua vedetään kavion säteen reunoja pitkin* (RU)
stövelknekt -en -ar *subst* saapasrenki, -pihti (SS-FO)
stövelpådragare -n *subst* saapaskoukku (RU)
svans -en -ar *subst* häntä (SS-FO)
svanskapp/a -an -or *subst* häntäsuojus (RU)
svanskot/a -an -or *subst* häntänikama (SS-FO)
svansläd/er -ret = -ren *subst* (satulan) häntäremmi (RU)
svansrem -men -mar *subst* häntähihna, häntävyö (SS-FO)
svans/rot -roten -rötter *subst* hännänjuuri, -tyvi (SS-FO)
svansskydd -et = -en *subst* häntäsuojus (RU)
svanstag/el -let = -len *subst* häntäjouhi (WSOY SF-SO)
svettskrap/a -an -or *subst* hikikaavin (RU)
svettäcke -t -n *subst* hikiloimi (RU)
svinrygg -en -ar *subst* sianselkä(este) (RU)
säkerhetsstigbyg/el -eln -lar *subst* turvajalustin (RU)
säte -t -n *subst* (satulan) istuin (RU)

T

ta i tyglarna tog tagit *verb* pidättää ohjilla (RU)
tag/el -let = -len *subst* jouhi (WSOY SF-SO)
termobyx/a -an -or *subst* lämpö(ratsastus)housut (RU)
transportskydd -et = -en *subst* kuljetussuoja (RU)
transporttäcke -t -n *subst* kuljetusloimi (RU)
trav -et el. -en *subst* ravi (SS-FO)
trav/a -ar -ade *verb* ravata (SS-FO)
tredelat bett -et = -en *subst* kolmiosainen kuolain (RU)
trill/a av -ade -at *verb* pudota hevosen selästä (SS-FO)
trimkniv -en -ar *subst* trimmausveitsi (RU)

tripp/el -eln -lar *subst* trippeli (RU)
träns -en -ar *subst* suitset (RU), nivelkuolaimet (SS-FO)
träns/a -ade -at *verb* suitsia (RU), panna (hevoselle) nivelkuolaimet suuhun (SS-FO)
tränsbett -et = -en *subst* nivelkuolain (RU), =träns (SS-FO)
tukombination -en -er *subst* kaksoiseste (RU)
tvätthandsk/e -en -ar *subst* pesuhanska (RU)
tyg/el -eln -lar *subst* ohjas, ohja (SS-FO)
tygelkramning -en -ar *subst* ohjasote, pidäte (RU)
tygl/a -ade -at *verb* ohjastaa (SS-FO)
tyngd -en -er *subst* paino (SS-FO)
tyngdpunkt -en -er *subst* painopiste (SS-FO): *ryttarens tyngdpunkt ska vila jämnt på båda sidor av hästen painopisteen tulee olla tasaisesti hevosen kummallakin puolella* (RU)
täckgjord -en -ar *subst* loimivyö (RU)
täcke -t -n *subst* loimi (RU)
tämj/a -de t. tämde t. tamde, -t t. tämt t. tamt *verb* kesyttää, taltuttaa, hillitä (SS-FO)

U
ulltäcke -t -n *subst* villaloimi (RU)
unghäst -en -ar *subst* nuori hevonen: *unghästarnas inridning kräver kunskap och erfarenhet nuorten hevosten ratsuttaminen vaatii tietoa ja kokemusta* (RU)
uppfö/da -dde -tt *verb* ruokkia, ravita, syöttää, kasvattaa (SS-FO)
uppfödare -n *subst* (eläinten) kasvattaja (SS-FO)
uppfödning -en -ar *subst* ruokkiminen, ruokinta, ravitseminen, syöttäminen, syöttö, kasvattaminen (SS-FO)
upprätt = *adj.* neutr. pystyeste (RU)
uppsittning -en -ar *subst* ratsautuminen, ratsaille nouseminen t. nousu (SS-FO): *sadelgjorden dras åt innan uppsittningen satulavyö kiristetään enne ratsautumista*
utfodr/a -ade -at *verb* ruokkia, syöttää (SS-FO)
utfodring -en -ar *subst* ruokkiminen, ruokinta, syöttäminen, syöttö (SS-FO)
utför/a -de -t *verb* suorittaa, toimittaa, tehdä, esittää, (SS-FO): *hästen utförde rörelsen fint hevonen suoritti liikkeen hienosti*

V
vad -en -er el. -or *subst* pohje (SS-FO)
vadstöd -et = -en *subst* (satulassa) pohjetuki (RU)
valack -en -er *subst* valakka, ruuna (SS-FO)
valack/a -ade -at *verb* kuohita, salvaa (SS-FO), ruunata (RU)
varmblod -et = -en *subst* lämminverinen t. lämminverihevonen (SS-FO)
varv -et = -en *subst* kierros, kerta (SS-FO), suunta: *han red i höger / vänster varvet hän ratsasti oikeassa / vasemmassa kierroksessa* (RU)
vattengrav -en -ar *subst* vesihauta, vesieste (SS-FO)
western- / västernridning, -en -ar *subst* lännenratsastus (RU)
western- / västernsad/el -eln -lar *subst* lännensatula
viktförändring -en -ar *subst* painonmuutos: *viktförändring används at ex vid galoppombyten painonmuutosta käytetään mm. laukanvaihdoissa* (RU)
vinterpäls -en -ar *subst* talviturkki (SS-FO), talvikarva (RU)
virv/el -eln -lar *subst* pyörre (SS-FO)
vojlock -en -ar *subst* voilokki (SS-FO), satulahuopa (RU)
voltige -n -r *subst* vikellys (RU)
vägr/a -ade -at *verb* kieltäytyä, kieltää, evätä (SS-FO): *hästen vägrade att hoppa över hindret hevonen kieltäytyi hyppäämästä esteen yli* (RU)
vägran el. vägring -en -ar *subst* kieltäytyminen (SS-FO)
vävribbtyg/el -eln -lar *subst* punottu ohja (RU)

Å
ål -en -ar *subst* (hevosen tm) siima (SS-FO)

Ä
ändvärmare -n *subst* ks. **sittskydd**

6.4 En finsk-svensk ordlista

A

aita *subst* (este) häck -en -ar, staket -et = -en: *ratsukko hyppäsi aitaesteen yli ekipaget hoppade över staketet*
alaturpahihna *subst* nosrem -men -mar
aloittelija *subst* nybörjare -n
aluekilpailulupa *subst* regional licens -en -er
alusta *subst* (karsinan kuivikealusta, patja) bädd -en -ar
apu *subst* hjälp -en -er: *hevosta ohjataan kevyillä avuilla, esim. painamalla pohkeella hästen styrs med fina hjälper, t.ex. genom att trycka med skänkeln; pohjeapu skänkelhjälp*
ardenneri *subst* ks. **ardennerilaishevonen**
ardennerilaishevonen *subst* ardennerhäst -en -ar, ardenner -n
astua *verbi* betäck/a -te -t: *ori astuu tamman hingsten betäcker stoet*
astuttaa *verbi* betäck/a -te -t
astutus *subst* betäckning -en -ar
astutuskausi *subst* betäckningssäsong -en -er
aukoa suuta *verbi* (ratsastuksen aikana) gap/a -ade -at

B

bootsit *subst* mon. boots =
boxi *subst* (karsina) box -en -ar

C

chapsit *subst* mon. chaps
connemara *subst* (connemaranponi) connemar/a -an -or

E

este *subst* hind/er -ret = -ren t. -erna
estepainotus *subst* hoppinriktning -en: *estepainotteinen satula sadel med hoppinriktning*
esteraippa *subst* hoppspö -(e)t -n
esterata *subst* hinderban/a -an -or
estetarvikkeet *subst* mon. hindermaterial -et = -en
eteenpäinpyrkimys *subst* framåtbjudning -en -ar
etuharja *subst* ks. **otsaharja**
etujalka *subst* framben -et = -en
etukaari *subst* framvalv -et = -en
etupolvi *subst* framknä -(e)t -n

G

gotlanninruss-poni *subst* gotlandsruss -et = -en
gramaani *subst* graman -en -er

H

haka *subst* (hakalaidun, tarha, aitaus) hag/e -en -ar
halkaisija *subst* (pituus- / leveyshalkaisija, keskilinja) medellinj/e -en -er
harava *subst* räfs/a -an -or
haravoida *verbi* räfs/a -ade -at
harja *subst* 1. (hevosen harja) man -en -ar 2. (puhdistusharja) borst/e -en -ar
harjakampa *subst* mankam -men -mar
harjanjuuri *subst* (hevosen) mankam -men -mar
harjata *verbi* 1. (harjata) borst/a -ade -at 2. (sukia) rykt/a -ade -at
harjauskivi *subst* (hohkakivi) ryktsten -en -ar
harjoittaa *verbi* (ylläpitää) driva drev drivit: *sisareni harjoittaa ratsastuskoula min syster driver ridskola*
harrasteratsastaja *subst* hobbyryttare -n
harrastetalli *subst* hobbystall -et = -en
heinä *subst* hö -(e)t -n
heinähanko *subst* högaff/el -eln -lar, hötjug/a -an -or
heinäpaali *subst* höbal -en -ar
heinätukko *subst* hötapp -en -ar
heinäverkko *subst* hönät -et = -en
hevonen *subst* häst -en -ar
hevoseläin *subst* hästdjur -et = -en
hevosenkenkä *subst* hästsko -n -r
hevosenkenkänaula *subst* hästskosöm -met koll. myös -men = mon. määr.-men

hevosenomistaja *subst* hästägare -n
hevoshoito *subst* (hevosenhoito) hästvård -en
hevosinfluenssa *subst* hästinfluensa -n
hevoskammo *subst* hippofobi -n
hevoskasvatus *subst* hästuppfödning -en -ar
hevoskilpailu *subst* hästkapplöpning -en -ar
hevosklinikka *subst* hästklinik -en -er
hevoskuljetus *subst* (hevoskyyti) hästskjuts -en -ar
hevoskuorma *subst* hästlass -et = -en
hevosmiestaito *subst* hästkunskap -en -er
hevosnamu *subst* (ark.) hästgodis -et
hevospoolo *subst* hästpolo -n
hevosrotu *subst* hästras -en -er
hevosurheilu *subst* hästsport -en
hierontasuka *subst* massageskrap/a -an -or
hiertymä *subst* (hankauma) skav -et = -en
hikikaavin *subst* (hikikuivain) svettskrap/a -an -or
hikiloimi *subst* svettäcke -t -n
hirnahdus *subst* gnägg -et = -en
hirnahtaa *verb* ks. **hirnua**
hirnua *verb* gnägg/a -ade -at
hirnunta *subst* gnäggande -t -n
hiusverkko *subst* hårnät -et = -en
hoitaja *subst* medryttare -n
hoito *subst* (hoitaminen) skötsel -n (sukiminen) rykt -en, (puhtaanapito, harjaaminen) ryktning -en -ar
hoitohevonen *subst* foderhäst -en -ar
huviratsastus *subst* (virkistysratsastus) nöjesridning -en -ar
hypätä *verbi* hopp/a -ade -at
hypätä irtoesteitä *verbi* löshopp/a -ade -at
hännänjuuri *subst* (hännäntyvi) svans/rot -roten -rötter
häntä *subst* svans -en -ar
häntäjouhi *subst* svanstag/el -let = -len
häntänikama *subst* svanskot/a- an -or
häntäremmi *subst* (loimessa ym) svansrem -men -mar, (satulassa) svansläd/er -ret = -ren
häntäsuojus *subst* svansskydd -et = -en, svanskapp/a -an -or
höristää korviaan *verb* spets/a -ade -at med öronen: *hevonen seisoi korvat hörössä ja kuunteli hästen stod med spetsade öron och lyssnade* (*höröllä(än)* i WSOY SF-SO)

I
imeä *verbi* (äidinmaitoa) di/a -ade -at
imettää *verbi* di/a -ade -at
irtohevonen *subst* löshäst -en -ar
irtohypyttää *verbi* (hevosta) löshopp/a -ade -at
irtohypytys *subst* löshoppning -en -ar
islanninhevonen *subst* (islanninponi) islandshäst- en -ar
istuin *subst* (satulan) sits -en -ar, säte -t -n
istuinpehmuste *subst* (istuimensuojus) sittskydd -et = -en, ändvärmare -n
istunta *subst* (ratsastajan istuma-asento) sits -en -ar

J
jalkahihna *subst* (jalkaremmi) bensnöre -t -n, benrem -men -mar
jalkasuoja *subst* benskydd -et = -en
jalkautua *verbi* (nousta ratsailta) sitta av satt suttit
jalustin *subst* stigbyg/el -eln -lar: *panna jalat jalustimiin sätta fötterna i stigbyglarna*
jalustinhihna *subst* stigläd/er -ret = -ren
jalustinkumi *subst* stigbygelgummi -t -n
jalustinlämmitin *subst* (jalustinsuojus) stigbygelmuff -en -ar
jodphurit *subst* mon. (ratsastuskengät) jodphurs =
jouhi *subst* tag/el -let = -len
juoksuttaa *verbi* longer/a -ade -at
juoksutus *subst* longering -en -ar
juoksutusliina *subst* longer(ings)lin/a -an -or
juoksutusraippa *subst* longerpisk/a -an -or
jännesuoja *subst* senskydd -et = -en
jännetulehdus *subst* (hevosen) gall/a -an -or

K
kaksoiseste *subst* tukombination -en -er
kankikuolain *subst* (kankikuolain) kandarbett -et = -en, (kanget) kandaret
kankisuitset *subst* kandarträns -en -ar

kannus *subst* sporr/e -en -ar: *antaa hevoselle kannuksia ge hästen sporrarna; iskeä kannukset hevosen kylkiin sätta el. hugga sporrarna i hästen*
kannusremmi *subst* (kannushihna) sporrem -men -mar
kannustaa *verbi* (antaa hevoselle kannuksia) sporr/a -ade -at
kapsoni *subst* (talutusriimu) kapson -en -er
karsina *subst* box -en -ar
karvanvaihto *subst* 1. (karvankasvu, -kasvattaminen) pälssättning -en -ar 2. (karvanlähtö, karvan pudottaminen) pälsfällning -en -ar
kasvattaa *verbi* (hevosia) föda upp födde fött / uppf/öda -födde -fött
kasvattaja *subst* uppfödare -n
kasvatus *subst* (jalostus, siitos) avel -n, (kasvatus) uppfödning -en
kaura *subst* havre -n
kavio *subst* hov -en -ar
kavioharja *subst* hovborst/e -en -ar
kaviokoukku *subst* hovkrats -en -ar
kaviokuume *subst* fång -en
kavionhoito *subst* hovvård -en
kavionkapse *subst* (kavionkopse) hovslag -et = -en
kavionpohja *subst* hovsul/a -an -or
kaviopensseli *subst* hovpens/el -eln -lar
kaviorasva *subst* hovfett-et
kavio(n)suoja *subst* hovskydd -et = -en
kavioterva *subst* hovtjära -n
kaviovamma *subst* (vaurio) hovskad/a -an -or
kavioöljy *subst* hovolja -n
kengittäjä *subst* hovslagare -n
kengittää *verbi* sko -dde -tt
kengitys *subst* hovbeslag -et = -en
kenttä *subst* 1. plan -en -er: *ratsastuskenttä ridplan* 2. (pinnan osa, alue, ala) fält -et = -en
kenttäratsastus *subst* 1. fältridning -en -ar 2. fältritt -en
kenttäratsastuskilpailu *subst* fälttävlan = mon. fälttävlingar
kesyttää *verbi* tämj/a -de t. tämde t. tamde, -t t. tämt t. tamt
kesäturkki *subst* (kesäkarva) sommarpäls -en -ar
kieltäytyminen *subst* vägran t. vägring -en -ar
kieltäytyä *verbi* vägr/a -ade -at: *hevonen kieltäytyi hyppäämästä esten yli hästen vägrade att hoppa över hindret*
kierros *subst* (suunta) varv -et = -en: *hän ratsasti oikeassa / vasemmassa kierroksessa han red i höger / vänster varvet*
kiima *subst* brunst -en
kiima-aika *subst* brunsttid -en -er
kiimainen *adj* (kiimassa oleva) brunstig -t -are
kinner *subst* has -en -or t. -ar
kinnerjänne *subst* hassen/a -an -or
kirjaintaulu *subst* (kouluradan kirjainmerkintä) bokstavsmarkering -en -ar
klipata *verbi* (leikata) klipp/a -te -t
klippauskone *subst* (leikkuri) klippmaskin -en -er
kolmikuolain *subst* (kolmiosainen nivelkuolain) tredelat bett -et = -en
komento *subst* (käsky) kommando -t -n: *ratsastuksenopettaja käytää monia komentoja det finns många kommandon som ridläraren använder*
korsirehu *subst* grovfod/er -ret = -ren
kottikärryt *subst* skottkärr/a -an -or
kouluratsastus *subst* dressyr -en -er (myös harjoitus, koulutus, kasvatus)
kouluratsastushanska *subst* dressyrhandsk/e -en -ar
kouluratsastusohjelma *subst* dressyrprogramm -et = -en
koulusatula *subst* dressyrsad/el -eln -lar
kouluttaa *verbi* (opettaa eläimiä) dresser/a -ade -at
kouluttaja *subst* (eläinten) dressör -en -er
kuljetusloimi *subst* transporttäcke -t -n
kuljetussuoja *subst* transportskydd -et = -en
kumibootsit *subst* mon. gummiboots =
kumikuolain *subst* gummibett -et = -en
kumiohja *subst* gummityg/el -eln -lar
kumisuka *subst* gummiskrap/a -an -or
kuolain *subst* bett -et = -en: *kulkea kuolaimella, kuolaintuella gå på tygel*
kuolainketju *subst* (leukaketju) kindkedj/a -an -or

kuolainketjukuoppa *subst* kindkedjegrop -en -ar
kuolainkumi *subst* (tutti, puhek.) bettskiv/a -an -or
kuve *subst* (kupeet, lautanen, lonkka) länd -en -er
kylki *subst* (kotieläimen) flank -en -er
kylmäverihevonen *subst* kallblod -et = -en
kypärä *subst* hjälm -en -ar
kärpässuoja *subst* 1. (kärpäshuppu) flughuv/a -an -or 2. flugpannband -et = -en
käynti *subst* skritt -en: *ratsastaa käyntiä gå / rida i skritt*
kääriä *verbi* (kiertää, kietoa, sitoa) lind/a -ade -at
köhä *subst* kvarka -n

L
laidun *subst* bete -t -n; betesmark -en: *käydä laitumella gå på bete, päästää hevoset laitumelle släppa hästarna på bete laitumen käyttö utnyttjande av bete*
laiduntaa *verbi* bet/a -ade -at
lankkueste *subst* blankett -en -er
lannanluonti *subst* mockning -en -ar
lannehalvaus *subst* korsförlamning -en -ar
lanta *subst* spillning -en
lapa *subst* (rynnäs, ryntäät) bog -en- ar
lapio *subst* spad/e -en -ar
laukanvaihto *subst* galoppombyte -t -n
laukata *verbi* galopper/a -ade -at
laukka *subst* galopp -en -er
lauma *subst* flock -en -ar
leseet *subst* plur. kli -(e)t
letityskampa *subst* flätningskam -men -mar
letitysteippi *subst* mantejp -en -er
liike *subst* (liikkuminen, kouluratsastusliike) rörels/e -en -er
liinakko *subst* (isabella, harmaankeltainen väriltään) isabell(a)färg
linimentti *subst* liniment -et = -en
lipizzanhevonen *subst* lipizzan -en -er
loimi *subst* täcke -t -n
loimivyö *subst* täckgjord -en -ar
luimia *verb* stryk/a strök strukit öronen bakåt: *hevonen seisoi korvat luimussa hästen stod med bakåtstrukna öron*
luoda lantaa *verbi* mock/a -ade -at: *oletko luonut lannan tallista har du mockat (i) stallet, mockat undan spillningen i stallet*
lyhytsivu *subst* (kentän) kortsid/a -an -or
lämminverihevonen *subst* varmblod -et = -en
lämpöpinteli *subst* bandage -t = -n
lämpöratsastushousut *subst* termobyx/a -an -or
lännenratsastus *subst* western- / västernridning -en -ar
lännensatula *subst* western- / västernsad/el -eln -lar
läsi *subst* (laukki) bläs -en -ar
lävistäjä *subst* (kentän) diagonal -en -er

M
madottaa *verbi* avmask/a -ade -at: *hevoset tätyy madottaa suolistoloisia vastaan hästar ska avmaskas mot tarmparasiter*
maha *subst* (vatsa, ruumiin alapuoli) buk -en -ar
mahasuojus *subst* (satulavyön) magplatt/a -an -or
maiskuttaa *verbi* smack/a -ade -at
maiskutus *subst* smackning -en -ar: *avuilla ja maiskuttamalla saa hevosen liikkeelle med hjälp tillsammans med smackning får man hästen igång*
maneesi *subst* (ratsastushalli) ridhus -et = -en
martingaali *subst* martingal -en -er
messinkikuolain *subst* mässingbett -et = -en
metsästysratsastus *subst* jaktridning -en -ar
mineraalikivi *subst* mineralsten -en -ar
minichapsit *subst* plur. shortchaps
muuri *subst* (este) mur -en -ar

N
nahanpesuaine *subst* skinntvättmed/el -let = -len
nahkaohja *subst* lädertyg/el -eln -lar
nahkariimu *subst* lädergrimm/a -an -or
nahkaöljy *subst* läderolja -n
nailonriimu *subst* nylongrimm/a -an -or
neli *subst* (kiitolaukka) fyrsprång = : *ratsastaa täytää laukkaa rida i fyrsprång, hän*

ampaisi täyteen vauhtiin han satte av i fyrsprång
nelivaljakko *subst* fyrspann -et = -en
neliöhuopa *subst* (koristeltu satulahuopa) schabrak -et = -en
new forestin poni *subst* new forestponny -n -er t. -ponnies
niskahihna *subst* nackrem -men -mar
nisä *subst* (utare) juv/er -ret = -ren
nivelkuolain *subst* tränsbett -et = -en
nostaa *verbi* lyft/a lyfte lyft: *hevosen tulee nostaa jalka kun putsataan kaviot hästen ska lyftä på foten när man kratsar; nostaa laukka fatt/a -ade -at galopp*
nuolukivi *subst* slicksten -en -ar
nuori hevonen *subst* unghäst -en -ar: *nuorten hevosten ratsuttaminen vaatii tietoa ja kokemusta unghästarnas inridning kräver kunskap och erfarenhet*

O
ohja *subst* tyg/el -eln -lar
ohjasote *subst* tygelkramning -en -ar
ohjastaa *verbi* tygl/a -ade -at
okseri *subst* (este) ox/er -ern -rar
ori *subst* hingst -en -ar
otsaharja *subst* (etuharja) pannlugg -en- ar, lugg -en -ar
otsalamppu *subst* pannlamp/a -an -or
otsapanta *subst* pannband -et = -en

P
paali *subst* bal -en -ar
paha tapa *subst* (hevosen paha tapa tallissa) stallovan/a - an -or
pahnat *subst* (olki, korsi) halm -en
paino *subst* (painoapu) tyngd -en -er
painonmuutos *subst* viktförändring -en -ar: *painonmuutosta käytetään mm. laukanvaihdoissa viktförändring används t.ex. vid galoppombyten*
painopiste *subst* tyngdpunkt -en -er: *ratsastajan painopisteen tulee olla tasaisesti hevosen kummallakin puolella ryttarens tyngdpunkt ska vila jämnt på båda sidor av hästen*
palkintojenjako *subst* prisutdelning -en -ar
panna talliin *verbi* (pitää tallissa) stall/a -ade -at
pasaasi *subst* (liitoravi) passage -n -r
passi *subst* (tasakäyntiastunta, isl.) passgång -en
patti *subst* spatt -en
pattijalkainen *adj* spattig -t -a
pesuhanska *subst* 1. rykthandsk/e -en -ar 2. tvätthandsk/e -en -ar
pidäte *subst* inspänning -en -ar, (ohjasote) tygelkramning -en -ar
pidättää *verbi* (ohjilla) ta tog tagit i tyglarna
piikkisuka *subst* piggborst/e -en -ar
piirto *subst* (merkki) strimbläs -en -ar: *piirtopäinen hevonen en häst med strimbläs*
pilkku *subst* (hevosen kuonopilkku) snopp -en -ar
pillastua *verbi* (hevosesta) 1. råka / falla / sätta av i sken 2. sken/a -ade -at: *pillastunut hevonen en skenande häst, hevonen pelästyi autoja ja pillastui hästen skenade för bilarna*
pilttuu *subst* spilt/a -an -or
pilttuunseinä *subst* spiltvägg -en -ar
pinteli *subst* benlind/a -an or
pintelinalunen *subst* bandageunderlägg -et = -en
pitkäsivu *subst* (kentän) långsid/a -an -or
plastrong *subst* plastrong / plastron / platron -en -er
plastrongneula *subst* plastrongnål -en -ar
pohje *subst* 1.(pohje) vad -en -er el. -or 2. (pohje ja reisi) skänk/el -eln -lar: *puristaa hevosta reisillä ja pohkeilla, käyttää pohkeita ge hästen skänklarna, skänkl/a -ade -at*
pohjeapu *subst* skänkelhjälp -en -er
pohjetuki *subst* (satulassa) vadstöd -et = -en
polvituki *subst* knäput/a -an -or
poni *subst* ponny -n -er el. ponnies
ponisatula *subst* ponnysad/el -eln -lar
portti *subst* (veräjä; estetyyppi) grind -en -ar
poski *subst* (hevosen alaleuan yläosa lihaksineen) ganasch -en -er
potkia *verbi* 1. (potkaista) spark/a -ade -at 2. (potkia toisiaan) spark/as -ades -ats: *tämä hevonen potkii t. on potkija den här hästen sparkas*
pudota *verbi* (hevosen selästä) trill/a -ade -at av

pudottaa *verbi* (estekilp.) riva rev rivit: *virheellä tarkoitetaan että hevonen kieltäytyy tai pudottaa med fel menas att hästen vägrar eller river*
puhdistaa täistä *verbi* avlus/a -ade -at
pullata *verbi* (rynnätä) pull/a -ade -at: *hevonen ryntäsi eikä ratsastaja voinut pysäyttää sitä hästen pullade och ryttaren kunde inte stoppa den*
punottu ohja *subst* vävribbtyg/el -eln -lar
puoliveri *subst* (puoliverinen hevonen) halvblod -et = -en
puomi *subst* bom -men -mar
purra *verbi* bita bet bitit: *hevonen puree kiinni kuolaimeen hästen biter sig fast i bettet*
puru *subst* (kuivike) spån -et = -en
puunpurenta *subst* krubbitning -en
puunpurija *subst* (soimenpurija) krubbitare -n
pystyeste *subst* upprätt =
pysäyttää *verbi* (pysähtyä, hillitä) stann/a -ade -at
pyörre *subst* (karvassa) virv/el -eln -lar
pääharja *subst* pannborst/e -en -ar
pölyharja *subst* rotvisk/a -an -or

R
raippa *subst* spö -(e)t -n
rata *subt* (ura) ban/a -an -or: *esterata hinderbana*
rataesteratsastus *subst* banhoppning -en -ar
ratsastaa *verbi* rida red ridit: *ratsastaa maastossa rida ute*
ratsastaja *subst* ryttare -n
ratsastajainliitto *subst* ryttarförbund -et = -en
ratsastajamerkki *subst* (B-merkki, C-merkki jne.) ryttarmärke -t -n
ratsastuksenopettaja *subst* ridlärare -n, (ohjaaja) ridinstruktör -en -er
ratsastus *subst* 1. ridning -en -ar 2. ritt -en -er
ratsastushaava *subst* ridsår -et = -en
ratsastushansikas *subst* ridhandsk/e -en -ar
ratsastushousut *subst* ridbyx/a -an -or
ratsastuskenttä *subst* 1. ridplan -en -er 2. ridban/a -an -or
ratsastuskilpailu *subst* ridtävling -en -ar
ratsastuskinnas *subst* ridvant/e -en -ar
ratsastuskoulu *subst* ridskol/a -an -or
ratsastuslamppu *subst* ridlykt/a -an -or
ratsastusleiri *subst* ridläg/er -ret = -ren
ratsastusloimi *subst* ridtäcke -t -n
ratsastuspaita *subst* ridskjort/a -an -or
ratsastussaapas *subst* ridstöv/el -eln -lar
ratsastusseura *subst* ridförening -en -ar
ratsastussukka *subst* ridstrump/a -an -or
ratsastustakki *subst* ridkavaj -en -er
ratsastustarvikkeet *subst* ridutrustning -en
ratsastustunti *subst* ridlektion -en -er
ratsastusurheilu *subst* (laji) ridsport -en
ratsastusvaatteet *subst* plur. ridkläder
ratsautuminen *subst* uppsittning -en -ar: *satulavyö kiristetään ennen ratsautumista sadelgjorden dras åt innan uppsittningen*
ratsu *subst* (ratsuhevonen) ridhäst -en -ar
ratsukko *subst* ekipage -t = -n
ratsuraippa *subst* ridspö -(e)t -n
ratsuttaa *verbi* (kouluttaa ratsuksi) rida in red ridit: *nuoret hevoset täytyy ratsuttaa unghästar ska inridas*
ratsuttaminen *subst* inridning -en -ar: *nuoret hevoset tarvitsevat ratsuttamista unghästar behöver inridning*
rautias *subst* (vaalea raudikko) fux -en -ar
ravata *verbi* trav/a -ade -at
ravi *subst* trav -et t. -en
rehu *subst* fod/er -ret = -ren
riimu *subst* grimm/a -an -or
riimunnaru *subst* (riimunvarsi) grimskaft -et = -en
rintaremmi *subst* 1. bröst/a -an -or 2. förbyg/el -eln -lar
ristikko *subst* (este) kryss -et = -en
ristilaukka *subst* korsgalopp -en -er
ristiselkä *subst* (hevosen lantio) kors -et = -en
ristivyö *subst* kryssgjord -en -ar
romaani *subst* (kiilalla) kilsits -en -ar
ruhjevamma *subst* (kontuusio) kontusion -en -er
runko *subst* (satulan) bom -men -mar
ruokakuppi *subst* (seimi, soimi) krubb/a -an -or
ruokkia *verbi* (rehustaa) (ut)fodr/a -ade -at
ruokkiminen *subst* utfodring -en -ar

ruskea *adj* brun -t -a: *ruunikko brun häst, brunte*
russi *subst* russ -et = -en; jfr. *gotlanninrussponi*
ruuna *subst* valack -en -er
ruunata *verbi* (kuohita) valack/a -ade -at
ruunikko *subst* brunt/e -en, brun häst
ruununraja *subst* (kruununraja) kron/rand -randen -ränder
ruusuke *subst* (palkintorusetti) prisrosett -en -er
rynnäs *subst* (ryntäät) bring/a -an -or

S

saapaskoukku *subst* stövelpådragare -n
saapasrenki *subst* (saapaspihti) stövelknekt en -ar
sadeloimi *subst* regntäcke -t -n
satula *subst* sad/el -eln -lar
satulahuopa *subst* 1. sadelfilt -en -ar 2. (voilokki) vojlock -en -ar (koristeltu / neliöhuopa) schabrak -et = -en
satulaloimi *subst* (ratsastusloimi) sadeltäcke -t -n
satulankohta *subst* (hevosen selässä) 1. sadelläge -t -n 2. sadel/stad -staden -städer
satulanlyöttymä *subst* 1. sadelbrott -et = -en 2. sadeltryck -et = -en
satulanlyöttämä *adj* sadelbrut/en -et -na
satulannuppi *subst* (lännensatulassa) sadelknapp -en -ar
satulanrunko *subst* sadelbom -men -mar
satulasaippua *subst* lädertvål -en
satulansuojus *subst* 1. sadelöverdrag -et = -en 2. sadelskydd -et = -en
satulaseppä *subst* sadelmakare -n
satulatyyny *subst* 1. sadeldyn/a -an -or 2. sadelput/a -an -or
satulavyö *subst* sadelgjord -en -ar
satuloida *verbi* sadl/a -ade -at (på); *riisua satula hevosen selästä sadla av*
seurakilpailu *subst* klubbtävling -en -ar
shetlanninponi *subst* shetlandsponny -n -er t. -ponnies
shetlanninponisuitset *subst* shetlandsträns -en -ar
sianselkä *subst* (este) svinrygg -en -ar
siima *subst* (hevosen) ål -en -ar
siipi *subst* (satulan) 1. kåp/a -an -or 2. boss/a -an -or
siitos *subst* (kasvatus) avel -n
siittää *verbi* avl/a -ade -at
silinteri *subst* dressyrhatt -en -ar
sivuohja *subst* inspänningstyg/el -eln -lar
suitset *subst* plur 1. träns -en -ar 2. bets/el -let = -len: *panna hevoselle päitset t. suitset päähän lägga träns el. betsel på en häst; taluttaa hevosta suitsista leda en häst vid tränsen el. betslet*
suitsia *verbi* (suitsittaa) träns/a -ade -at, betsl/a -ade -at; *suitsitus betsling; ottaa suitset pois avbetsla*
suka *subst* 1. ryktborst/e -en -ar 2. (rykt)skrap/a -an -or
suolakivi *subst* saltsten -en -ar
suorittaa *verbi* (esim. liike) utför/a -utförde: *hevonen luoritti liikkeen hienosti hästen utförde rörelsen fint*
syyhyttää *verbi* (kutista, raapia, raaputtaa) kli/a -ade -at: *hevosen silmä syyhyää hästen kliar sig i ögat*
säde *subst* (kavion) strål/e -en -ar: *kaviokoukkua vedetään kavion säten reunoja pitkin man drar hovkratsen längs strålen på hoven*
säkä *subst* mank/e -en -ar: *korkea- / leveä- / matalaselkäinen hevonen en häst med hög, bred, låg manke*
säkäkorkeus *subst* mankhöjd -en -er
sääriluu *subst* (hevosen etusääri) skenben -et = -en

T

takajalansuoja *subst* bakbensskydd -et = -en
takajalka *subst* bakben -et = -en: *nousta takajaloilleen resa sig på bakbenen*
takakaari *subst* bakvalv -et = -en
talikko *subst* grep -en -ar / grep/e -en -ar
talli *subst* stall -et = -en t. -ar
tallikaappi *subst* stallskåp -et = -en
tallikäytävä *subst* stallgång -en -er
talliloimi *subst* stalltäcke -t -n
tallipiha *subst* stallback/e -en -ar
taluttaa *verbi* led/a ledde lett
talviturkki *subst* (talvikarva) vinterpäls -en -ar

tamma *subst* sto -et -n
taputtaa *verbi* klapp/a -ade -at: *hän taputti hevosta kaulalle han klappade hästen på halsen*
taputus *subst* klapp -en -ar: *hän taputti hevosta kaulalle han gav hästen en klapp på halsen*
tiine *adj* (kantava) dräktig -t -are
totella *verbi* (kuunnella) lyd/a -de t. löd lytt: *hevonen ei kuunnellut apuja hästen lydde inte hjälper*
trimmausveitsi *subst* trimkniv -en -ar
trippeli *subst* (estetyyppi) tripp/el -eln -lar
tuki *subst* put/a -an -or: *polvituki knäputa*
turkki *subst* (karvapeite) päls -en -ar
turpa *subst* nos -en -ar
turpahihna *subst* nosband -et = -en; *alaturpahihna nosrem -men -mar*
turparemmi *subst* (suitsissa) nosgrimm/a -an -or
turvajalustin *subst* säkerhetsstigbyg/el -eln -lar
tyyny *subst* (tuki) put/a -an -or: *polvituki knäputa*
tähti *subst* (merkki) stjärn -en: *tähtiotsainen hevonen en häst med stjärn i pannan*
täi *subst* lus -en löss
täysiveri *subst* (täysiverihevonen) fullblod -et = -en

U
ura *subst* (kavioura) spår -et = -en: *hevonen kulkee kahdella uralla hästen går på dubbla spår*
uusintahyppy *subst* omhopp -et = -en

V
valjakko *subst* spann -et = -en
valjakkoajo *subst* spannkörning -en -ar
vammaisratsastus *subst* handikappridning -en -ar
varsa *subst* föl -et = -en
varsariimu *subst* fölgrimm/a -an -or
varsoa *verbi* föl/a -ade -at
vastinhihna *subst* (satulan) stropp -en -ar
vesihauta *subst* (vesieste) vattengrav -en -ar
vieroittaa *verbi* (varsa emästä) av/vänja -vande -vant
vikellys *subst* voltige -n -r
vilja *subst* spannmål -en
villaloimi *subst* ulltäcke -t -n
vuohinen *subst* kot/a -an -or
vuohiskarvat *subst* (vuohistupsu) hovskägg -et = -en
vuohisluu *subst* kotben -et = -en
vuohisnivel *subst* kotled -en -er
vuonohevonen *subst* fjordhäst -en -ar
väkirehu *subst* kraftfod/er -ret = -ren t. -erna

Y
yksityistalli *subst* privatstall -et = -en
yleissatula allroundsad/el -eln -lar
yönsilmä *subst* (kastanja) kastanj -en -er

Ä
ähky *subst* kolik -en

Ö
öljykangastakki *subst* oljerock -en -ar

7 SAMMANFATTNING OCH DISKUSSION

Att författa en ordbok är ett tidskrävande och komplicerat arbete, det visste jag redan i början av mitt eget arbete, den här pro gradu-avhandlingen. Men att det skulle också vara så svårt och att det skulle ta så enormt mycket tid och koncentration, visste jag inte. Att söka ord till ordlistorna och undersöka ordens betydelser och definitioner var intressant och gick snabbt, men att få ordlistorna att verkligen fungera var en svårare uppgift. Man måste kontrollera gång efter gång, ord för ord, att alla ord finns med i alla ordlistor, samt att betydelserna stämmer.

Syftet med den här pro gradu-avhandlingen var att skapa tre fackspråkliga ordlistor över ridsportsord. Mitt material var tillräckligt för det här ändamålet och jag hittade rätt många ord som jag kunde ta med. Dock finns det ännu flera ord inom området ridsport, men tills vidare är jag nöjd med de ord som finns med i den här avhandlingen.

I teoridelen har jag redogjort för semantik, fackspråk och lexikografi. Semantik är den lära som studerar språkliga betydelser och den är starkt förknippad med lexikografers arbete. Varje ord i en ordbok har språklig betydelse. Det finns olika definitioner av ordet betydelse, och vilken definition man anser vara den bästa och mest korrekta, beror på språkanvändaren. Jag själv anser att den semiotiska triangeln stämmer bäst med mina egna åsikter om betydelse, medan Platons abstrakta idéer tror jag inte alls på. Jag anser att det alltid finns något mänskligt, kanske t.o.m. något individuellt hos språkliga betydelser.

Jag har konstaterat att fackspråk är ett språk som fackmän använder när de talar om sin egen gren med varandra. T.o.m. inom ett fackspråk finns det olika gruppspråk som olika grupper använder. I en enhetlig grupp blir det lättare att kommunicera när man kan använda ord som man vet att de andra i gruppen förstår. Jag tror också att människan behöver fackspråk och andra fackmän att tala med för att bibehålla sina fackliga kunskaper. Är en fackman inte i kontakt med andra fackmän inom samma fackområde, glömmer han kanske lättare bort termerna inom sitt eget fackområde. Därför anser jag att fackspråk är viktiga för människor.

En lexikograf måste känna till enormt många detaljer när han skapar en ordbok. För att författa en ordbok ska en lexikograf vara noggrann och tålmodig. Det kräver mycket tid och arbete att samla in

ord, definiera och översätta dem, samt att hela tiden hålla ordboken eller ordlistan konsekvent. Vid samlingen av ord ska man ta hänsyn till många aspekter, så att orden i ordboken är autentiska, representativa, ändamålsenliga, socialt och stilistiskt korrekta, man ska också hålla i minnet hurdan ordbok man håller på att skapa, aktiv eller passiv, allmänspråklig eller fackspråklig osv. Det viktigaste som en ordboksförfattare ska ta hänsyn till är läsaren, den som kommer att använda ordboken. Under ordboksförfattandet ska man hela tiden tänka på ordboksanvändaren och hur boken bäst kommer att betjäna denne. Också när man definierar och ger ekvivalenter, ska man hålla i minnet att det är läsaren som ska ha nytta av ordboken. Uppslagsord skall definieras så att det inte uppstår några frågor eller tvekan hos läsaren.

I mina ordlistor har jag försökt hålla allt i minnet och i ordning, så att ordlistorna skall vara lätta att använda. I den svensk-svenska definitionsordlistan har jag försökt hitta så många färdiga definitioner som möjligt, och i NSSO har det funnits ganska många. Har jag varit tvungen att definiera ett ord själv, har jag försökt göra det i samma stil som NSSO. Jag har också många exempelfraser på hur ett ord kan användas. I den svensk-finska ordlistan har jag försökt hitta så många färdiga översättningar och ekvivalenter som möjligt, och i olika ordböcker har det också funnits många. På det här sättet har jag försäkrat mig om att min egen översättning stämmer. Den finsk-svenska ordlistan var den lättaste att skapa eftersom ekvivalenterna redan fanns i den svensk-finska ordlistan.

Emellertid var det intressant att undersöka ord som är viktiga för mig personligen. Nu vet jag vad saker och ting i stallet heter på svenska, och det blir säkert lättare att handskas med hästar i Sverige, ifall det krävs. Jag har lärt mig flera ord än jag inte trodde att jag skulle kunna lära mig. Dessutom vet jag konkret hur många fackspråkliga ord jag vet om ridsport på mitt modersmål också. Ämnet har alltså varit mer än lämpligt för mig och det har hållit mig i gång med den här pro gradu-avhandlingen, trots att arbetet har varit tidskrävande.

LITTERATURFÖRTECKNING

Primära källor

Börjes i Tingsryd. 17.10.2002. *Företaget.* [www]. Tillgängligt på >http://www.borjes-tingsryd.se/pres219/present.php. Hämtat 25.4.2005

Börjes Tingsryd 1998 (1998), Tingsryd: Tingsryds Tryckeri. Andra uppgifter saknas.

Ericson, Sophie (2005), *Hästar*. 1.12.05 [www]. Tillgängligt på <http://www.hastohalsa.se/hast.html. Hämtat 17.6.2005.

Helsinki International Horse Show, kommentator Frank Sjöman. 13.10.2002, TV1 FST Yle Svenska Sporten 2002.

Hästguide. Falkenberg: Förlag Håkan Eriksson. Andra uppgifter saknas.

Hööks Hevosurheilu (2001), Helsinki. Andra uppgifter saknas.

Hööks Hevosurheilu Syksy/Talvi 2004 (2003), Vantaa. Andra uppgifter saknas.

Hööks Hästsport Höst/Vinter 2001-2002 (2001), Borås. Andra uppgifter saknas.

Iso ruotsalais-suomalainen samakirja. Stora svensk-finska ordboken (1982). Karlsson, Göran (red.). Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Köykkä, Lea m.fl. (1992), *Suomi/ruotsi/suomi taskusanakirja*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Lampén, Lea (1973), *Ruotsi-suomi suursanakirja. Svensk-finsk storordbok.* Juva: WSOY:n graafiset laitokset. Viides painos.

Myrestam, Ulf (utg.). 2005. *Anatomi.* [www]. Tillgängligt på <http://www.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=20539. Hämtat 17.6.2005.

Myrestam, Ulf (utg.). 2005. *Att ha en egen häst.* [www]. Tillgängligt på <http://www.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=20535. Hämtat 17.6.2005.

Myrestam, Ulf (utg.). 2005. *Avel och uppfödning.* [www]. Tillgängligt på <http://www.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=20542. Hämtat 17.6.2005.

Myrestam, Ulf (utg.). 2005. *Färger och tecken.* [www]. Tillgängligt på <http://www.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=20538. Hämtat 17.6.2005.

Myrestam, Ulf (utg.). 2005. *Hantering & rädsla för hästar.* [www]. Tillgängligt på <http://www.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=20537. Hämtat 17.6.2005.

Myrestam, Ulf (utg.). 2005. *Hästen och lagen.* [www]. Tillgängligt på <http://www.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=20528. Hämtat 17.6.2005.

Myrestam, Ulf (utg.). 2005. *Nybörjare och grunder.* [www]. Tillgängligt på <http://www.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=20524. Hämtat 17.6.2005

Myrestam, Ulf (utg.). 2005. *Ridläger.* [www]. Tillgängligt på <http://www.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=20527. Hämtat 17.6.2005.

Myrestam, Ulf (utg.). 2005. *Ridning.* [www]. Tillgängligt på <http://www.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=20525. Hämtat 17.6.2005.

Myrestam, Ulf (utg.). 2005. *Ridsporter och nöjesridning.* [www]. Tillgängligt på <http://www.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=20530. Hämtat 17.6.2005.

Myrestam, Ulf (utg.). 2005. *Ryttarens utrustning.* [www]. Tillgängligt på <http://www.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=20532. Hämtat 17.6.2005.

Myrestam, Ulf (utg.). 2005. *Sjukdomar och skador.* [www]. Tillgängligt på <http://www.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=20540. Hämtat 17.6.2005.

Myrestam, Ulf (utg.). 2005. *Skötsel.* [www]. Tillgängligt på <http://www.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=20534. Hämtat 17.6.2005.

Myrestam, Ulf (utg.). 2005. *Stallet och hästens miljö.* [www]. Tillgängligt på <http://www.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=20531. Hämtat 17.6.2005.

Myrestam, Ulf (utg.). 2005. *Transport.* [www]. Tillgängligt på <http://www.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=20536. Hämtat 17.6.2005.

Myrestam, Ulf (utg.). 2005. *Unghästar och inridning.* [www]. Tillgängligt på <http://www.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=20526. Hämtat 17.6.2005.

Norstedts PLUS-ordbok (1997). Malmgren, Sven-Göran (red.). Göteborg: Språkdata och Norstedts Förlag AB.

Norstedts stora svenska ordbok (1986). Swedenborg, Lillemor (red.). Stockholm: Språkdata och Norstedts Förlag. Andra upplagan.

Skolverkets Multimediabyrån. 29.5.2002. *Dräktighet och fölning.* [www]. Tillgängligt på >http://tq.hkr.se/~hastar02/draktighet_folning.htm. Hämtat 17.6.2005.

Skolverkets Multimediabyrån. 29.5.2002. *Fakta om hästen.* [www]. Tillgängligt på >http://tq.hkr.se/~hastar02/fakta_om_hasten.htm. Hämtat 17.6.2005.

Skolverkets Multimediabyrån. 29.5.2002. *Frågesport.* [www]. Tillgängligt på >http://tq.hkr.se/~hastar02/fragesport2.htm. Hämtat 17.6.2005.

Skolverkets Multimediabyrån. 29.5.2002. *Gångarter.* [www]. Tillgängligt på >http://tq.hkr.se/~hastar02/gangarter.htm. Hämtat 17.6.2005.

Skolverkets Multimediabyrån. 29.5.2002. *Hindertyper*. [www]. Tillgängligt på >http://tq.hkr.se/~hastar02/hindertyper.htm. Hämtat 17.6.2005.

Skolverkets Multimediabyrån. 29.5.2002. *Hästar i vila*. [www]. Tillgängligt på >http://tq.hkr.se/~hastar02/hast_i_vila.htm. Hämtat 17.6.2005.

Skolverkets Multimediabyrån. 29.5.2002. *Hästar längre bak i tiden*. [www]. Tillgängligt på >http://tq.hkr.se/~hastar02/haster_forr_i_tiden.htm. Hämtat 17.6.2005.

Skolverkets Multimediabyrån. 29.5.2002. *Hästen*. [www]. Tillgängligt på >http://tq.hkr.se/~hastar02/hasten.htm. Hämtat 17.6.2005.

Skolverkets Multimediabyrån. 29.5.2002. *Hästens sjukdomar*. [www]. Tillgängligt på >http://tq.hkr.se/~hastar02/hastsjukdomar.htm. Hämtat 17.6.2005.

Skolverkets Multimediabyrån. 29.5.2002. *Klippning*. [www]. Tillgängligt på >http://tq.hkr.se/~hastar02/klippning.htm. Hämtat 17.6.2005.

Skolverkets Multimediabyrån. 29.5.2002. *Om oss*. [www]. Tillgängligt på >http://tq.hkr.se/~hastar02/om_oss.htm. Hämtat 17.6.2005.

Skolverkets Multimediabyrån. 29.5.2002. *Raser*. [www]. Tillgängligt på >http://tq.hkr.se/~hastar02/raser2.htm. Hämtat 17.6.2005.

Skolverkets Multimediabyrån. 29.5.2002. *Utfodring av hästar*. [www]. Tillgängligt på >http://tq.hkr.se/~hastar02/hur_mycket_foder.htm. Hämtat 17.6.2005.

Skolverkets Multimediabyrån. 29.5.2002. *Utrustning för häst och ryttare*. [www]. Tillgängligt på >http://tq.hkr.se/~hastar02/utrustning.htm. Hämtat 17.6.2005.

Suomen Ratsastajainliitto ry. 2005. *Finlands Ryttarförbund rf*. [www]. Tillgängligt på >http://www.ratsastus.fi/asp/system/empty.asp?=123&VID=default&SID=359308687990127&S=O&C=23099. Hämtat 17.6.2005

Suuri suomi-ruotsi-sanakirja. Stora finsk-svenska ordboken (1997). Romppanen, Birgitta (red.). Juva: Werner Söderström osakeyhtiö ja Kotimaisten kielten tutkimuskeskus.

Svenska Akademins ordbok (1997-2003). Svenska Akademien och Språkdata, Göteborgs universitet. 8.9.2004. [www]. Tillgängligt på >http://g3.spraakdata.gu.se/saob. Hämtat 17.6.2005.

Svenska Ridsportsförbundet. 15.11.2004. *Allemansrätten.* [www]. Tillgängligt på >http://www2.ridsport.se/t2.aspx?p=94337. Hämtat 17.6.2005

Svenska Ridsportsförbundet. 11.10.2004. *Att transportera häst.* [www]. Tillgängligt på >http://www2.ridsport.se/t2.aspx?p=91856. Hämtat 17.6.2005

Svenska Ridsportsförbundet. 23.10.2004. *Visste du att*. [www]. Tillgängligt på >http//www2.ridsport.se/t2.aspx?p=92985. Hämtat 17.6.2005

Varuhuset. Börjes i Tingsryd 17.10.2002. [www]. Tillgängligt på >http://www.borjes-tingsryd.se/pres220/present.php. Hämtat 25.4.2005

Litteratur

Dahllöf, Mats (1999), *Språklig betydelse. En introduktion till semantik och pragmatik.* Lund: Studentlitteratur.

Gorosch, Max (1978), ”Några aktuella synpunkter på fackspråk.” I: Linnarud, Moira och Svartvik, Jan (utg.). *Kommunikativ kompetens och fackspråk.* Södertälje: Svenska föreningen för tillämpad språkvetenskap.

Jackson, Howard (1988), *Words and their Meaning.* New York: Longman.

Kuiri, Kaija (2000), *Semantiikan peruskurssi. Luennot ja harjoitukset*. Tampere: Tampereen yliopiston suomen kielen ja yleisen kielitieteen laitos.

Laurén, Christer (1993), *Fackspråk. Form, innehåll, funktion.* Lund: Studentlitteratur.

Laurén, Christer & Nordman, Marianne (1996), ”Hur exklusivt är fackspråket?” I: Laurén, Christer och Nordman, Marianne (red.), *Fackspråk i olika kontexter. Forskning i Norden*. Vaasa: Vaasan yliopiston julkaisuja.

Nordman, Marianne (1992), *Svenskt fackspråk*. Lund: Studentlitteratur.

Svensén, Bo (1987), *Handbok i lexikografi. Principer och metoder i ordboksarbetet*. Stockholm: Norstedts.